

**Powiatowa Stacja
Sanitarno-Epidemiologiczna
w Staszowie**

**STAN SANITARNY
powiatu staszowskiego
2025**

Spis treści

Wstęp.....	3
I. Ocena zagrożenia epidemicznego	4
II. Jakość wody do spożycia	17
III. Stan sanitarny obiektów żywności i żywienia	20
IV. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej	33
V. Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą	37
VI. Nadzór nad warunkami sanitarno-higienicznymi środowiska pracy i chemikaliami	40
VII. Nadzór nad środkami zastępczymi	46
VIII. Nadzór nad placówkami nauczania i wychowania oraz placówkami wypoczynku dzieci i młodzieży	47
IX. Zapobiegawczy nadzór sanitarny	53
X. Promocja zdrowia i oświata zdrowotna	57
Podsumowanie	65

WSTĘP

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Staszowie prowadzi nadzór sanitarny na terenie powiatu staszowskiego, który obejmuje obszar 8 gmin, o powierzchni 925 km², zamieszkiwany przez 67 502 ludności (stan na 31-12-2025 r. na podstawie danych GUS).

Działalność Państwowej Inspekcji Sanitarnej w 2025 roku ukierunkowana była na ochronę zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych oraz zapobieganie powstawaniu chorób, w tym zakaźnych i zawodowych.

Cel ten realizowano poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami:

- ☒ zdrowotnymi żywności i żywienia,
- ☒ higieniczno – sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których udzielane są świadczenia zdrowotne
- ☒ higieny środowiska
- ☒ higieny pracy w zakładach pracy i chemikaliów
- ☒ higieny procesów nauczania i wychowania
- ☒ higieny wypoczynku i rekreacji.

Wykonywanie zadań polegało na sprawowaniu zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego, działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej oraz oświatowo – zdrowotnej.

Działalność Państwowej Inspekcji Sanitarnej prowadzona była w oparciu o aktualną sytuację epidemiologiczną na terenie powiatu staszowskiego oraz w oparciu o sporządzane plany pracy, zgodnie z opracowanym wzorem i Wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego. W działalności kontrolnej Państwowej Inspekcji Sanitarnej stosowano wdrożony system jakości oraz jednolite procedury kontroli obiektów i urzędzeń.

Wyniki działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej pozwalają na ocenę sytuacji epidemiologicznej i stanu sanitarnego powiatu staszowskiego, uwzględniającą istniejące oraz możliwe pojawić się zagrożenia.

Sytuację epidemiologiczną powiatu staszowskiego opracowano na podstawie posiadanych materiałów oraz danych zebranych w 2025 roku.

I. OCENA ZAGROŻENIA EPIDEMICZNEGO

W 2025 roku działalność Sekcji Nadzoru Przeciwepidemicznego Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Staszowie była skoncentrowana na:

- ☒ bieżącym monitorowaniu sytuacji epidemiologicznej w celu identyfikacji zagrożeń związanych z możliwością wystąpienia chorób niebezpiecznych,
- ☒ realizowaniu zadań wynikających z aktualnej sytuacji epidemiologicznej w powiecie staszowskim,
- ☒ nadzorze nad uodpornieniem populacji w ramach obowiązkowych szczepień ochronnych na podległym terenie oraz prawidłowymi warunkami przechowywania preparatów szczepionkowych,
- ☒ nadzorze nad podmiotami leczniczymi w celu poprawy ich stanu sanitarno – higienicznego i zmniejszenia zagrożenia szerzenia się zakażeń.

1. Działania w sytuacjach kryzysowych

W 2025 r. na terenie powiatu staszowskiego nie zarejestrowano zdarzeń katastroficznych.

2. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych

Ocena sytuacji epidemiologicznej chorób zakaźnych w powiecie staszowskim została sporządzona w oparciu o przypadki zachorowań i zakażeń, jakie zostały zgłoszone do Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Staszowie zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, na podstawie rocznych sprawozdań MZ-56 o zachorowaniach na choroby zakaźne, zakażeniach i zatruciach. W roku sprawozdawczym na terenie powiatu staszowskiego zarejestrowano 2564 przypadki zachorowań na choroby zakaźne, natomiast w roku 2024 zarejestrowano 2353 przypadków zachorowań.

W przedmiotowym opracowaniu dane za rok 2025 zostały porównane z danymi za rok 2024, współczynniki zapadalności dla wybranych chorób zakaźnych zarejestrowanych w 2025 roku zostały zestawione i porównane ze współczynnikami zapadalności w 2024 roku w powiecie oraz ze współczynnikami zapadalności w województwie świętokrzyskim i w Polsce w 2025 roku. (tabela nr 1).

Tabela 1: Wybrane jednostki chorobowe - zapadalność na 100 tys. mieszkańców. Zestawienie porównawcze dla powiatu za rok 2024 i 2025 w stosunku do zapadalności dla województwa świętokrzyskiego i Polski za rok 2025.

L.p.	Jednostka chorobowa	POWIAT	POWIAT	WOJEWÓDZTWO	POLSKA
		2024 r.	2025 r.	2025 r.	2025 r.
1.	Salmonelozy /zatrucia pokarmowe/	35,06	32,59	17,52	21,05
2.	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe (ogółem)	87,56	84,43	56,03	71,32
3.	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe (u dzieci do lat 2)	292,40	830,56	213,81	295,12
4.	Wirusowe zakażenia jelitowe (ogółem)	176,03	143,68	99,41	109,90
5.	Wirusowe zakażenia jelitowe (u dzieci do lat 2)	2266,08	2823,92	33,75	2527,40
6.	Biegunki i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu ogółem	168,85	140,75	69,06	176,94
7.	Biegunki i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu (u dzieci do lat 2)	1461,99	1827,24	913,90	2347,73
8.	Krztusiec	20,56	5,92	7,80	30,32
9.	Płonica /szkarlatyna	60,20	37,03	29,84	46,36
10.	Kiła wczesna	0	4,44	0,60	3,35
11.	Borelioza z Lyme	160,04	191,20	100,38	130,27
12.	Styczność i narażenie na wściekliznę/potrzeba szczepień	14,68	20,74	30,71	33,26
13.	Kleszczowe zapalenie mózgu	2,94	4,44	0,69	2,50
14.	Ospa wietrzna	296,60	588,13	298,64	301,87
15.	Wirusowe zapalenie wątroby typu A	0	1,48	1,12	2,90
16.	Wirusowe zapalenie wątroby typu B- przewlekłe i BNO	2,94	2,96	1,56	9,26
17.	Wirusowe zapalenie wątroby typu C- przewlekłe i BNO	2,94	2,96	3,29	10,77
18.	Świnka (nagminne zapalenie przyusznic)	1,47	-	1,12	1,74
19.	Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pneumoniae</i> inwazyjna (ogółem)	35,24	8,88	7,28	9,15
20.	Grypa ogółem	33,77	26,66	6,59	20,94
21.	Grypa u dzieci w wieku 0-14 lat	94,56	22,34	31,54	46,26
22.	Zakażenia SARS-CoV-2 (COVID-19)	469,86	591,09	528,22	594,88
23.	Zakażenia wirusem RSV (ogółem)	205,56	275,54	194,00	255,79
24.	Zakażenia wirusem RSV (u dzieci do lat 2))	4459,06	77,03	52,66	6847,30
25.	Grypa potwierdzona wynikiem szybkiego testu antygenowego	1334,68	1383,66	1446,79	brak danych

W roku 2025 **zarejestrowano** na terenie powiatu staszowskiego następujące choroby zakaźne (dla porównania podano dane za 2023 i 2024 r.)

	rok 2023	rok 2024	rok 2025
☒ Salmonelozy	28	24	22
☒ Inne bakteryjne zakażenia jelitowe (ogółem)	49	60	57
w tym dzieci do lat 2	4	4	10
☒ Wirusowe zakażenia jelitowe (ogółem)	57	114	97
w tym dzieci do lat 2	18	31	34
☒ Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu (ogółem)	91	115	95
w tym dzieci do lat 2	32	16	22
☒ Krztusiec	-	14	4
☒ Listerioza	1	2	0
☒ Płonica (szkarlatyna)	46	41	25
☒ Kleszczowe zapalenie mózgu	2	2	3
☒ Borelioza z Lyme ogółem	100	109	129
☒ Styczność i narażenie na wściekliznę /potrzeba szczepień/	4	10	14
☒ Ospa wietrzna	363	202	397
☒ Wirusowe zapalenie wątroby typu A	0	0	1
☒ Wirusowe zapalenie wątroby typu B przewlekłe i BNO	0	2	2
☒ Świnka (nagminne zapalenie przyusznic)	1	1	0
☒ Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pneumoniae</i> inwazyjna (ogółem)	12	23	6
☒ Grypa ogółem	66	23	18
w tym u dzieci w wieku 0-14 lat	33	9	2
☒ Zakażenia SARS-CoV-2 (COVID-19)	613	320	399
☒ Zakażenia wirusem RSV (ogółem)	11	140	186
w tym u dzieci w wieku 0-2 lat	2	61	52
☒ Grypa potwierdzona wynikiem szybkiego testu antygenowego	160	909	934

Sytuacja epidemiologiczna wybranych chorób zakaźnych

☒ ***Inne bakteryjne zakażenia jelitowe (ogółem)***

W 2025 r. zarejestrowano 57 przypadków zachorowań (współczynnik zapadalności wyniósł 84,43), natomiast w roku 2024 zgłoszono 60 przypadków zachorowań (współczynnik zapadalności 87,31).

W grupie wiekowej dzieci do lat 2 w roku 2025 zarejestrowano 10 przypadków zachorowań, (współczynnik zapadalności wyniósł 830,56), w 2024 liczba zarejestrowanych przypadków wynosiła 4 (współczynnik zapadalności 261,61).

U osób dorosłych, podobnie jak w roku 2024 w większości przypadków, biegunki o etiologii bakteryjnej wywołane są przez czynnik chorobotwórczy *Clostridium difficile* u pacjentów hospitalizowanych.

❓ **Wirusowe zakażenia jelitowe (ogółem)**

Zarejestrowano 97 przypadków zachorowań, (współczynnik zapadalności 143,68), podczas gdy w roku 2024 odnotowano 114 przypadków zachorowań (współczynnik zapadalności 176,03). U osób dorosłych etiologia biegunek wirusowych najczęściej nie została określona.

W grupie wiekowej dzieci do lat 2 zachorowało 34 dzieci (współczynnik zapadalności wyniósł 2823,92), w 2024 r. zarejestrowano 31 przypadków zachorowań (współczynnik zapadalności (2266,08). Wystąpienie biegunek o etiologii wirusowej u dzieci powodowane było zakażeniami rotawirusowymi, norowirusowymi i adenowirusowymi.

❓ **Biegunka o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu**

Zarejestrowano ogółem 95 przypadków zachorowań (współczynnik zapadalności wyniósł 140,73), w roku 2024 zarejestrowano 115 przypadków (współczynnik zapadalności wyniósł 168,85).

W grupie wiekowej dzieci do lat 2 zachorowało 22 dzieci (współczynnik zapadalności dla tej grupy wiekowej wyniósł 1827,24), natomiast w roku 2024 zarejestrowano 16 przypadków zachorowań (współczynnik zapadalności 1461,99).

❓ **Krztusiec**

W 2025 roku zarejestrowano 4 przypadki krztuśca (współczynnik zapadalności wyniósł 5,92), natomiast w 2024 roku zarejestrowano 14 przypadków zachorowań na tą chorobę zakaźną (współczynnik zapadalności wyniósł 20,56)

Krztusiec, inaczej koklusz, to zakaźna choroba, która jest wywoływana przez bakterie *Bordetella pertusis*. Cechą, która wyróżnia krztusiec spośród innych chorób, jest przede wszystkim silny, napadowy kaszel, a także napady bezdechu podczas wdechu, wymioty po napadach kaszlu. Infekcja *Bordetella pertusis* może występować zarówno u dzieci, jak i u dorosłych. Zwykle dotyczy osób, które nie przyjęły wszystkich dawek szczepień profilaktycznych.

Od 15 października 2024 r. kobiety w ciąży mogą bezpłatnie zaszczepić się w schemacie jednodawkowym przeciw krztuścowi w przychodniach podstawowej opieki zdrowotnej (POZ). To szczepienie chroni kobietę zarówno w ciąży, jak i po porodzie oraz noworodka przed zachorowaniem i hospitalizacją w pierwszych miesiącach życia. Szczepionka przeciw krztuścowi zalecana jest wszystkim kobietom w 27–36 tygodniu ciąży, a w uzasadnionych przypadkach zagrożenia przedwczesnym porodem – po ukończeniu 20 tygodnia ciąży.

W 2025 roku z tego szczepienia w powiecie staszowskim skorzystało 54 ciężarnych kobiet.

❓ **Płonica /szkarlatyna**

W 2025 r. zarejestrowano 25 przypadków płonicy (współczynnik zapadalności wyniósł 37,03), natomiast w 2024 r. zgłoszono 41 przypadków zachorowań na płonicę (współczynnik zapadalność 60,20).

❓ **Borelioza z Lyme**

W 2025 roku zarejestrowano 129 przypadków zachorowań na boreliozę (zapadalność wyniosła 191,20) podczas gdy w roku ubiegłym zgłoszono 109 przypadków zachorowań (współczynnik zapadalności 160,04). Zachorowania dotyczyły wczesnego stadium boreliozy, którego objawem jest rumień wędrujący. Wszyscy chorzy byli leczeni w warunkach ambulatoryjnych, ich stan nie wymagał hospitalizacji. Do pokąsań przez kleszcze najczęściej dochodziło w trakcie pobytu w lasach oraz podczas prac na działkach ogrodowych. Aby zapobiec chorobie, podczas wyprawy do lasu lub na łąkę, warto stosować środki ostrożności np. używać produktów odstrasżających insekty jak również nosić ubiór, który jak najbardziej osłania nasze ciało. Po powrocie z lasu lub łąki należy dokładnie obejrzeć całe ciało, a zwłaszcza miejsca na ciele szczególnie narażone: zgięcia kolan, łokci, okolice za uszami, uda. Zalecana jest również obserwacja miejsca ukąszenia. Choroba odpowiednio wcześniej wykryta po terapii antybiotykowej jest całkowicie uleczalna. Jednak im później zostanie ona zdiagnozowana, tym stanowi większe zagrożenie dla zdrowia osoby zakażonej.

❓ ***Ospa wietrzna***

Zarejestrowano 397 przypadków zachorowań (współczynnik zapadalności wyniósł 588,13). natomiast w 2024 roku zarejestrowano 202 przypadki ospy wietrznej (współczynnik zapadalności 296,60). Zgodnie z aktualnym Programem Szczepień Ochronnych (PSO) obowiązek szczepienia dzieci przeciw ospie wietrznej dotyczy wybranych grup dzieci do ukończenia 12 roku życia, np. przebywających w żłobkach, klubach dziecięcych, placówkach opiekuńczo-wychowawczych lub z upośledzeniem odporności.

❓ ***Salmonelozy (zatrucia pokarmowe)***

W stosunku do roku 2024 nieco korzystniej przedstawiała się sytuacja epidemiologiczna zachorowań na salmonellozy. Zarejestrowano 22 przypadki zakażenia pałeczkami *Salmonella* (współczynnik zapadalności wyniósł 32,59), natomiast w roku 2024 zarejestrowano 24 przypadki salmonelozy (współczynnik zapadalności 35,06). Przyczyną zakażeń pałeczkami *Salmonella* jest m. in. brak dbałości o higienę podczas przygotowywania posiłków oraz niewłaściwe warunki przechowywania żywności.

❓ ***Choroba wywołana przez *Streptococcus pneumoniae* - inwazyjna***

W 2025 zarejestrowano 6 przypadków choroby wywołanej przez *Streptococcus pneumoniae*, (współczynnik zapadalności wyniósł 8,88) podczas gdy w roku 2024 zarejestrowano 23 przypadki (współczynnik zapadalności wyniósł 35,24).

Pneumokoki (*Streptococcus pneumoniae*) określane również mianem dwoinki zapalenia płuc to bakterie gram-dodatnie, które najczęściej umiejscawiają się w gardle lub nosie. *Streptococcus pneumoniae* może wywoływać różnego rodzaju zakażenia inne, niż zapalenie płuc, w tym ostre zapalenie zatok, zapalenie ucha środkowego, zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych. Infekcje pneumokokowe mogą dotyczyć osób w każdym wieku, ale do grupy podwyższonego ryzyka należą dzieci poniżej 2 roku życia i dorośli w wieku 65 lat i starsi. Szczepienie przeciwko *Streptococcus pneumoniae* jest jednym z najskuteczniejszych środków zdrowia publicznego w zapobieganiu inwazyjnej chorobie pneumokokowej. Nie tylko chroni dzieci, które je otrzymują (efekt bezpośredni), ale także pomaga chronić populację nieszczepioną (efekt pośredni). Szczepionki stosowane są również w profilaktyce chorób pneumokokowych u osób dorosłych. Zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych, obowiązkowe szczepienia przeciw inwazyjnym zakażeniom *Streptococcus pneumoniae* wykonywane są w 2, 4 oraz 13-15 miesiącu życia.

❓ ***Styczność i narażenie na wściekliznę – potrzeba szczepień***

Wścieklizna jest groźną chorobą zakaźną spowodowaną pogryzieniem przez zwierzę drapieżne lub domowe, które jest jej nosicielem. Do zakażenia dochodzi poprzez przeniesienie wirusa ze śliną do rany, zazwyczaj kąsanej. Jest to choroba odzwierzęca, która jest w 100 % śmiertelna, o ile w odpowiednim czasie osoba pokąsana nie zostanie zaszczepiona. W 2025 roku liczba osób narażonych na zakażenie wścieklizną, u których wykonano szczepienia przeciw wścieklicznie wyniosła 14 (współczynnik zapadalności wyniósł 20,74) i była wyższa od liczby osób narażonych na zakażenie wścieklizną w 2024 r., kiedy szczepienia przeciw wścieklicznie wykonano w 10 przypadkach (współczynnik zapadalności wyniósł 14,68). Wśród osób, u których podjęto szczepienia, zdecydowaną większość stanowiły osoby narażone na wściekliznę w związku z pokąsaniem przez nieznaną zwierzęta, których nie było możliwości poddania obserwacji weterynaryjnej. Ponadto w trakcie prowadzonego nadzoru epidemiologicznego nad osobami, które zostały pokąsane przez zwierzęta domowe, które posiadały właściciela, na bieżąco współpracowano z Powiatowym Lekarzem Weterynarii w Staszowie, którego informowano o wystąpieniu pokąsań. Powiatowy Lekarz Weterynarii przysyłał informacje o wynikach obserwacji zwierząt. W roku 2025 przeprowadzono 56 dochodzeń epidemiologicznych w związku z wystąpieniem pokąsania przez zwierzęta.

? ***Kleszczowe zapalenie mózgu***

W 2025 roku zarejestrowano 3 potwierdzone przypadki kleszczowego zapalenia mózgu (KZM) (współczynnik zapadalności wyniósł 4,44), natomiast w roku 2024 zarejestrowano 2 przypadki KZM (współczynnik zapadalności wyniósł 2,94) Najskuteczniejszą formą ochrony przed zakażeniem wirusem kleszczowego zapalenia mózgu jest szczepienie, które jest szczepieniem zalecanym.

? ***Gruźlica***

Sytuację epidemiologiczną gruźlicy w Polsce monitoruje Instytut Gruźlicy i Chorób Płuc w Warszawie (IGiChP), który prowadzi Krajowy Rejestr Gruźlicy oraz prezentuje aktualne dane dotyczące zachorowań na gruźlicę w Polsce.

W 2025 roku w powiecie staszowskim korzystniej przedstawiała się sytuacja zachorowań na gruźlicę, zarejestrowano 5 przypadków gruźlicy płuc, a w 2024 roku 9 przypadków. Wszystkie przypadki dotyczyły gruźlicy płuc u osób dorosłych. Osoby chore po zakończonej hospitalizacji kontynuowały leczenie w poradni specjalistycznej. Podczas prowadzonego dochodzenia epidemiologicznego ustalone zostały osoby ze styczności z chorymi. Na mocy ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi osoby, które miały styczność z chorymi na gruźlicę płuc w okresie prątkowania podlegają nadzorowi epidemiologicznemu, badaniu klinicznemu oraz badaniom diagnostycznym.

Podobnie jak w przypadku pokąsań przez zwierzęta prowadzona była współpraca z Powiatowym Lekarzem Weterynarii w Staszowie - przysyłano informacje o wystąpieniu zachorowania na gruźlicę płuc, natomiast Powiatowy Lekarz Weterynarii przysyłał informacje dotyczące zwierząt gospodarskich (krów), które mogłyby się zarazić gruźlicą od człowieka. Nie stwierdzano kontaktu osób z rozpoznaniem gruźlicy płuc ze zwierzętami gospodarskimi.

? ***Grypa sezonowa i zakażenia grypopodobne***

Ponownie niekorzystnie przedstawiała się sytuacja epidemiologiczna grypy. W 2025 r. zarejestrowano 934 przypadki grypy potwierdzonej wynikiem szybkiego testu antygenowego (współczynnik zapadalności wyniósł 1383,66), a w 2024 r. 909 przypadków grypy potwierdzonej wynikiem szybkiego testu antygenowego (współczynnik zapadalności wyniósł 1334,68). W 2025 roku wykazano 18 przypadków grypy potwierdzonej laboratoryjnie (współczynnik zapadalności wyniósł 26,66), podczas gdy w 2024 roku

zarejestrowano 23 przypadki grypy potwierdzonej laboratoryjnie (współczynnik zapadalności 33,77).

Ponadto w Polsce przez cały rok (tj. 52 tygodnie) prowadzony jest zintegrowany system nadzoru wirusologiczno-epidemiologicznego SENTINEL. Koordynatorem programu jest Krajowy Ośrodek ds. Grypy w NIZP-PZH.

Na terenie powiatu staszowskiego lekarze podstawowej opieki zdrowotnej z Przychodni Rodzinnej sp. z o. o. w Staszowie, ul. Konstytucji 3 Maja 10 C, kontynuują udział w nadzorze nad grypą w systemie *Sentinel*. W ramach tego programu lekarze pobierają, od pacjenta z rozpoznaniem grypy potwierdzonej szybkim testem antygenowym bądź z objawami grypy, wymaz z gardła i nosa, który jest poddawany badaniom wirusologicznym w Laboratorium Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Kielcach.

Dane o wynikach badań są przekazywane do NIZP-PZH. PSSE w Staszowie przesyła tygodniowe raporty „Nadzoru nad grypą w systemie *Sentinel*” dot. liczby zachorowań w poszczególnych grupach wiekowych i liczby pobranych próbek do badań wirusologicznych.

❓ **Wirusowe zapalenie wątroby typu A**

W 2025 roku na terenie powiatu staszowskiego wystąpiło zachorowanie na wirusowe zapalenie wątroby typu A w placówce oświatowej. W ramach podejmowanych działań, osoby z kontaktu z chorą, objęte zostały nadzorem epidemiologicznym. Zastosowano profilaktykę w postaci szczepień ochronnych zarówno w środowisku domowym jak i szkolnym.

Wirusowe zapalenie wątroby typu A (WZW A), potocznie określane jako „żółtaczka pokarmowa”, „żółtaczka typu A”, to choroba wywoływana przez wirus zapalenia wątroby typu A (*hepatitis A virus* - HAV) z rodziny Picornaviridae. Każda osoba nieuodporniona może ulec zakażeniu. Najlepszym sposobem zachorowaniu na wirusowe zapalenie wątroby typu A są szczepienia ochronne (zalecane).

❓ **Wirusowe zapalenie wątroby typu B i typu C**

W 2025 roku zarejestrowano po 2 przypadki wirusowego zapalenia wątroby typu C i wirusowego zapalenia wątroby typu B przewlekłego i BNO (współczynnik zapadalności wyniósł 2,96), podobnie do roku 2024, kiedy wykryto również po 2 przypadki wirusowego zapalenia wątroby typu C i B, (współczynnik zapadalności wyniósł 2,94).

❓ **Zakażenia SARS-CoV-2 i COVID-19**

W powiecie staszowskim w 2025 r. zarejestrowano 399 potwierdzonych przypadków SARS-CoV-2 (Covid-19), (współczynnik zapadalności wyniósł 591,09), natomiast w roku 2024 zarejestrowano 320 przypadków zachorowań (współczynnik zapadalności 469,86).

❓ **Ogniska chorób przenoszonych drogą pokarmową**

w 2025 r. zarejestrowano 1 ognisko zbiorowego zatrucia pokarmowego, które wystąpiło w mieszkaniu prywatnym. Czynnikiem etiologicznym ogniska *Salmonella Enteritidis*.

Nie ustalono źródła zakażenia. Liczba osób chorych w ognisku – 2 dzieci do lat 14 i 1 osoba dorosła.

– **Ogniska epidemiczne w Samodzielnym Publicznym Zespole Zakładów Opieki Zdrowotnej w Staszowie**

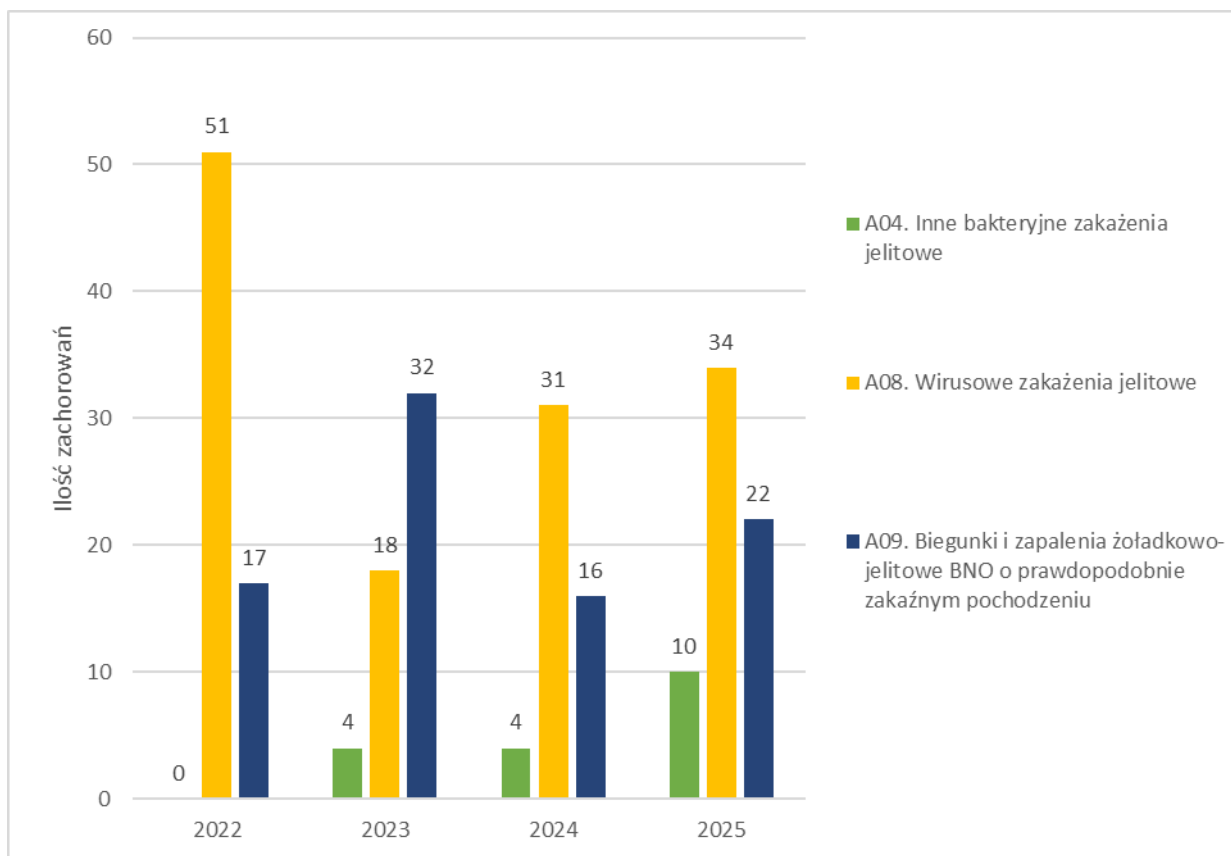
W 2025 r. nie rejestrowano ognisk epidemicznych. Brak ognisk epidemicznych w szpitalu świadczy przede wszystkim o skutecznym funkcjonowaniu systemu nadzoru epidemiologicznego. Zespół Kontroli Zakażeń Szpitalnych monitoruje sytuację

epidemiologiczną i szybko reaguje na zagrożenia, co umożliwia izolację pacjentów zakażonych i zapobiega transmisji drobnoustrojów.

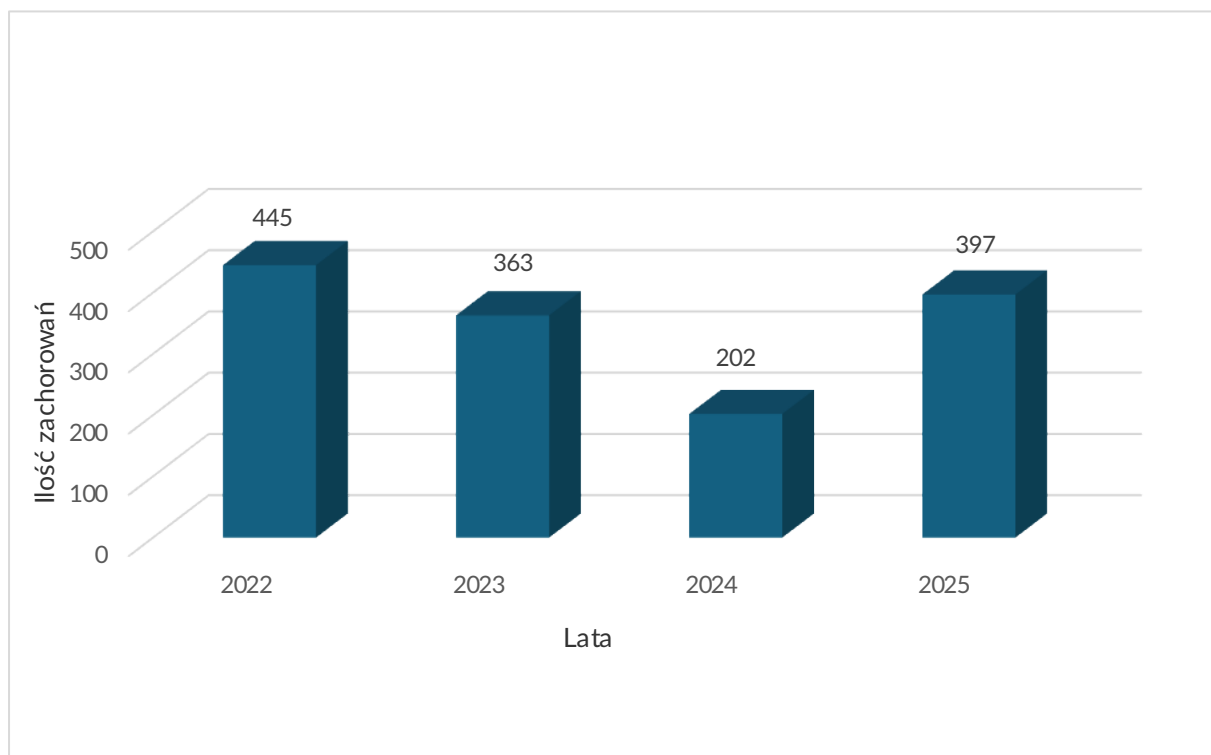
Podsumowując, sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych w 2025 roku w odniesieniu do roku 2024 przedstawiała się następująco:

- ☒ korzystniej przedstawiała się sytuacja epidemiologiczna zachorowań na salmonelozę, ogólną liczbę zarejestrowanych przypadków wirusowych i bakteryjnych zakażeń jelitowych, biegunek i zapaleń żołądkowo - jelitowych BNO o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu, inwazyjnej choroby wywołanej przez *Streptococcus pneumoniae*, krztusiec, płonicę,
- ☒ zgłoszono mniej wykrytych przypadków gruźlicy,
- ☒ w grupie wiekowej dzieci do lat 2 odnotowano nieznaczny wzrost zachorowań na wirusowe i bakteryjne zakażenia jelitowe, biegunki i zapalenie żołądkowo jelitowe BNO o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu,
- ☒ odnotowano wzrost wykrytych przypadków kiły,
- ☒ odnotowano wzrost zarejestrowanych przypadków choroby odzwierzęcej przenoszonej przez kleszcze tj. boreliozy,
- ☒ niekorzystnie przedstawiała się sytuacja epidemiologiczna chorób wirusowych: ospy wietrznej, zakażeń SARS-CoV-2, zachorowań wywołanych przez wirus grypy, zakażeń wirusem RSV,
- ☒ większa liczba osób została poddana szczepieniom przeciwko wścieklicznie,
- ☒ spośród innych chorób podlegających obowiązkowemu zgłoszeniu w 2025 roku zarejestrowano po 1 przypadku: listeriozy, inwazyjnej choroby meningokokowej, choroby Pontiac wywołanej przez bakterie *Legionella pneumophila*, chorobę wywołaną przez *Haemophilus influenzae inwazyjną* (posocznica), bakteryjnego zapalenia opon mózgowo – rdzeniowych, wirusowego zapalenia opon mózgowo – rdzeniowych, wirusowego zapalenia wątroby typu A, Zespołu hemolityczno- mocznicowego (HUS) w przebiegu zakażenia *Escherichia coli*, malarii i duru brzuszego,
- ☒ nie rejestrowano nowo wykrytych przypadków zakażenia HIV, odry, świnki (nagminnego zapalenia przyusznic), różyczki.

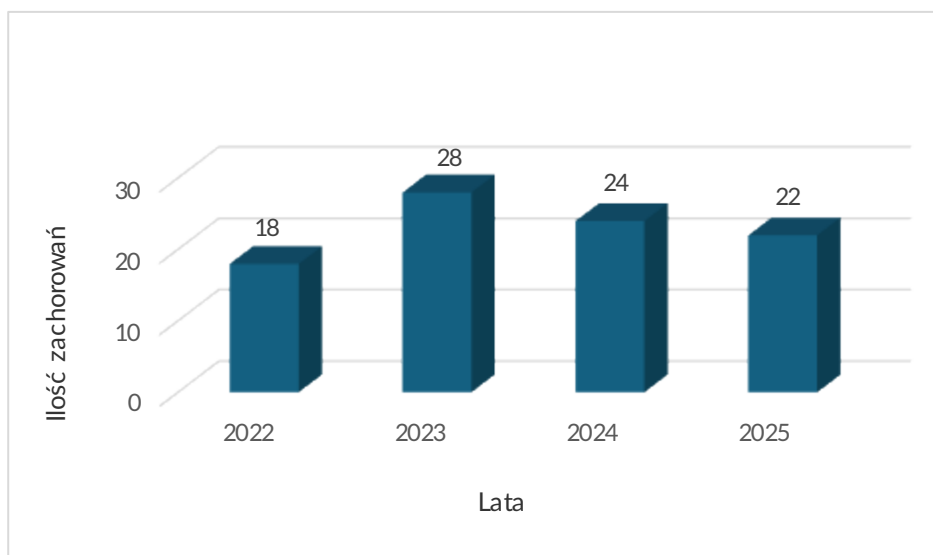
Sytuację epidemiologiczną wybranych chorób zakaźnych w powiecie staszowskim w 2025 roku przedstawiono na wykresach j. n.:

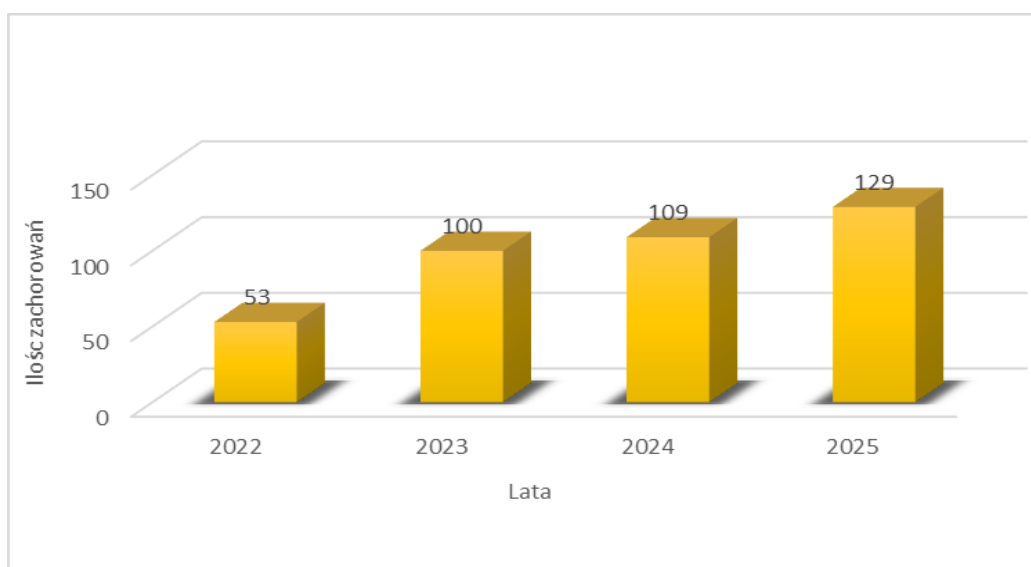
Wykres 1. Liczba zachorowań na biegunki u dzieci do lat 2 (A04; A08; A09) w latach 2022-2025 w powiecie staszowskim

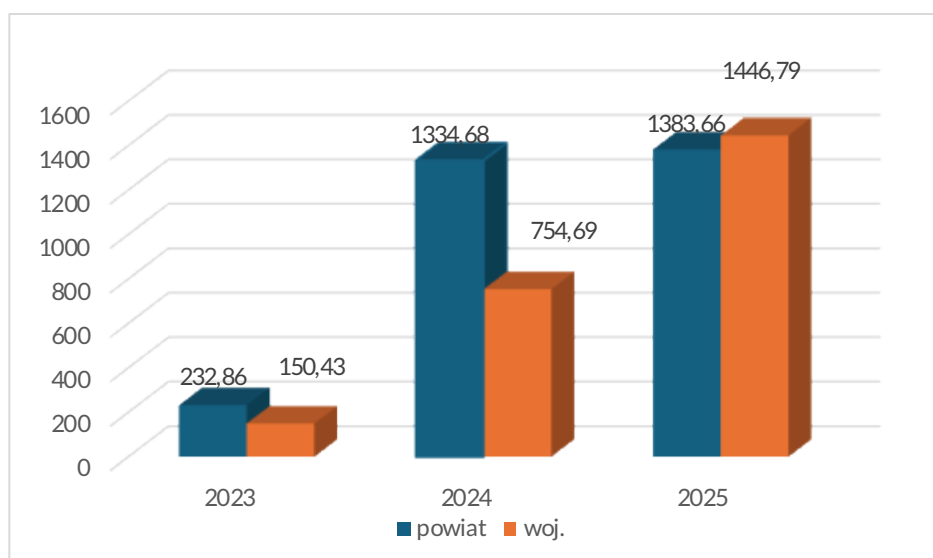
Wykres 2. Liczba zachorowań w powiecie na ospę wietrzną w powiecie staszowskim w latach 2022-2025

Wykres 3. Liczba zachorowań na salmonelozę w powiecie staszowskim w latach 2022-2025

Wykres 4. Liczba zachorowań w powiecie na boreliozę w powiecie staszowskim w latach 2022-2025

Wykres 5. Współczynnik zapadalności na zakażenia na grype potwierdzoną wynikiem szybkiego testu antygenowego w latach 2023-2025 w powiecie staszowskim, woj. świętokrzyskim

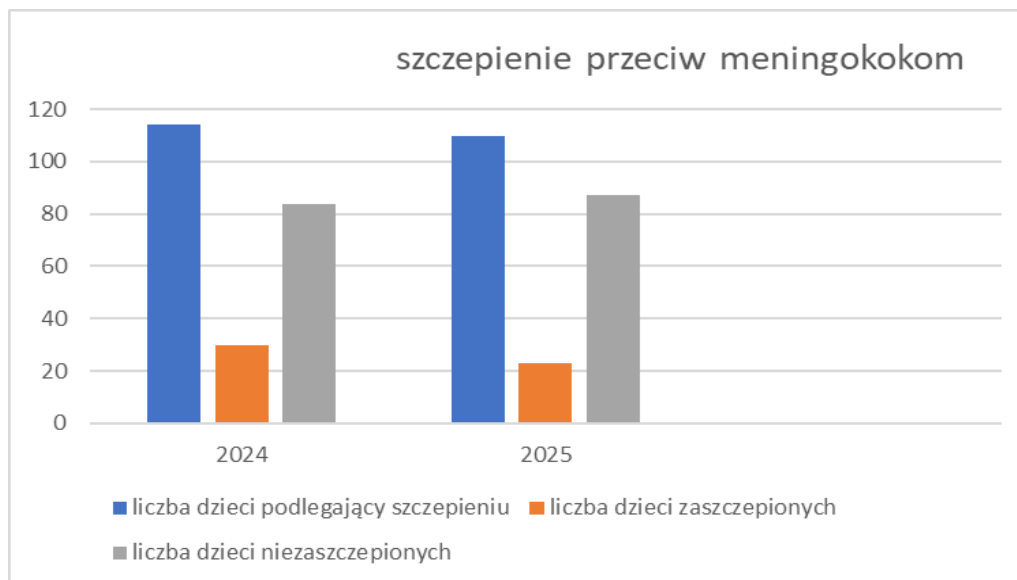
3. Nadzór nad szczepieniami

System powszechnych szczepień ochronnych skutecznie zapobiegających szerzeniu się chorób zakaźnych realizowany był na podstawie Programu Szczepień Ochronnych (PSO) na 2025 rok, określonym w załączniku do Komunikatu Głównego Inspektora Sanitarnego z 31 października 2024 roku. Program ten zawiera wykaz obowiązujących i zalecanych szczepień ochronnych oraz zasady ich przeprowadzania.

Szczepienia obowiązkowe: są finansowane ze środków publicznych i obejmują szczepienia przeciw takim chorobom jak gruźlica, rotawirusy, wirusowe zapalenie wątroby typu B, błonica, tężec i krztusiec, poliomyelitis, inwazyjne zakażenia *Haemophilus influenzae* typu b, inwazyjnym zakażeniem *Streptococcus pneumoniae*, odra, świnka i różyczka. Niektóre z tych szczepień są obowiązkowe do ukończenia 19 roku życia lub w określonych grupach ryzyka. Szczepienie noworodków przeciw gruźlicy (BCG) powinno odbyć się w oddziale noworodkowym w ciągu 24 godzin po urodzeniu. Nowe badanie przesiewowe umożliwiające wczesne wykrycie SCID (ciężkiego złożonego niedoboru odporności) i natychmiastowe rozpoczęcie leczenia spowodowało, że część noworodków opuściło szpital bez wykonanego szczepienia.

Szczepienia zalecane: nie są finansowane ze środków publicznych, ale są rekomendowane ze względu na dodatkową ochronę przed chorobami takimi jak: grypa, meningokoki (MenB, MenACWY, MenC), ludzki wirus brodawczaka (HPV), ospa wietrzna (VZV), wirusowe zapalenie wątroby typu A (HAV) oraz kleszczowe zapalenie mózgu (KZM). Zalecane jest również podanie przeciwciał monoklonalnych przeciw syncytialnemu wirusowi oddechowemu (RSV) u noworodków i niemowląt w sezonie występowania zakażeń RSV. Szczepionka przeciw grypie inaktywowana jest zalecana po ukończeniu 6 miesiąca życia, a żywa (donosowa) po ukończeniu 24 miesiąca życia do ukończenia 18 lat.

Urząd Miasta i Gminy w Staszowie, na mocy zawartych umów z trzema podmiotami leczniczymi, finansował zalecane szczepienie ochronne przeciw meningokokom szczepionką Nimenrix dzieciom urodzonym w 2023 roku, zameldowanym na terenie miasta i gminy Staszów. W 2025 roku szczepieniu podlegało 110 dzieci z czego zaszczepiło się 23, zaś w 2024 roku ze 114 urodzonych w 2022 roku zaszczepiło się 30 dzieci.

W 2025 roku w Polsce kontynuowany jest powszechny, bezpłatny program szczepień przeciw HPV dla dziewcząt i chłopców w wieku 9-14 lat. Dostępne są dwie szczepionki: 2-walentna (Cervarix) lub 9-walentna (Gardasil 9), podawane w dwóch dawkach w odstępie 6-12

miesiący. Od 15 maja 2025 r. istnieje możliwość dokończenia schematu szczepienia (2 dawka) po ukończeniu 14 roku życia, pod warunkiem, że pierwsza dawka została przyjęta przed 14 urodzinami. HPV (Human Papilloma Virus) to nazwa ludzkiego wirusa brodawczaka. HPV odpowiada za zachorowania na raka szyjki macicy, a także inne choroby nowotworowe. Przed zakażeniem HPV może uchronić szczepionka. Szczepienie jest najskuteczniejsze, jeśli nastąpi przed potencjalnym narażeniem na zakażenie HPV, do którego dochodzi głównie drogą kontaktów seksualnych.

W powiecie staszowskim, w 2025 roku urodziło się 329 dzieci, w 2024 roku – 377 (tj. 48 dzieci mniej), zaś w 2023 roku – 441 dzieci. W ramach realizacji Programu Szczepień Ochronnych w 2025 roku szczepieniom podlegało 11 338 dzieci i młodzieży w wieku od 0 do lat 19, a w 2024 podlegało 11 630 dzieci i młodzieży.

Szczepienia ochronne wykonywane były w 17 punktach szczepień spełniających wymogi gabinetu diagnostyczno – zabiegowego. W roku 2025 przeprowadzono w podmiotach wykonujących działalność leczniczą kontrole z zakresu: warunków przechowywania oraz terminów ważności preparatów szczepionkowych, realizacji szczepień ochronnych oraz stanu technicznego pomieszczeń. W jednym obiekcie wydana została decyzja w związku ze złym stanem sanitarno-technicznym punktu szczepień. Stwierdzone nieprawidłowości w jednym podmiocie leczniczym w ciągu roku zostały usunięte.

Ponadto od kwietnia do grudnia 2025 roku ramach ogólnopolskiej weryfikacji kart uodpornienia u dzieci i młodzieży, w podmiotach wykonujących szczepienia ochronne, przeprowadzono 24 kontrole, w trakcie których objęto weryfikacją 11 522 karty uodpornienia obejmujące roczniki 2024-2006, z czego w drugim etapie zweryfikowano 795 kart uodpornienia dzieci przebywających za granicą lub nie wykonujących szczepienia zgodnie z PSO.

Nadal widoczna jest stale rosnąca liczba rodziców, którzy są przeciwni szczepieniom już od chwili narodzin dziecka. Pomimo starań personelu medycznego i działań edukacyjnych kierowanych do opiekunów prawnych dzieci w ramach bieżącej pracy pracowników Sekcji Nadzoru Przeciwepidemicznego nie udaje się zmienić przekonań opiekunów o skuteczności i konieczności szczepień. Na koniec 2023 roku podmioty lecznicze realizujące obowiązkowe szczepienia wykazały 120 dzieci nie poddawanych przez rodziców szczepieniom ochronnym, w roku 2024 wykazano 202 dzieci, zaś w 2025 roku 408 dzieci nie poddawanych jest przez rodziców szczepieniom ochronnym.

W 2025 roku zgłoszono do PSSE w Staszowie 4 przypadki Niepożądanego Odczynu Poszczepiennego. Były to nop-y o łagodnym przebiegu: 1 po szczepieniu przeciw błonicy, tężcowi, krztuścowi, *poliomyelitis*, inwazyjnym zakażeniem wywołanym przez *Haemophilus influenzae* typu b, inwazyjnym zakażeniem *Streptococcus pneumoniae* oraz rotawirusom; 1 po szczepieniu przeciw inwazyjnym zakażeniem *Streptococcus pneumoniae* oraz odrze, śwince i różyczce; 1 po szczepieniu przeciw błonicy, tężcowi, krztuścowi, *poliomyelitis*, inwazyjnym zakażeniem wywołanym przez *Haemophilus influenzae* typu b, 1 po szczepieniu przeciw błonicy, tężcowi, krztuścowi, *poliomyelitis*.

PSSE w Staszowie prowadzi dystrybucję preparatów szczepionkowych otrzymywanych z WSSE w Kielcach do punktów szczepień. W PSSE w Staszowie preparaty przechowywane są w magazynie wyposażonym w urządzenia chłodnicze do przechowywania preparatów szczepionkowych, w ściśle określonej temperaturze tj. od +2 do +8 °C, zapewniając tym samym właściwe warunki chłodnicze zgodne z wymaganiami producentów. PSSE w Staszowie posiada całodobowy rejestrator do monitorowania temperatury z funkcją powiadamiania SMS na wyznaczone numery telefonów komórkowych w przypadku zarejestrowania nieprawidłowych wartości temperatury w urządzeniach chłodniczych lub przerwy w dostawie energii elektrycznej.

Podmioty wykonujące szczepienia posiadają urządzenia chłodnicze do przechowywania preparatów szczepionkowych oraz zapewniają zachowanie ciągłości łańcucha chłodniczego

podczas transportu szczepionek z magazynu PSSE do podmiotu leczniczego. Prowadzą monitoring temperatury przechowywania szczepionek - punkty szczepień w większości wyposażone są w całodobowe rejestratory temperatury z funkcją powiadamiania sms. Posiadają opracowane procedury zabezpieczenia preparatów szczepionkowych na wypadek wystąpienia awarii urządzenia chłodniczego. W roku sprawozdawczym w jednym podmiocie leczniczym (POZ) realizującym obowiązkowe szczepienia wystąpiło zdarzenie tzw. przerwane go ciągu chłodniczego przy przechowywaniu preparatów szczepionkowych. Po zarejestrowaniu powyższego zdarzenia zostały wdrożone stosowne procedury mające na celu zabezpieczenie preparatów szczepionkowych.

Choroby zakaźne są groźne w każdym wieku. Nie wszystkie szczepienia chronią przez całe życie, niektóre trzeba powtórzyć w dorosłości. Profilaktyka nie kończy się jednak w dzieciństwie. Ochrona zdrowia dotyczy każdego wieku, a szczepienia są jednym z jej najważniejszych elementów, obok zdrowego odżywiania, aktywności fizycznej, higieny snu. Szczepienia pozwalają wydłużyć życie i ustrzec się przed wieloma konsekwencjami chorób zakaźnych. Konieczność szczepień dorosłych wiąże się ze starzeniem się społeczeństwa oraz rosnącą liczbą osób z chorobami przewlekłymi, jak: cukrzyca, choroby układu sercowo-naczyniowego, choroby układu oddechowego, przewlekłe choroby wątroby i nerek, zaburzenia odporności.

Dla dorosłych zalecane są szczepienia m. in. przeciw: wirusowemu zapaleniu wątroby typu B, grypie, krztuścowi, Covid-19, pneumokokom, półpaścowi, syncytialnemu wirusowi oddechowemu (RSV).

COVID-19 jest ostrą wirusową chorobą układu oddechowego. Zgodnie z komunikatem Ministra Zdrowia w sezonie 2025/2026 była dostępna szczepionka przeciw COVID-19 zaktualizowana do podwariantu LP.8.1 Omikron wirusa SARS-CoV-2.

Podsumowując zagadnienia z zakresu szczepień ochronnych, obserwuje się coroczny spadek liczby urodzeń w powiecie staszowskim. Niepokojący jest wzrost liczby dzieci niezaszczepionych na różne choroby zakaźne, co może mieć wpływ na spadek odporności populacyjnej.

II. JAKOŚĆ WODY DO SPOŻYCIA

Na terenie powiatu staszowskiego zewidencjonowanych jest 13 ujęć wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, opartych na wodach podziemnych, z czego 11 to ujęcia dla sieci wodociągowych stanowiących podstawowe źródło zaopatrzenia w wodę ludności powiatu staszowskiego. Pozostałe 2 to ujęcia lokalne, z których zaopatrywane są: Dom Pomocy Społecznej w Kurozwękach oraz Stadnina Koni, Zespół Pałacowy oraz Browar w Kurozwękach. W tym zakresie, w odniesieniu do poprzedniego roku sprawozdawczego, sytuacja w 2025 r. nie uległa zmianie. Natomiast w związku z funkcjonowaniem nowego Systemu Ewidencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej (SEPIS), który w zakresie nadzoru nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi uwzględnia założenia dyrektywy UE, konieczna była zmiana prowadzenia nadzoru, zwłaszcza w zakresie odpowiedzialności za jakość wody na poszczególnych obszarach zaopatrzenia w wodę. W związku z powyższym na terenie powiatu staszowskiego wydzielono strefy zaopatrzenia w wodę, których obszar uzależniony jest od źródła zaopatrzenia oraz od zarządcy sieci wodociągowej.

Na koniec 2025 roku wydzielono 19 stref zaopatrzenia w wodę, z których 18 stanowi podstawowe źródło zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia, natomiast strefa – Stadniny Koni Kurozwęki – nie zaopatruje mieszkańców, a woda wykorzystywana jest wyłącznie na potrzeby prowadzonej działalności. Większość wydzielonych stref pokrywa się z dotychczas funkcjonującymi wodociągami i w tym przypadku dotychczasowy wodociąg odpowiada obszarowo strefie zaopatrzenia w wodę. Inaczej sytuacja wygląda w przypadku gmin, które nie posiadają na swoim terenie ujęć wody i kupują wodę od innych dostawców. W tych przypadkach zostały wydzielone nowe strefy zaopatrzenia w wodę, uzależnione od ujęcia, z którego woda pochodzi, i w nich, za jakość wody odpowiada zarządca danej sieci – najczęściej jest to gmina lub przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne. W ten sposób z dotychczas funkcjonującego wodociągu Wiązownica wydzielona została strefa zaopatrzenia w wodę Połaniec-Wiązownica oraz Osiek-Wiązownica, na terenie gminy Osiek wydzielono również strefę Osiek-Sulisławice (ujęcie wody z powiatu sandomierskiego). Na terenie gminy Oleśnica wydzielone zostały trzy strefy zaopatrzenia w wodę z uwagi na zakup wody z trzech różnych źródeł.

W 2025 roku nadzorem objęto wszystkie zewidencjonowane strefy zaopatrzenia w wodę. W ramach prowadzonego monitoringu jakości wody do spożycia łącznie przeprowadzono 87 kontroli jakości wody do spożycia, w trakcie których pobrano 92 próbki wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi oraz przeprowadzono 11 kontroli stanu sanitarno – technicznego urządzeń wodociągowych.

Przepisy rozporządzenia Ministra Zdrowia z dn. 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294), nakazują zarządcom wodociągów prowadzenie kontroli wewnętrznej, której jednym z elementów są systematyczne badania jakości wody w zakresie i z częstotliwością określoną w w/w rozporządzeniu. W roku sprawozdawczym wszyscy zarządcy wodociągów realizowali ten obowiązek. Jakość wody z poszczególnych wodociągów była badana zgodnie z opracowanymi i uzgodnionymi na 2025 rok harmonogramami, a sprawozdania z wykonanych badań przekazywano na bieżąco do oceny inspektorowi sanitarnemu.

Na koniec roku sprawozdawczego oceniono, że 18 stref zaopatrzenia w wodę (co stanowi 94,7 % nadzorowanych) dostarczało wodę o odpowiedniej jakości, natomiast w przypadku jednej, tj. strefy zaopatrzenia Ruda obowiązuje decyzja stwierdzająca warunkową przydatność wody do spożycia przez ludzi z uwagi na przekroczony parametr manganu. Oprócz kontroli jakości wody przeprowadzono również kontrole stanu sanitarno-technicznego terenów ujęć wody, stacji uzdatniania oraz zbiorników. Stwierdzono zły stan techniczny pomieszczeń na terenie ujęcia wody w Staszowie. W pozostałych kontrolowanych strefach

zaopatrzenia w wodę w ciągu roku nieprawidłowości nie stwierdzono, stan sanitarno-techniczny oraz porządkowy obiektów nie budził zastrzeżeń.

Charakterystyka poszczególnych stref zaopatrzenia ludności w wodę

Strefy zaopatrzenia w wodę o produkcji < 100 m³/ dobę

W tej grupie aktualnie znajduje się 7 stref zaopatrzenia w wodę, tj. Korytnica, Wola Osowa, Potok, Osiek-Sulisławice, Oleśnica-Staszów, Oleśnica-Łubnice oraz DPS Kurozwęki. Z wody dostarczanej przez te wodociągi korzysta szacunkowo 4,63 % ludności powiatu. Dla strefy Osiek-Sulisławice, która obejmuje miejscowość Bukowa źródłem wody jest ujęcie w Ruszcy Kolonii w powiecie sandomierskim.

W ciągu roku 2025 dla wyżej wymienionych stref zaopatrzenia w wodę, pobrane próbki wody w badanym zakresie odpowiadały wymogom rozporządzenia. Na koniec roku sprawozdawczego jakość wody we wszystkich strefach tej grupy oceniono pozytywnie.

Strefy zaopatrzenia w wodę o produkcji 100 – 1000 m³/ dobę

W tej grupie znajduje się również 7 stref zaopatrzenia w wodę tj. Bogoria, Ruda, Łubnice, Sztombergi, Rytwiany, Osiek-Wiązownica i Oleśnica-Wójeczka. Z wody dostarczanej przez te strefy zaopatrzenia korzystało 35,96 % ludności powiatu. Cztery strefy tej grupy dostarczają wodę poddawaną procesom uzdatniania, tj. Bogoria, Ruda, Rytwiany i Łubnice – odżelazianie i odmanganianie, dodatkowo w strefie zaopatrzenia w wodę Łubnice prowadzony jest proces chlorowania. Dla strefy Oleśnica-Wójeczka, która obejmuje miejscowości: Oleśnica, Wojnów, Podlesie, Bydlowa, Sufczyce, Kępie oraz Brody, źródłem wody jest ujęcie w Pacanowie w powiecie buskim. Woda dostarczana do tej strefy poddawana jest bieżącej dezynfekcji.

W ciągu roku 2025 w miesiącu czerwcu stwierdzono złą jakość mikrobiologiczną w strefach zaopatrzenia w wodę Ruda i Rytwiany, z uwagi na obecność bakterii grupy coli w ilości odpowiednio 48 i 27 j.t.k./100 ml. W związku z powyższym dla tych stref zaopatrzenia w wodę wydane zostały dwie decyzje stwierdzające brak przydatności wody do spożycia. W wydanych decyzjach, PPIS w Staszowie nakazał zarządcy powyższych stref – Gminie Rytwiany: podjąć działania naprawcze mające na celu wyeliminowanie zanieczyszczeń i doprowadzenie wody do jakości odpowiadającej wymogom Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 07 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi; przedstawić plan działań naprawczych wraz z terminem ich realizacji zaakceptowanym przez Wójta Gminy Rytwiany; zapewnić użytkownikom wodę odpowiadającą wymogom sanitarnym z innego zastępczego źródła (inne ujęcie wody, woda butelkowana); przedłożyć wyniki badań próbek wody ze stref zaopatrzenia w wodę Ruda i Rytwiany niezwłocznie po wykonaniu działań naprawczych; poinformować bezzwłocznie w sposób skuteczny odbiorców wody zaopatrywanych przez strefy zaopatrzenia w wodę Ruda i Rytwiany o braku przydatności wody do spożycia przez ludzi poprzez rozpowszechnienie Komunikatów PPIS w Staszowie.

Gmina Rytwiany przeprowadziła działania naprawcze polegające na chlorowaniu i płukaniu sieci wodociągowej oraz po ich zakończeniu zleciła przeprowadzenie badań jakości wody w ramach kontroli wewnętrznej. Badania wykonane w ramach kontroli wewnętrznej oraz w ramach prowadzonego nadzoru potwierdziły prawidłowo przeprowadzone procesy naprawcze. Na podstawie przedłożonych sprawozdań z badań wody stwierdzono, że jakość wody spełnia wymagania sanitarne określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi i wydane zostały decyzje stwierdzające przydatność wody do spożycia przez ludzi.

Ponadto w ciągu roku 2025 dla strefy zaopatrzenia w wodę Ruda, wartości parametryczne manganu kilkakrotnie przekraczały normy określone w rozporządzeniu, co wskazywało, iż podejmowane działania naprawcze w celu ustabilizowania poziomu manganu nie były w pełni skuteczne. W grudniu 2025 r. wydana została decyzja stwierdzająca warunkową przydatność wody do spożycia która obowiązuje do dnia 30.04.2026 roku. W przedstawionym planie działań naprawczych zarządca zaplanował: zastosowanie w aeratorach pierścieni Białeckiego celem zwiększenia wydajności napowietrzania filtrów na I i II stopniu, podniesienie wydajności pompy płuczającej w celu zwiększenia wydajności przepływu wody, zwiększenie częstotliwości płukania filtrów manganu i żelaza oraz podniesienie pH wody celem lepszej pracy filtrów.

W pozostałych strefach zaopatrzenia tej grupy, pobrane próbki wody w badanym zakresie odpowiadały wymogom rozporządzenia, na koniec roku sprawozdawczego jakość wody w tych strefach oceniono pozytywnie.

Strefy zaopatrzenia w wodę o produkcji 1000 – 10000 m³/ dobę

W tej grupie znajdują się 4 strefy zaopatrzenia w wodę, tj.: Staszów, Propol-Wiązownica, Połaniec-Wiązownica i Szydłów. Z wody dostarczanej przez te wodociągi korzystało 55,63 % ludności powiatu.

Dla strefy zaopatrzenia Staszów do końca maja 2025 roku obowiązywała wydana w roku 2024 decyzja o warunkowej przydatności wody do spożycia. Badania wykonane w ramach kontroli wewnętrznej oraz w ramach prowadzonego nadzoru potwierdziły prawidłowo przeprowadzone procesy naprawcze. Na podstawie przedłożonych sprawozdań z badań wody stwierdzono, że jakość wody spełnia wymagania sanitarne określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi i wydana została decyzja stwierdzająca przydatność wody do spożycia przez ludzi. Począwszy od lipca 2025 roku ponownie wystąpiły przekroczenia parametrów manganu i żelaza w wodzie zasilającej strefę Staszów. Wyniki badań prowadzonych zarówno w ramach nadzoru jak i kontroli wewnętrznej, wykazywały przekroczenia tych parametrów, co świadczy o niestabilnej jakości wody oraz wskazuje na krótkotrwały efekt przeprowadzonych wcześniej działań naprawczych. Konieczne jest podjęcie kolejnych działań, które doprowadzą do trwałej poprawy jakości wody. Aktualnie, wobec zarządcy, tj. PGKiM Sp. Gminy z o. o. w Staszowie, prowadzone jest postępowanie administracyjne w tym zakresie.

W pozostałych strefach zaopatrzenia tej grupy, pobrane próbki wody, w badanym zakresie, odpowiadały wymogom rozporządzenia. Na koniec roku sprawozdawczego jakość wody w strefach zaopatrzenia tej grupy oceniono pozytywnie.

W jednej strefie zaopatrzenia w wodę – Staszów stwierdzono zły stan techniczny (pomieszczeń, włazów do zbiorników, pokryw niestudziennych, ogrodzenia, mauzerów), została wydana decyzja z terminem wykonania do 31.12.2025 r. W pozostałych kontrolowanych strefach zaopatrzenia w wodę w ciągu roku nieprawidłowości nie stwierdzono, kontrole sanitarne w zakresie stanu sanitarno-technicznego urządzeń wodociągowych wykazały właściwy stan obiektów.

Jakość wody ciepłej

W roku 2025 prowadzono nadzór nad jakością wody ciepłej w budynkach użyteczności publicznej. Pobrano 15 próbek wody ciepłej do badania w kierunku Legionella sp. Przeprowadzono 2 kontrole w Szpitalu w Staszowie (pobrano 5 próby wody ciepłej), 4 kontrole w zakładach opiekuńczo – leczniczych, w trakcie których pobrano łącznie 8 prób wody ciepłej oraz 1 kontrolę w centrum opiekuńczo-mieszkalnym - pobrano 2 próby. Jakość wody nie budziła zastrzeżeń, nie stwierdzono obecności pałeczek Legionella sp. Sytuacja w tym obszarze na terenie powiatu staszowskiego jest dobra.

III. STAN SANITARNY OBIEKTÓW ŻYWNOSCI I ŻYWIENIA

Wg rejestru zakładów w roku 2025 nadzorem objętych było 938 obiektów, z czego skontrolowano 210 obiektów, tj. 22,4 %.

Szczegółową strukturę obiektów będących pod nadzorem i odsetek skontrolowanych, w 2024 r. i 2025 r. przedstawia tabela nr 1.

Tabela nr 1

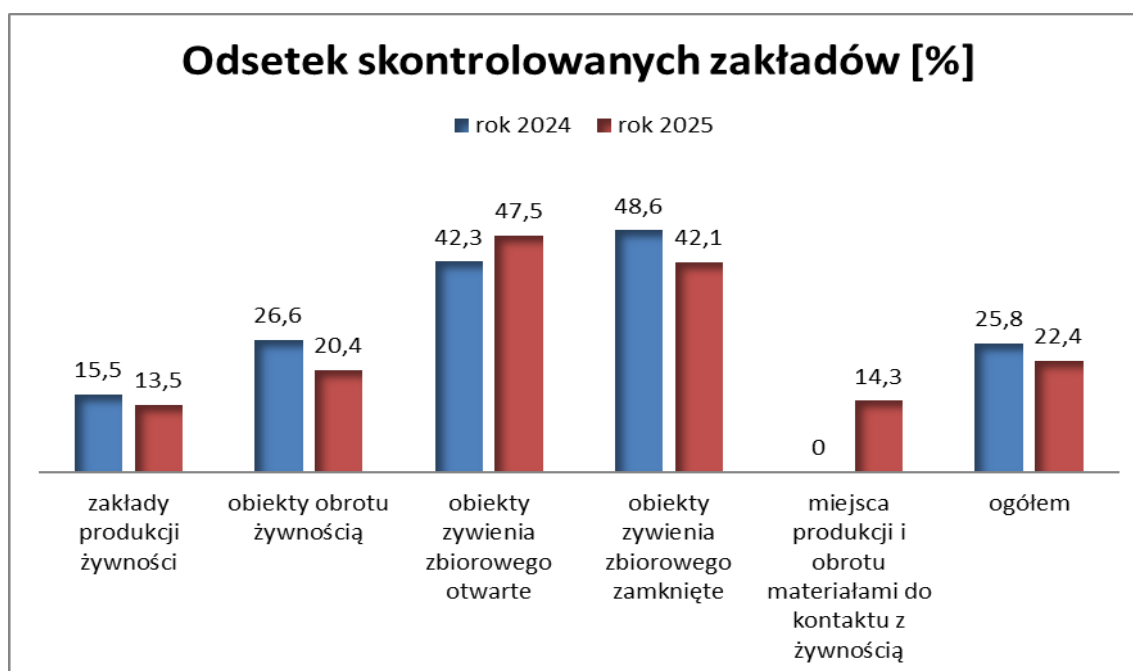
Rodzaj obiektu	Ilość objętych nadzorem		Ilość skontrolowanych		Ilość przeprowadzonych kontroli		Odsetek skontrolowanych zakładów (%)	
	2024	2025	2024	2025	2024	2025	2024	2025
Zakłady produkcji żywności	316	349	49	47	61	60	15,5	13,5
- wytwórnie lodów	1	1	1	1	1	1	100	100
- automaty do lodów	4	5	4	5	5	5	100	100
- piekarnie	9	10	8	7	11	13	88,9	70
- ciastkarnie	3	3	3	3	7	6	100	100
- browary	1	1	1	0	1	0	100	0
- wytwórnie win	4	4	3	2	3	2	75	50
- zakłady garmazeryjne	2	2	0	1	0	2	0	50
- wytwórnie wyrobów cukierniczych	1	1	1	1	1	1	100	100
- inne wytwórnie żywności, w tym 1 zakład konfekcjonowania bakali, 1 zakład konfekcjonowania bakalii, płodów rolnych oraz produkcji kasz, produkcja pierwotna, RHD i dostawcy bezpośredni oraz produkcja w warunkach domowych,	291	322	28	27	32	30	9,6	7,1
Obiekty obrotu żywnością	403	398	107	81	180	135	26,6	20,4
Obiekty żywienia zbiorowego otwarte	104	101	44	48	54	59	42,3	47,5
Obiekty żywienia zbiorowego zamknięte	74	76	36	32	44	34	48,6	42,1
Zakłady produkcji i miejsca obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością	18	14	0	2	0	2	0	14,3
Suma:	915	938	236	210	339	290	25,8	22,4

W porównaniu do roku 2024 ilość nadzorowanych obiektów w powiecie staszowskim w 2025 roku nieznacznie się zwiększyła, tj. o 2,5%.

W 2025 roku w porównaniu do roku poprzedniego odsetek skontrolowanych obiektów zmniejszył się minimalnie, tj. o 3,4%.

Wykres 1.

Odsetek skontrolowanych zakładów w 2024 r. i 2025 r. uwzględniający poszczególne rodzaje obiektów

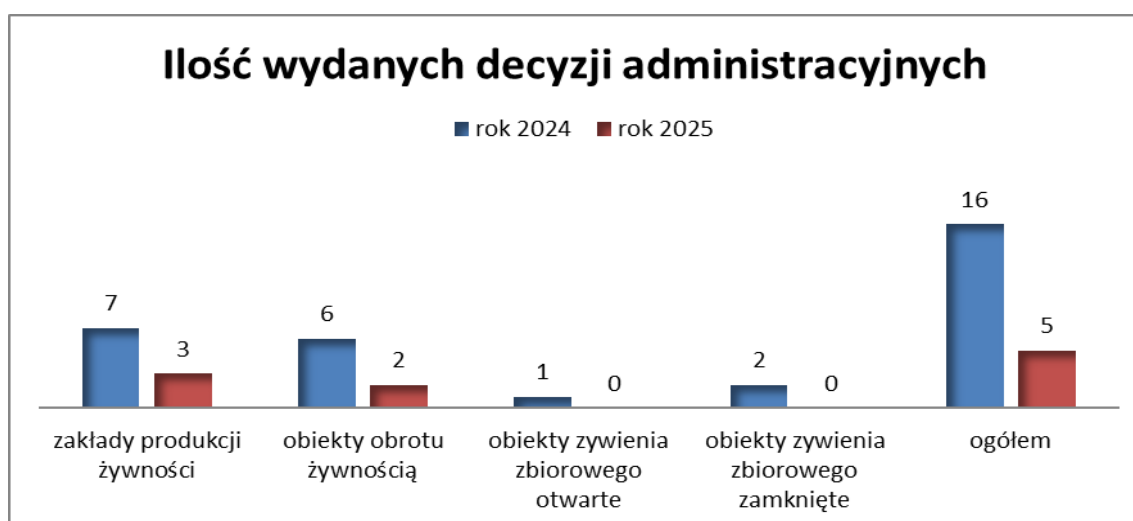

Ogółem w skontrolowanych obiektach w 2025 r.:

- ☒ wydano 5 decyzji administracyjnych na poprawę stanu sanitarno – technicznego,
- ☒ nałożono 28 mandatów karnych na łączną kwotę 5400 zł.

Wykres 2.

Ilość wydanych decyzji administracyjnych w 2024 r. i w 2025 r. z uwzględnieniem poszczególnych rodzajów obiektów

Wykres 3.

Ilość nałożonych mandatów karnych w 2024 r. i w 2025 r. z uwzględnieniem poszczególnych rodzajów obiektów

Spośród 210 obiektów skontrolowanych – 152 zostało ocenionych na podstawie arkusza oceny stanu sanitarnego dla poszczególnych rodzajów obiektów – zakładom zostało przypisane określone ryzyko.

Tabela nr 2

L.p.	Rodzaj obiektu	Ilość obiektów sklasyfikowanych		Ilość wydanych decyzji administracyjnych		Ilość nałożonych mandatów karnych		Kwota mandatów	
		2024	2025	2024	2025	2024	2025	2024	2025
Zakłady produkcji żywności		40	30	7	3	0	3	0	400
	- wytwórnie lodów	1	1	0	0	0	0	0	0
	- automaty do lodów	4	5	0	0	0	0	0	0
	- piekarnie	7	4	4	2	0	2	0	300
	- ciastkarnie	3	2	2	1	0	0	0	0
	- browary	1	0	0	0	0	0	0	0
	- wytwórnie win	3	1	0	0	0	0	0	0
	- zakłady garmazeryjne	0	1	0	0	0	1	0	100
	- wytwórnie wyrobów cukierniczych	0	0	0	0	0	0	0	0
	- inne wytwórnie żywności	21	16	1	0	0	0	0	0
Obiekty obrotu żywnością		69	53	6	2	22	11	5100	2500
Obiekty żywienia zbiorowego otwarte		28	44	1	0	9	13	1700	2300
Obiekty żywienia zbiorowego zamknięte		29	25	2	0	0	1	0	200
Suma:		166	152	16	5	31	28	6800	5400

Stan sanitarny poszczególnych obiektów

1. Obiekty produkcji żywności:

Występujące nieprawidłowości dotyczyły nieprawidłowego stanu sanitarno-technicznego piekarni i ciastkarni (m. in. zniszczone ściany, sufity, posadzki, drzwi) oraz urządzeń i sprzętu wykorzystywanego w produkcji. Na powyższe wydano 3 decyzje administracyjne.

W 1 skontrolowanym zakładzie produkcji żywności, tj. w piekarni dokumentacja GHP/GMP oraz zasad systemu HACCP była nieprawidłowa – została wydana decyzja administracyjna na jej opracowanie i wdrożenie. W 3 zakładach (ciastkarni, wytwórni lodów i zakładzie garmazeryjnym) procedury oparte na zasadach systemu HACCP nie były w pełni wdrożone, tj. brak było aktualnych wyników badań realizowanych zgodnie z opracowanymi harmonogramami. W ciągu roku właściciele zakładów wykonali i przedłożyli prawidłowe wyniki badań.

W 2025 roku w 3 obiektach produkcji żywności (2 piekarniach i 1 zakładzie garmazeryjnym) nałożono 3 mandaty karne za nieprawidłowy bieżący stan sanitarno-higieniczny.

Ponadto w pozostałych zakładach produkcyjnych podczas przeprowadzanych w 2025 r. nieprawidłowości nie stwierdzano.

Pod nadzorem tutejszego Inspektora znajdują się zakłady produkcji pierwotnej prowadzące sprzedaż bezpośrednią oraz działalność w ramach RHD. W 2025 r. przeprowadzono 21 kontroli, w tym 12 kompleksowych, 8 interwencyjnych i 1 tematyczną.

Gospodarstwa rolne będące pod nadzorem tutejszego Inspektora produkujące owoce m. in. śliwki, jabłka i borówki są średniej wielkości, natomiast gospodarstwa produkujące warzywa (m. in. kapusta pekińska, ziemniaki) i owoce miękkie typu truskawki są z przewagą małych producentów. Producenci sprzedają swoje produkty najczęściej indywidualnym klientom na giełdach owocowo-warzywnych, w punktach skupu oraz część z nich ma podpisane umowy z zakładami przetwórczymi i zakładami żywienia zbiorowego. U producentów produkcji pierwotnej pobierano próbki owoców i warzyw zgodnie z planem pobierania próbek oraz dodatkowo w ramach współpracy z PIORiN - ogółem 13 próbek (truskawki, morele, borówka, śliwki, jabłka, kapusta pekińska, ziemniaki), próbek nie kwestionowano, natomiast w 1 badanej próbce (borówki) wykryto niedopuszczoną do stosowania w uprawie substancję czynną Cypermetryna na poziomie $0,012 \pm 0,0006$ mg/kg. Informację w powyższej sprawie przesłano do ŚWIORiN celem wykorzystania zgodnie z kompetencjami.

Co roku wzrasta ilość zgłaszających się producentów produkcji pierwotnej owoców i warzyw, którzy po złożeniu stosownych wniosków są wpisywani do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów PIS.

2. Obiekty obrotu żywnością

Grupa ta obejmuje sklepy spożywcze (w tym supermarkety), kioski, magazyny hurtowe, apteki, obiekty ruchome i tymczasowe, środki transportu, inne obiekty obrotu żywnością (sklep zielarsko-medyczny, punkty skupu i punkt przeładunkowy).

W 2025 r. w ewidencji znajdowało się 398 zakładów, skontrolowano 81, najczęściej występujące nieprawidłowości dotyczyły sklepów spożywczych, tj.:

- nieprawidłowego stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń (ściany, sufity, posadzki, drzwi), Na powyższe nieprawidłowości wydano 2 decyzje administracyjne.

Dodatkowo w czasie kontroli stwierdzano:

- nieprawidłowy stan sanitarno-higieniczny obiektów, tj.: brak porządku i czystości w pomieszczeniach, nieprawidłowa gospodarka odpadami, niezachowanie higieny

pracowników, brak aktualnych orzeczeń lekarskich do celów sanitarno-epidemiologicznych oraz wprowadzanie do obrotu środków spożywczych po upływie terminu ważności, brak bieżącej ciepłej wody, brak środków do mycia i dezynfekcji rąk i sprzętu, nieprawidłowe warunki przechowywania środków spożywczych i opakowań jednorazowego użytku,

- dokumentacja dotycząca GHP/GMP i procedur systemu HACCP w kontrolowanych obiektach była opracowana prawidłowo poza przypadkami, gdzie było aktualnych wyników badań wykonywanych w ramach kontroli wewnętrznej zgodnie z opracowanymi harmonogramami oraz zapisów prowadzonych w ramach pełnionej kontroli wewnętrznej.

Właściciele zakładów informowali o usunięciu nieprawidłowości, przedkładali brakującą dokumentację.

Za powyższe nieprawidłowości dotyczące bieżącego stanu sanitarno-higienicznego oraz za nieprawidłowo pełnioną kontrolę wewnętrzną nałożono 11 mandatów karnych na łączną kwotę 2500 zł.

3. Obiekty żywienia zbiorowego

Zakłady żywienia zbiorowego otwartego, to restauracje prowadzące działalność produkcyjną posiłków od surowca do gotowej potrawy, gospodarstwa agroturystyczne oraz zakłady małej gastronomii.

Skontrolowano 48 zakładów. Decyzji administracyjnych nie wydawano.

W czasie kontroli stwierdzane nieprawidłowości dotyczyły najczęściej:

- nieprawidłowego bieżącego stanu sanitarno-higienicznego w obiektach m. in. brak porządku i czystości, brak segregacji w pomieszczeniach chłodni oraz urządzeniu chłodniczym, brak bieżącej ciepłej wody, brak prawidłowych warunków do przechowywania opakowań jednorazowego użytku, brak środków do mycia i dezynfekcji rąk oraz sprzętu, brak orzeczeń lekarskich do celów sanitarno-epidemiologicznych, brak segregacji w szafkach na odzież ochronną i osobistą oraz nieprawidłowa higiena personelu,

- dokumentacja dotycząca GHP/GMP i procedur systemu HACCP w kontrolowanych obiektach była opracowana prawidłowo poza przypadkami, gdzie brak było aktualnych wyników badań wykonywanych w ramach kontroli wewnętrznej zgodnie z opracowanymi harmonogramami oraz zapisów prowadzonych w ramach pełnionej kontroli wewnętrznej.

Właściciele zakładów informowali o usunięciu nieprawidłowości, przedkładali brakującą dokumentację. Za powyższe nałożono 13 mandatów karnych na łączną kwotę 2300 zł.

Zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego, to bloki żywienia i punkty wydawania posiłków w szkołach, przedszkolach, żłobkach, zakładach pracy, obiektach hotelarskich, szpitalu, domach pomocy społecznej, internatach, zakładach specjalnych i wychowawczych, centrach opiekuńczo – mieszkalnych, zakładach opiekuńczo-leczniczych, jadalniach. Decyzji administracyjnych nie wydawano.

W 1 obiekcie stwierdzono nieprawidłowości, tj.: brak środków do mycia i dezynfekcji rąk, brak porządku i czystości w pomieszczeniu szatni, brak prawidłowych warunków przechowywania przetworów nabiałowych dostarczanych w ramach programu dla szkół, nieprawidłowa dokumentacja GHP. Za powyższe nałożono mandat karny w kwocie 200zł. Wydano doraźne zalecenie w książce kontroli i protokole kontroli. Przeprowadzona ponowna kontrola wykazała usunięcie wszystkich w/w nieprawidłowości.

W pozostałych obiektach nieprawidłowości nie stwierdzano, dokumentacja GHP/GMP oraz zasad systemu HACCP była prawidłowa.

Analizując rok sprawozdawczy 2025 stwierdzono, iż stan sanitarny skontrolowanych obiektów polepszył się w stosunku do roku poprzedniego - wydano mniej decyzji na poprawę stanu sanitarno-technicznego, nałożono również mniej mandatów karnych.

Stan wdrożenia systemów zapewnienia bezpieczeństwa żywności w oparciu o GHP, GMP oraz zasady systemu HACCP w roku 2024 i 2025

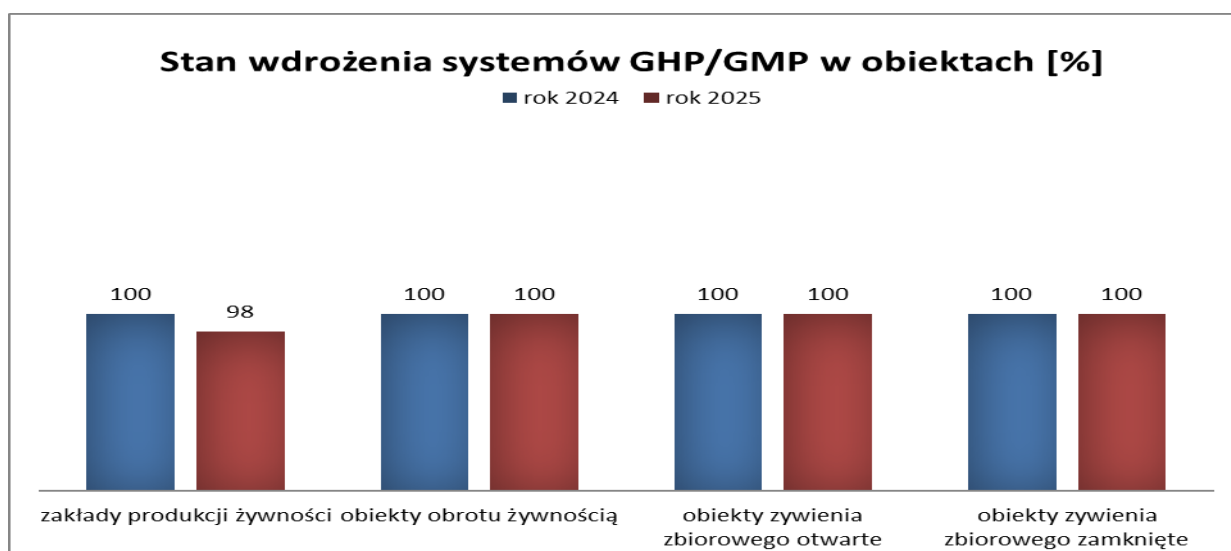
Analizując rok 2024 i 2025 stwierdza się, że wszystkie zakłady, z wyjątkiem jednej piekarni posiadają prawidłową dokumentację GHP/GMP, zasad systemu HACCP oraz wdrożone procedury w powyższym zakresie co przedstawia tabela nr 3.

Tabela nr 3

Rodzaj obiektu	Liczba obiektów objętych nadzorem PPIS w Staszowie		System zapewnienia bezpieczeństwa	Liczba obiektów posiadających opracowany, wdrożony i udokumentowany system		% nadzorowanych obiektów, które wdrożyły system	
	2024r.	2025r.		2024r.	2025r.	2024r.	2025r.
Zakłady produkcji żywności (bez produkcji pierwotnej)	58	52	GHP	58	51	100	98
			GMP	58	51	100	98
			HACCP	58	51	100	98
Obiekty obrotu żywnością: sklepy, w tym wielkopowierzchniowe prowadzące odpiek pieczywa i pieczenie kurczaków), hurtownie, kioski	253, w tym 29	253, w tym 33	GHP	253	253	100	100
			GMP	33	33	100	100
			HACCP	253	253	100	100
Zakłady żywienia zbiorowego otwarte	104	101	GHP	104	101	100	100
			GMP	104	101	100	100
			HACCP	104	101	100	100
Zakłady żywienia zbiorowego zamknięte	74	76	GHP	74	76	100	100
			GMP	74	76	100	100
			HACCP	74	76	100	100

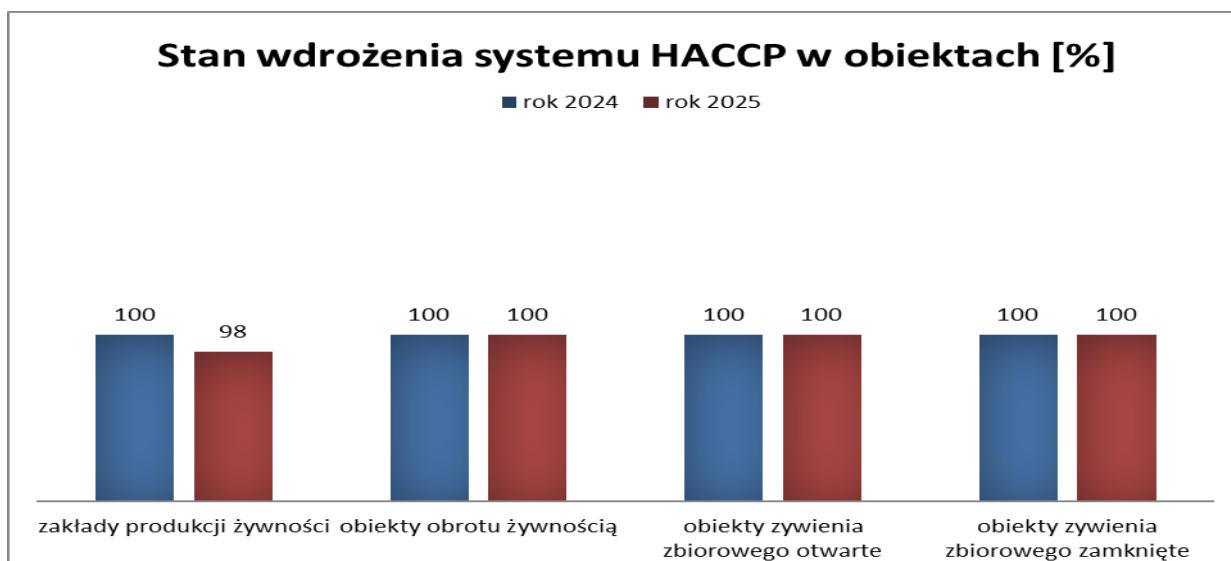
Wykres 4.

Stan wdrożenia systemów GHP/GMP w 2024 r. i w 2025 r. z uwzględnieniem poszczególnych rodzajów obiektów

Wykres 5.

Stan wdrożenia systemu HACCP w 2024 r. i w 2025 r. z uwzględnieniem poszczególnych rodzajów obiektów

Działania i przedsięwzięcia realizowane celem zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego żywności i żywienia na terenie powiatu w roku 2025:

– **Kontrola obiektów żywnościowo – żywieniowych zlokalizowanych przy trasach i w miejscowościach turystycznych, parkingach, stacjach paliw oraz ocena zgodności z wymaganiami zdrowotnymi żywności i żywienia w tych obiektach**

W ocenie uwzględniono obiekty żywienia zbiorowego otwartego (restauracje i punkty małej gastronomii) oraz zamkniętego, w których organizowano wypoczynek, typu kolonie, obozy, zlokalizowane w miejscowościach wypoczynkowych: Golejów i Korytnica, miejscowościach turystycznych: Kurozweki, Szydłów, Staszów, Rytwiany oraz przy trasach turystycznych: Połaniec, Osiek i Lubnice.

W sezonie letnim 2025 r. łącznie w obrębie miejscowości wypoczynkowych i turystycznych przeprowadzono 22 kontrole, w tym 2 rekontrole. W 4 obiektach za nieprawidłowy stan sanitarno – higieniczny nałożono 4 mandaty karne na łączną kwotę 500 zł. W książkach kontroli i protokołach kontroli wydawano doraźne zalecenia, właściciele informowali pisemnie o usunięciu nieprawidłowości i przedkładali brakującą dokumentację. Przeprowadzone ponowne kontrole wykazały usunięcie nieprawidłowości. Decyzji administracyjnych w celu poprawy stanu sanitarnego nie wydawano.

📍 Klasyfikacja i ocena wypoczynku zimowego i letniego dzieci i młodzieży na terenie powiatu

Wypoczynek zimowy – w 2025 roku na terenie powiatu staszowskiego w okresie ferii zimowych zorganizowano 3 turnusy wypoczynku dzieci i młodzieży, tj. 2 turnusy półkolonii której organizatorem był Ośrodek Sportu i Rekreacji w Połańcu, ul. Witosa 1, 28-230 Połaniec oraz 1 turnus obozu zimowego zorganizowanego w Liceum Ogólnokształcącym w Staszowie. Przeprowadzono łącznie 2 kontrole tematyczne, nieprawidłowości nie stwierdzono.

Wypoczynek letni – w 2025 roku na terenie powiatu staszowskiego w okresie wakacyjnym w 9 miejscach zorganizowano 11 form wypoczynku (5 półkolonii, 6 obozów sportowych, w tym 1 obóz harcerski pod namiotami). Łącznie przeprowadzono 11 kontroli w 9 obiektach, w tym 1 kompleksowa, 9 tematycznych i 1 sprawdzająca.

Kontrolowano i oceniano:

- ☒ stan techniczno-sanitarny pomieszczeń żywnościowych, urządzeń i sprzętu,
- ☒ prawidłowość prowadzonych procesów produkcyjnych posiłków,
- ☒ zaopatrzenie w wodę,
- ☒ warunki do mycia i dezynfekcji sprzętu produkcyjnego, naczyń stołowych i rąk,
- ☒ dostawy, przechowywanie i magazynowanie środków spożywczych, surowców i prób kontrolnych posiłków,
- ☒ zachowanie higieny przez personel kuchni i zaświadczenia lekarskie do celów sanitarno-epidemiologicznych,
- ☒ dokumentację z zakresu pełnionej kontroli wewnętrznej, w tym zachowania łańcucha chłodniczego dla środków spożywczych wymagających chłodzenia i mrożenia, kontroli obecności szkodników, odbioru jakościowego przy dostawie środków spożywczych,
- ☒ postępowanie z odpadami, w tym poprodukcyjnymi i pokonsumpcyjnymi.

Nieprawidłowości stwierdzono w 2 obiektach, w 1 obiekcie nie przedłożono aktualnego wyniku badania wody wykonanego w ramach kontroli wewnętrznej, zgodnie z opracowanym harmonogramem badań właścicielskich, w drugim natomiast stwierdzono nieprawidłowy stan sanitarno – higieniczny oraz nieprawidłowo pełnioną kontrolę wewnętrzną, za co nałożono mandat karny w wysokości 100 zł. W książkach kontroli i protokołach kontroli wydawano doraźne zalecenia, właściciele informowali pisemnie o usunięciu nieprawidłowości i przedkładali brakującą dokumentację. Przeprowadzono ponowną kontrolę w 1 zakładzie, która wykazała usunięcie nieprawidłowości.

Bezpieczeństwo produkowanych posiłków zapewniono poprzez stosowanie instrukcji GHP/GMP i zasad systemu HACCP.

W roku sprawozdawczym nie wpłynęła żadna interwencja dotycząca funkcjonowania wypoczynku zimowego i letniego zorganizowanego dla dzieci i młodzieży.

Działania podejmowane w ramach kontroli akcyjnych w 2025 r.:

- dot. wzmożonego nadzoru w związku z ASF

W 2025r. podczas prowadzonego bieżącego nadzoru w obiektach żywienia zbiorowego, obrotu żywnością, hotelarskich oraz na parkingach oceniano legalność wprowadzanej do obrotu żywności pochodzenia zwierzęcego oraz postępowanie z odpadami pochodzenia zwierzęcego. Podczas przeprowadzanych kontroli nieprawidłowości w powyższym zakresie nie stwierdzano.

Ponadto w 2025 roku prowadzono wzmożony nadzór w zakresie:

- ☒ warunków sprzedaży i znakowania żywności bezglutenowej,
- ☒ substancji dodatkowych stosowanych w produkcji środków spożywczych oraz wprowadzanych do obrotu,
- ☒ żywności gotowej do spożycia (RTE),
- ☒ warunków przechowywania i znakowania wód butelkowanych,
- ☒ oceny prezentacji i reklamy suplementów diety sprzedawanych przez Internet (kontrole akcyjne).

Podczas przeprowadzania kontroli w w/w zakresach nieprawidłowości nie stwierdzono.

Próbki pobrane do badań w 2025 r.

W 2025 r. pobrano do badań laboratoryjnych 212 próbek, w tym:

- ☒ 198 próbek żywności i materiałów do kontaktu z żywnością, zgodnie z planem poboru próbek dla Państwowej Inspekcji Sanitarnej w ramach urzędowej kontroli i monitoringu na 2025 rok,
- ☒ 14 próbek dodatkowych, tj.:
 - ☒ 2 próbki owoców (jabłka, truskawki) w kierunku metali szkodliwych dla zdrowia od własnych producenta, w ramach współpracy z PIORiN,
 - ☒ 5 próbek pobranych w ramach monitoringu radiacyjnego kraju,
 - ☒ 1 próbka posiłku na kaloryczność pobrana w zakładzie żywienia zbiorowego zamkniętego (Internacie),
 - ☒ 5 próbek truskawek w kierunku badań mikrobiologicznych, pobranych u producenta produkcji pierwotnej w związku z informacją przesłaną z innej PSSE w związku z prowadzonym postępowaniem w sprawie podejrzenia zatrucia pokarmowego po spożyciu truskawek,
 - ☒ 1 próbka – ananas w puszcze pobrana w kierunku metali szkodliwych dla zdrowia- oznaczenie cyny.

Kwestionowano 1 próbkę, t. j. produkt pn. „serca z kurcząt produkt świeży, schłodzony do spożycia po obróbce cieplnej”, próbka pobrana w obrocie, kierunek badania: mikrobiologia (obecność *Campylobacter* spp. w 10 g) - w badanej próbce wykryto obecność *Campylobacter* spp.

- Kontrola obecności składników modyfikowanych genetycznie oraz nadzoru nad przestrzeganiem warunków określonych w rozporządzeniach WE nr 1829/2003 i 1830/2003

Na terenie powiatu staszowskiego znajdują się 2 zakłady pakujące i wprowadzające do obrotu artykuły spożywcze – płody rolne i bakalie pochodzące z rynku krajowego oraz z importu.

W 2025 r. w w/w zakładach przeprowadzono łącznie 4 kontrole, w tym jedną kontrolę kompleksową, podczas której nie stwierdzono na stanie nowej żywności, żywności genetycznie modyfikowanej oraz siemienia lnianego pochodzącego z Kanady.

Ponadto, podczas przeprowadzanych kontroli kompleksowych w zakładach produkujących żywność (3 kontrole w 3 piekarniach, 2 kontrole w 2 ciastkarniach, 1 kontrola w wytwórni lodów, 1 kontrola w zakładzie garmażeryjnym), w zakładach żywienia zbiorowego, zakładach obrotu żywnością, oceniano surowce stosowane do produkcji żywności i posiłków oraz środki spożywcze wprowadzane do obrotu – nie stwierdzono „nowej żywności”, żywności GM oraz siemienia lnianego pochodzącego z Kanady.

W 2025 r. pobrano do badania laboratoryjnego w kierunku GMO 2 próbki środków spożywczych, tj.: 1 próbkę mąki kukurydzianą bezglutenową i 1 próbkę Wafli przekładanych kremem o smaku waniliowym – próbek nie kwestionowano.

Ponadto w 1 zakładzie produkcyjnym - ciastkarni podczas kontroli kompleksowej dokonano oceny w zakresie śledzenia żywności w łańcuchu żywnościowym tzw. „traceability”. Dokonano oceny znakowania oraz dokumentacji dotyczącej pochodzenia surowca wykorzystywanego w zakładzie tj. cukru białego 1kg – nieprawidłowości nie stwierdzono.

- Działania w ramach funkcjonowania systemu RASFF (systemu wczesnego ostrzegania o niebezpiecznych produktach żywnościowych i środkach żywienia zwierząt)

W ramach działań w systemie RASFF przeprowadzono 5 kontroli, w tym: 4 kontrole w związku z otrzymanymi powiadomieniami informacyjnymi w celu podjęcia działań oraz 1 kontrolę w związku z otrzymanymi powiadomieniami informacyjnymi w celu zwrócenia uwagi. Dodatkowo w związku z w/w powiadomieniami i powiadomieniami alarmowymi przeprowadzano rozmowy telefoniczne (140 rozmów).

Nie wydawano decyzji administracyjnych na wycofywanie z obrotu środków spożywczych objętych w/w powiadomieniami, natomiast podczas przeprowadzanych kontroli i rozmów telefonicznych ustalono, że właściciele zakładów wycofywali środki spożywcze we własnym zakresie. Wycofywano m. in. wyroby cukiernicze i ciastkarskie, mięso i produkty mięsne, przetwory mleczne, przetwory zbożowo-mączne, zioła, przyprawy. Na podstawie przedłożonej dokumentacji (faktur korygujących, dokumentów zwrotu, protokołów reklamacyjnych) ustalono, że wycofano produkty na łączną kwotę 2 204, 55 zł.

W przypadku braku na stanie środków spożywczych objętych w/w powiadomieniami i ustaleniu, że zostały sprzedane indywidualnym klientom, bez możliwości ich identyfikacji, zobowiązywano właścicieli i przedstawicieli zakładów do umieszczania w widocznych miejscach informacji dla klientów o możliwości ich zwrotu.

- Wycofane z obrotu środki spożywcze przeterminowane oraz nieprawidłowo przechowywane

Wycofywano głównie mięso i przetwory mięsne, mleko i przetwory nabiałowe, wyroby cukiernicze i ciastkarskie, ziarna roślin oleistych, orzechy, zioła i przyprawy. Łącznie w 2025 r. wycofano z obrotu środki spożywcze na kwotę 964,52 zł.

- W minionym roku zgłoszono do PPIS w Staszowie 13 interwencji, z czego 2 zostały potwierdzone, 8 niepotwierdzonych, natomiast 3 interwencje nie zostały rozpatrzone (2 dotyczyły naruszenia zasad bezpieczeństwa żywności w sklepach, które znajdowały się na terenie działalności innego PPIS, 1 dotyczyła podejrzenia zatrucia pokarmowego po spożyciu posiłku w restauracji w Staszowie – po przeprowadzeniu analizy ryzyka zakwalifikowano jako „pozostawiona bez rozparzenia” z uwagi na to, iż do tutejszej stacji nie wpłynęło żadne zgłoszenie dotyczące zatrucia pokarmowego, oraz inne interwencje dotyczące tego zakładu, interwencja zgłoszona była przez 1 sygnalistę, a objawy nie były potwierdzone przez lekarza. Ponadto kontrola kompleksowa przeprowadzona w tym zakładzie w bieżącym roku nie wykazała żadnych nieprawidłowości).

Interwencje składane były najczęściej przez niezadowolonych klientów i dotyczyły:

- ☒ niewłaściwych warunków sanitarno-higienicznych panujących w obiektach,
- ☒ niewłaściwej jakości środków spożywczych używanych do produkcji posiłków oraz wprowadzanych do obrotu,
- ☒ niewłaściwego postępowania ze użytym olejem smażalniczym,
- ☒ nieprawidłowego przechowywania odpadów komunalnych,
- ☒ wprowadzania do obrotu środków spożywczych po upływie terminu przechowywania (mięso, cukierki),
- ☒ prowadzenia działalności bez uzyskania odpowiedniego zezwolenia.

W związku z powyższym przeprowadzono 8 kontroli nałożono 3 mandaty karne na kwotę 800 zł, w tym dodatkowo za inne nieprawidłowości niż opisane w interwencjach, a stwierdzone podczas kontroli.

Przeprowadzono 138 własnych pomiarów temperatur w 113 obiektach. Pomiarów dokonywano w trakcie kontroli sanitarnych (w urządzeniach chłodniczych, pomieszczeniach magazynach, komorach chłodniczych, salach sprzedaży) celem sprawdzenia zachowania ciągłości łańcucha chłodniczego oraz warunków przechowywania surowców, środków spożywczych, zgodnie z zaleceniami producenta. W 1 zakładzie stwierdzono nieprawidłowe przechowywanie przetworów nabiałowych dostarczanych w ramach programu dla szkół. Za powyższe nałożono mandat karny w kwocie 200 zł. W protokole i książce kontroli wydano doraźne zalecenia oraz zobowiązano do pisemnego poinformowania PPIS w Staszowie o podjętych działaniach w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami. Osoba odpowiedzialna poinformowała pisemnie, że nie będzie prowadzone magazynowanie produktów dostarczanych w ramach programu dla szkół, będą wydawane uczniom bezpośrednio po ich dostarczeniu do szkoły. Ponadto przedłożono do wglądu dokument z którego wynika, że przetwory nabiałowe nieprawidłowo przechowywane zostały oddane do utylizacji jako odpad kat. 3. Przeprowadzono ponowną kontrolę, w czasie której nieprawidłowości nie stwierdzono.

Kontrole tematyczne dotyczące zgodności oferowanych w sprzedaży suplementów diety, żywności dla określonych grup objętych zakresem rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 609/2013 z dnia 12 czerwca 2013r. w sprawie żywności przeznaczonej dla niemowląt i małych dzieci oraz żywności specjalnego przeznaczenia medycznego i środków spożywczych zastępujących całodzienną dietę, do kontroli masy ciała oraz uchylającego dyrektywę Rady 92/52/WE, dyrektywy Komisji 96/8/WE, 1999/21/WE, 2006/125/WE i 2006/141/WE, dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/39/WE oraz rozporządzenia Komisji (WE) nr 41/2009 i (WE) nr 953/2009.

Na nadzorowanym terenie nie ma producentów i dystrybutorów suplementów diety oraz środków spożywczych dla określonych grup. W 2025 r. w ramach nadzoru nad suplementami diety i środkami spożywczymi specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz środkami spożywczymi wzbogaconymi witaminami i składnikami mineralnymi przeprowadzono kontrole w aptekach oraz sklepach spożywczych, w tym kontrole w zakresie oceny znakowania, prezentacji, reklamy, przestrzegania zakazu reklamy preparatów do początkowego żywienia niemowląt, zgodnie art. 25 ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia, art. 10 rozporządzenia nr 609/213, w związku z poborem próbek, powiadomieniami w ramach systemu RASFF oraz otrzymaną korespondencją z GIS. Nieprawidłowości w powyższym zakresie nie stwierdzono.

W 2025 roku pobrano do badania laboratoryjnego 16 próbek z tej grupy produktów, próbek nie kwestionowano. Interwencji od klientów w tym zakresie nie otrzymywano.

Ocena jakości żywienia w blokach żywienia zbiorowego zamkniętego

W 2025 r. przeprowadzono 25 ocen jakości żywienia w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego, w tym 25 ocen dekadowych jadłospisów metodą rutynową podczas kontroli kompleksowych. Podczas 1 kontroli kompleksowej bloku żywienia internatu pobrano do oceny laboratoryjnej próbkę posiłku całodziennego. Sprawozdanie z badań wykazało, że występowały odstępstwa między analizą chemiczną, a teoretyczną posiłku (energia +4,1%, białka +2,3%, tłuszcz -8,5%, węglowodany +19,9%). Ponadto w posiłku stwierdzono za wysoką zawartość soli (15,21 g). O powyższym poinformowano pisemnie osobę odpowiedzialną zalecono przeanalizowanie raportów magazynowych oraz podjęcie działań mających na celu zmniejszenie podaży soli w diecie. Zobowiązany poinformował pisemnie o podjętych działaniach (ograniczenie ilości soli dodawanej do potraw, stosowanie zamiast soli ziół i przypraw naturalnych).

Ocenę jakości żywienia przeprowadzono w następujących zakładach:

☒ **placówkach oświatowo-wychowawczych**

☒ stołówki szkolne – 7 ocen w 7 obiektach,

☒ stołówki w internatach – 2 oceny w 2 obiektach, dodatkowo w 1 z obiektów pobrano do badania laboratoryjnego próbkę posiłku całodziennego,

☒ stołówki przedszkolne – 5 ocen w 5 obiektach,

☒ stołówka w zakładzie specjalnym i wychowawczym – 1 ocena w 1 obiekcie,

☒ stołówki w żłobkach – 4 oceny w 4 obiektach,

☒ **szpitalach** – 1 ocena w 1 obiekcie,

☒ **domach wczasowych** – 1 ocena w 1 obiekcie,

☒ **domach opieki społecznej** – 2 oceny w 2 obiektach

☒ **stołówki na koloniach/obozach** – 2 oceny w 2 obiektach, w tym 1 w gospodarstwie agroturystycznym.

Oceny jadłospisów metodą rutynową w zakładach prowadzących żywienie dzieci i młodzieży przeprowadzono zgodnie z obowiązującym Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 26.07.2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach. Nieprawidłowości nie stwierdzano.

- Współdziałanie z Powiatowym Lekarzem Weterynarii w Staszowie

W roku 2025 przeprowadzono wspólnie z przedstawicielami Inspekcji Weterynaryjnej 3 kontrole w 3 zakładach będących pod wspólnym nadzorem tj. w 2 piekarniach i 1 zakładzie wyrobów garmazeryjnych. W 2 zakładach stwierdzono nieprawidłowości natury sanitarno-technicznej, wydano 1 decyzję administracyjną na poprawę stanu, natomiast w drugim zakładzie nieprawidłowości zostały usunięte niezwłocznie. Ponadto w obu tych zakładach stwierdzono nieprawidłowy stan sanitarno – higieniczny, nałożono 2 mandaty karne na kwotę 200 zł. Przeprowadzono kontrole sprawdzające - nieprawidłowości usunięto.

- Współdziałanie z Wojewódzkim Inspektorem Ochrony Roślin i Nasiennictwa Oddział w Staszowie

W 2025r. przeprowadzono 2 kontrole kompleksowe w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa produkcji pierwotnej u producentów produkcji pierwotnej owoców. Podczas kontroli pobrano do badań laboratoryjnych 2 próbki owoców (jabłka i truskawki) w kierunku metali szkodliwych dla zdrowia w ramach urzędowej kontroli - nieprawidłowości nie stwierdzono, próbek nie kwestionowano.

Ponadto za pośrednictwem Świętokrzyskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego otrzymano 4 pisma od Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa dotyczące 6 producentów produkcji pierwotnej z terenu powiatu staszowskiego, informujące o stosowaniu niedopuszczonych w danych uprawach (ogórki, śliwka, morele, brzoskwinia, orzechy laskowe) substancji czynnych. W związku z powyższym przeprowadzono 6 kontroli interwencyjnych w 6 gospodarstwach i ustalono, że brak było na stanie w/w płodów rolnych, były one sprzedawane na bieżąco po zbiorach na giełdach owocowo – warzywnych indywidualnym klientom, bez możliwości ich identyfikacji lub nie zebrane (morela) z uwagi na niskie plony i słabą jakość handlową. Właściciele wyjaśniali również, że niedozwolone do

stosowania substancje znalazły się w uprawach z niewiadomych przyczyn, mogły być zniesione przez wiatr z innych sąsiadujących upraw lub z pozostałości cieczy użytkowej w opryskiwaczu.

Dodatkowo w 2025 r. w 2 próbkach (borówka amerykańska i wino białe, pochodzące z winorośli z własnych upraw) pobranych u producentów produkcji pierwotnej, wykryto niedopuszczone do stosowania w danych uprawach substancje czynne. Otrzymano również powiadomienie informacyjne dotyczące stwierdzenia przekroczenia NDP pozostałości pestycydu – etefonu w śliwkach pochodzących od producenta produkcji pierwotnej z terenu powiatu staszowskiego. O powyższym poinformowano pisemnie ŚWIORiN celem wykorzystania zgodnie z kompetencjami.

Gospodarstwa wpisane są do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli w zakresie produkcji pierwotnej płodów rolnych.

Współdziałanie z Inspekcją Farmaceutyczną:

W ramach współpracy z Inspekcją Farmaceutyczną wynikającej z „Porozumienia ramowego o współpracy Państwowej Inspekcji Farmaceutycznej i Państwowej Inspekcji Sanitarnej” w rejestrze zakładów podlegających urzędowej kontroli organów PIS znajduje się 30 zakładów – 25 aptek, 4 punkty apteczne, 1 sklep zielarsko – medyczny.

W 2025 roku skontrolowano 7 zakładów, przeprowadzono 7 kontroli tematycznych. Podczas kontroli oceniano oznakowanie wprowadzanych do obrotu suplementów diety, żywności dla określonych grup oraz specjalnego przebaczenia medycznego, pobierano również próbki do badań laboratoryjnych – nieprawidłowości nie stwierdzono.

Nie przeprowadzano wspólnych kontroli z w/w Inspekcją.

IV. STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

W 2025 roku na 257 obiektów użyteczności publicznej znajdujących się w ewidencji PSSE w Staszowie, kontrolą objęto 73 obiekty komunalne, co stanowiło 28,4% (w roku 2024 było to 25%). Łącznie w tej grupie obiektów przeprowadzono 83 kontrole w zakresie oceny stanu sanitarnego. Powyższe liczby nie ujmują podmiotów wykonujących działalność leczniczą oraz urzędzeń zaopatrzenia w wodę. Ze wszystkich obiektów użyteczności publicznej skontrolowanych w 2025 r. zły stan sanitarno-techniczny stwierdzono w 10 obiektach, wydane zostały decyzje administracyjne z terminem wykonania w latach 2025 - 2027. W 4 obiektach stwierdzono niewłaściwy stan sanitarno – porządkowy za co nałożono mandaty karne.

Ustępy publiczne

W ewidencji PSSE w Staszowie znajdują się 2 ustępy publiczne oraz 3 toalety ogólnodostępne w galeriach handlowych. Kontrolą objęto 1 ustęp publiczny oraz 1 toaletę ogólnodostępną, przeprowadzono 2 kontrole, które wykazały właściwy stan sanitarno - higieniczny obiektów, mandatów nie nałożono.

Obiekty Pomocy Społecznej

W ewidencji PSSE w Staszowie znajdują się 3 domy pomocy społecznej, 2 centra opiekuńczo mieszkalne, 5 środowiskowych domów samopomocy, 1 warsztat terapii zajęciowej oraz hostel dla osób uzależnionych od alkoholu. W roku sprawozdawczym kontrolą objęto wszystkie domy pomocy społecznej oraz 2 centra opiekuńczo mieszkalne, łącznie przeprowadzono 7 kontroli.

W jednym centrum opiekuńczo mieszkalnym stwierdzono zły stan techniczny pomieszczeń, została wydana decyzja z terminem wykonania w 2026 r. W drugim centrum opiekuńczo mieszkalnym kontrola sanitarna również wykazała nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń. Zostały one usunięte w krótkim terminie, dlatego też nie wydano decyzji. W pozostałych kontrolowanych obiektach w ciągu roku nieprawidłowości nie stwierdzono, stan sanitarno-techniczny oraz porządkowy obiektów nie budził zastrzeżeń.

Obiekty hotelarskie

Do tej grupy obiektów należy 5 hoteli, 16 innych obiektów, w których są świadczone usługi hotelarskie oraz 33 gospodarstwa agroturystyczne. W roku sprawozdawczym kontrolą objęto 2 hotele, 8 innych obiektów świadczących usługi hotelarskie oraz jedno gospodarstwo agroturystyczne. Łącznie w tej grupie obiektów przeprowadzono 16 kontroli sanitarnych.

W jednym hotelu stwierdzono zły stan porządkowy i techniczny, a w 2 innych obiektach hotelarskich zły stan techniczny. Wydano 3 decyzje i nałożono jeden mandat karny w wysokości 200 zł. Dwie decyzje zostały wykonane w ciągu 2025 roku. W 1 hotelu zarządzenia decyzji z roku 2024 r. dotyczące poprawy stanu technicznego pomieszczeń nie zostały wykonane, aktualnie prowadzone jest postępowanie egzekucyjne.

Do PSSE w Staszowie wpłynęła interwencja dotycząca obecności insektów – pluskiew w jednym z hoteli. Przeprowadzona kontrola potwierdziła zasadność złożonej interwencji, stwierdzono obecność pluskiew w obiekcie. Wydana została decyzja z rygorem natychmiastowej wykonalności, nakazująca przeprowadzenie zabiegów dezynsekcyjnych. Przeprowadzona kontrola sprawdzająca wykazała właściwy stan sanitarno-porządkowy, co potwierdziło skuteczność przeprowadzonych zabiegów dezynsekcyjnych.

Zakłady usługowe

W ewidencji PSSE w Staszowie znajduje się 121 zakładów usługowych, w tym: 66 zakładów fryzjersko-barberskich, 32 zakłady kosmetyczne bez przerywania ciągłości tkanek, 6 zakładów odnowy biologicznej bez przerywania ciągłości tkanek, 15 salonów świadczących usługi w branży beauty wykonujących zabiegi z naruszeniem ciągłości tkanek (w tym 11 zakładów kosmetycznych i 4 zakłady tatuażu) oraz 2 mobilne działalności branży beauty. Co roku na terenie powiatu staszowskiego rozpoczynają działalność kolejne zakłady świadczące usługi branży beauty. Najczęściej są to jednoosobowe działalności gospodarcze.

W roku 2025 kontrolą objęto 28 zakładów usługowych, co stanowi 23,1% (w roku 2024 kontrolą objęto 44 zakłady, tj. 40,7%), przeprowadzono 29 kontroli sanitarnych.

W grupie zakładów fryzjerskich w jednym obiekcie stwierdzono zły stan techniczny i porządkowy, za co nałożono 1 mandat w wysokości 300 zł i wydano decyzję dotyczącą poprawy stanu technicznego obiektu z terminem wykonania w 2026. W dwóch kolejnych zakładach fryzjerskich stwierdzono zły stan porządkowy, za co nałożono 2 mandaty w wysokości 200 zł. W grupie salonów odnowy biologicznej, w dwóch obiektach (siłowniach) stwierdzono niewłaściwy stan sanitarno-techniczny wyposażenia, wydane zostały dwie decyzje z terminem wykonania w 2026 r. Stan pozostałych kontrolowanych obiektów w ciągu roku oceniany był jako dobry.

Cmentarze

Na terenie powiatu staszowskiego zlokalizowane są 23 cmentarze, 8 w miastach i 15 na wsiach. Skontrolowano 12 obiektów, przeprowadzone kontrole wykazały właściwy stan sanitarno-porządkowy. Cmentarze w powiecie staszowskim to obiekty funkcjonujące od wielu lat, nie wszystkie z nich spełniają wymogi aktualnie obowiązujących przepisów prawa. W przypadku kilku cmentarzy nie ma możliwości zapewnienia wody do celów użytkowych, na terenach cmentarzy nie funkcjonują domy przedpogrzebowe ani kostnice.

Domy przedpogrzebowe

W ewidencji tut. Stacji znajduje się 7 zakładów pogrzebowych, prowadzących usługi w zakresie transportu zwłok i organizacji pogrzebów. Pięć spośród wymienionych zakładów świadczy również usługi związane z przechowywaniem zwłok w chłodniach i przygotowaniem do pogrzebu. Kontrolą objęte zostały 4 zakłady, w trakcie przeprowadzonych kontroli oceniono stan sanitarno – techniczny i porządkowy pomieszczeń oraz skontrolowano 10 samochodów do przewozu zwłok. Stan obiektów oraz środków transportu do przewozu zwłok i szczątków w zakresie wymagań sanitarnych oceniono jako dobry.

Tereny rekreacyjne

W 2025 r. w ewidencji znajdowało się 13 obiektów zakwalifikowanych jako tereny rekreacyjne, tj.: parki, obiekty sportowe, kompleks rekreacyjno – sportowy, plaże. Kontrolą objęto 5 obiektów (1 obiekt sportowy, 2 plaże - przy kąpielisku oraz przy miejscu wykorzystywanym do kąpielii, 2 parki), co stanowi 38,5 % zewidencjonowanych, przeprowadzono 5 kontroli. Stan sanitarno-techniczny i porządkowy skontrolowanych obiektów nie budził zastrzeżeń.

Inne obiekty użyteczności publicznej

W 2025 r. w ewidencji znajdowało się 20 obiektów zakwalifikowanych jako inne obiekty użyteczności publicznej. Do tej grupy obiektów zaliczono 17 stacji paliw oraz 3 obiekty MSWiA. Kontrolą objęto 4 obiekty (4 stacje paliw), co stanowi 20 % zewidencjonowanych,

przeprowadzono 4 kontrole. Stan sanitarno-techniczny i porządkowy wszystkich skontrolowanych obiektów nie budził zastrzeżeń. Mandatów karnych nie nałożono.

W przypadku 1 obiektu MSWiA obowiązuje decyzja, wydana przez PIS MSWiA, dotycząca poprawy stanu technicznego pomieszczeń i zapewnienia właściwych warunków pracy, przedłużona została do roku 2027.

Kąpieliska, miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli i baseny kąpielowe

Pod nadzorem PIS w Staszowie znajduje się Pływalnia „Delfin” w Połańcu oraz Pływalnia Kryta w Staszowie. Zgodnie z wymogami rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2022 r. poz. 1230) prowadzone były przez zarządców obiektów, w ramach kontroli wewnętrznej, badania jakości wody na pływalniach według ustalonych harmonogramów. Sprawozdania z badań przedkładano do oceny PIS w Staszowie.

W drugiej połowie roku wystąpiły problemy z jakością wody w pływalni w Połańcu. Wyniki badań wykazywały przekroczenia parametrów: Legionella sp., Pseudomonas aeruginosa, chloroform, Escherichia coli, liczba mikroorganizmów w temp. 36°C. Każdorazowo przez zarządcę obiektu podejmowane były działania naprawcze mające na celu zapewnienie wody o właściwej jakości, niekiedy były wyłączone z użytkowania do czasu uzyskania prawidłowej jakości wody. W przypadku pływalni w Staszowie jakość wody nie budziła zastrzeżeń.

Ponadto kontrola Pływalni „Delfin” w Połańcu wykazała nieprawidłowości w zakresie stanu technicznego pomieszczeń i wyposażenia. Zostały one usunięte w krótkim terminie, dlatego też nie wydano decyzji.

W roku sprawozdawczym na terenie powiatu staszowskiego funkcjonowało jedno kąpielisko oraz jedno miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli. W trakcie sezonu kąpielowego jakość wody w kąpielisku w Golejowie nie budziła zastrzeżeń, wydano 4 oceny o przydatności wody do kąpieli. Przeprowadzona kontrola sanitarna obiektu nie wykazała nieprawidłowości, zaleceń nie wydano.

Miejsce okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli w Bogorii w roku 2025, zgodnie z obowiązującymi przepisami funkcjonowało przez 30 dni, tj. od 01 lipca do 30 lipca. Nadzorowano badania jakości wody wykonywane w ramach kontroli wewnętrznej przez Gminę Bogoria. W wyniku jednego z badań stwierdzono obecność enterokoków kałowych w ilości 753 NPL/100ml (norma \leq 400 NPL/100ml) oraz Escherichia coli w ilości 2601 NPL/100ml (norma \leq 1000 NPL/100ml). Jakość wody nie spełniała wymagań Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2019 r. w sprawie nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpieli (Dz. U. z 2019 r. poz. 255), wydana została ocena o braku przydatności wody do kąpieli oraz komunikat informujący o nieprzydatności wody do kąpieli. W zaistniałej sytuacji, w ramach kontroli urzędowej, przeprowadzono pobór próbek wody. Na podstawie otrzymanych sprawozdań z badań stwierdzono, że jakość wody spełnia wymagania. Wydana została ocena o przydatności wody do kąpieli.

Przeprowadzono 1 kontrolę stanu sanitarnego miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpieli w Bogorii, które wykazała odpowiedni stan sanitarny obiektu.

Wnioski

Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej w powiecie staszowskim utrzymuje się na zadowalającym poziomie. Należy jednak zauważyć, że w roku sprawozdawczym miały miejsce sytuacje dotychczas niewystępujące, tj. obecność pluskiew w obiekcie hotelarskim, problem z jakością wody w miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpieli, pogorszenie jakości wody w pływalni. Odnotowano również większą liczbę obiektów, w których stwierdzono zły stan porządkowy, co skutkowało nałożeniem mandatów karnych, a należy

podkreślić, że kontrole są przeprowadzane po wcześniejszym zawiadomieniu o zamiarze przeprowadzenia kontroli wynikającym z ustawy Prawo przedsiębiorców.

V. STAN SANITARNY PODMIOTÓW WYKONUJĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZĄ

W ewidencji PSSE w Staszowie znajduje się 118 podmiotów wykonujących działalność leczniczą, tj.:

- podmioty lecznicze wykonujące stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne:
 - ☒ szpital – 1 obiekt
 - ☒ zakłady opiekuńczo-lecznicze – 2 obiekty
- przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie – 21 obiektów
- punkty pobrań materiału do badań laboratoryjnych – 3 obiekty
- zakłady rehabilitacji leczniczej – 9 obiektów
- inne podmioty lecznicze – 4 obiekty
- podmioty lecznicze wykonujące działalność w ramach praktyki zawodowej – 75 gabinetów lekarskich i praktyka zawodowa pielęgniarek

Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Staszowie – Szpital

W 2025 roku w ramach sprawowania bieżącego nadzoru sanitarnego w Samodzielnym Publicznym Zespole Zakładów Opieki Zdrowotnej w Staszowie, ul. 11 Listopada 78 przeprowadzono 2 kontrole planowe (1 dotyczyła sprawdzenia wykonania zarządzeń wydanej decyzji oraz 1 kontrola kompleksowa).

W Samodzielnym Publicznym Zespole Zakładów Opieki Zdrowotnej w Staszowie trwają prace modernizacyjne w zakresie kompleksowej rozbudowy Oddziału Geriatrycznego.

Na czas prowadzonych działań Oddział Geriatryczny został przeniesiony do pomieszczeń byłego Oddziału Położniczego. Planowany termin zakończenia inwestycji 30.06.2026 r.

Stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń i ich wyposażenia w oddziałach objętych kontrolą sanitarną nie budził zastrzeżeń.

W Samodzielnym Publicznym Zespole Zakładów Opieki Zdrowotnej w Staszowie działa Zespół Kontroli Zakażeń Szpitalnych (ZKZS) i Komitet Kontroli Zakażeń Szpitalnych (KKZS). Do działalności ZKZS należy opracowywanie i aktualizacja procedur służących zmniejszeniu ryzyka zakażeń, wdrażaniu ich w praktyce szpitalnej, monitorowanie i rejestracja zakażeń i drobnoustrojów alarmowych oraz szkolenie personelu medycznego w zakresie kontroli zakażeń zakładowych, planowanie, ocena i analizowanie skuteczności realizowanego programu kontroli zakażeń szpitalnych. Sekcja Nadzoru Przeciwepidemicznego PSSE na bieżąco współpracuje z Zespołem Kontroli Zakażeń Szpitalnych.

Zakłady Opiekuńczo – Lecznicze

W ewidencji Powiatowej Stacji Sanitarno- Epidemiologicznej znajdują się:

- Zakład Opiekuńczo – Leczniczy w Koniemłotach
- Zakład Opiekuńczo – Leczniczy w Kurozwałkach

W 2025 r. przeprowadzono w w/w obiektach 2 kontrole sanitarne. Dokonano oceny: stanu sanitarno-technicznego obiektów, zaopatrzenia w środki dezynfekcyjne i ich stosowania, realizacji procedur higieniczno-sanitarnych, postępowania z odpadami medycznymi i komunalnymi, zaopatrzenia w wodę, postępowania z bielizną czystą i brudną. Jedna z placówek wyposażona jest w autoklaw do sterylizacji narzędzi wielokrotnego użycia. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie dezynfekcji i sterylizacji. W drugim obiekcie do udzielania świadczeń zdrowotnych stosowany jest wyłącznie sprzęt sterylny jednorazowego użytku. Opracowane procedury higieniczno-sanitarne umożliwiają przestrzeganie w bieżącej pracy wymaganych zasad, gwarantują odpowiedni poziom świadczonych usług.

W roku 2025 w w/w obiektach nie stwierdzano nieprawidłowości tj. na koniec roku 2025 obiekty zostały ocenione jako dobre pod względem sanitarno-technicznym i higieniczno-sanitarnym.

Podmioty lecznicze realizujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne (przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie, itp.)

Usługi medyczne w ramach ambulatoryjnych świadczeń zdrowotnych udzielane były przez publiczne i niepubliczne podmioty lecznicze. Pod nadzorem PPIS w Staszowie, w tej grupie, znajduje się ogółem 37 obiektów.

W 2025 roku skontrolowano w zakresie bieżącego nadzoru sanitarnego - higienicznego 25 placówek medycznych, przeprowadzono ogółem 29 kontroli.

W wyniku przeprowadzonych kontroli wydano 1 decyzję administracyjną dotyczącą Zakładu Rehabilitacji w zakresie doprowadzenia do odpowiedniego stanu technicznego pomieszczeń obiektu. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie wymagań higieniczno-sanitarnych.

Dezynfekcja i sterylizacja

Podczas przeprowadzonych kontroli w w/w obiektach nie stwierdzono uchybień w zakresie dezynfekcji i sterylizacji. Placówki posiadają opracowane i wdrożone stosowne procedury. Wyposażenie placówek w preparaty dezynfekcyjne jest odpowiednie, preparaty używane zgodnie z przeznaczeniem. Steżone preparaty przechowywane są w oryginalnych opakowaniach, zabezpieczone przed dostępem osób niepowołanych.

Gospodarka odpadami

Wszystkie placówki posiadają stosowne procedury i instrukcje postępowania z odpadami medycznymi, zawarły również umowy na odbiór tych odpadów ze specjalistycznymi firmami oraz złożyły stosowne deklaracje dotyczące odpadów komunalnych. W placówkach zachowana jest segregacja odpadów na komunalne i pochodzenia medycznego, segregacja prowadzona jest w miejscu ich powstawania. W ośrodkach wydzielone są pomieszczenia wyposażone w urządzenia chłodnicze do gromadzenia odpadów medycznych. Postępowanie z odpadami w tych zakładach odbywało się prawidłowo, zgodnie z opracowanymi procedurami, nie stwierdzano uchybień w zakresie gospodarowania odpadami.

Praktyki zawodowe

W 2025 r. pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Staszowie znajdowało się ogółem 78 praktyk zawodowych (lekarskie i inne):

- Indywidualna Praktyka Lekarska (25 obiektów),
- Indywidualna Specjalistyczna Praktyka Lekarska (49 obiektów),
- Grupowa Praktyka Lekarska (2 obiekty),
- Indywidualna Praktyka Pielęgniarka 1 obiekt,
- Niepubliczny Zakłady Opieki Zdrowotnej (1 obiekt), w którym prowadzona jest praktyka zawodowa pielęgniarek w zakresie świadczeń pielęgnacyjnych i opiekuńczych w ramach opieki długoterminowej w domu pacjenta.

W tej grupie obiektów poddano 30 obiektów – przeprowadzono 30 kontroli.

Kontrolą objęto głównie praktyki lekarskie w których podczas procedur medycznych dochodzi do przerywania ciągłości tkanek tj., gabinety stomatologiczne, wybrane gabinety laryngologiczne i ginekologiczne.

Kontrolowane placówki posiadają opracowanie i wdrożone procedury higieniczno – sanitarne mające na celu zapobieganie szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych.

Gabinety stomatologiczne wyposażone są w autoklawy. Prowadzona jest kontrola skuteczności procesu sterylizacji, potwierdzona stosowną dokumentacją. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie pakowania i przechowywania sprzętu medycznego poddawanego sterylizacji i sprzętu jednorazowego użytku. W zakresie przygotowywania roztworów preparatów dezynfekcyjnych i ich stosowania nie stwierdzono nieprawidłowości. W żadnej ze skontrolowanych placówek nie stwierdzono nieprawidłowości wynikających z zapisów ustawy z dnia 09 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 276 ze zm.).

Na koniec roku 2025 obiekty zostały ocenione jako dobre pod względem sanitarno-technicznym i higieniczno-sanitarnym.

VI. NADZÓR NAD WARUNKAMI SANITARNO-HIGIENICZNYMI ŚRODOWISKA PRACY I CHEMIKALIAM

1. Wprowadzenie

W 2025 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Staszowie sprawował bieżący nadzór sanitarny w zakresie warunków sanitarno-higienicznych środowiska pracy. Realizując zadania z zakresu ochrony zdrowia pracowników prowadzono kontrole przestrzegania przepisów w ramach higieny pracy. Głównie działania dotyczyły ochrony zdrowia pracowników przed niekorzystnym wpływem czynników szkodliwych występujących w środowisku pracy, jak również zapobiegania chorobom zawodowym.

W roku sprawozdawczym 2025 w ewidencji PSSE w Staszowie figurowało 312 zakładów pracy zatrudniających łącznie 8150 pracowników, co jest na porównywalnym poziomie z 2024 rokiem. Na terenie powiatu staszowskiego zdecydowana większość, bo aż 277 firm to przedsiębiorstwa zatrudniające do 49 pracowników, co stanowi 88,78 % wszystkich nadzorowanych w 2025 r. zakładów. Jednocześnie w grupie tej przeważają podmioty należące do kategorii mikroprzedsiębiorstw tj. zatrudniające do 9 osób (203 firmy – 65,06 %).

Liczba zatrudnionych w zakładzie pracy	Liczba zakładów pracy	Udział w ogólnej ilości zakładów
do 9 osób	203	65,06%
10-49	74	23,72%
50-249	29	9,29%
250 i więcej osób	6	1,92%
ogółem	312	

Tabela 1. Struktura zakładów pracy w 2025r.

2. Działalność kontrolna w ramach nadzoru sanitarnego

W 2025 r. przeprowadzono 111 kontroli w 103 zakładach zatrudniających 5283 pracowników, co było porównywalne z rokiem ubiegłym. Powyższe kontrole dotyczyły następujących obszarów:

- ☐ nadzór nad warunkami środowiska pracy,
- ☐ nadzór nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami, w tym nadzór nad prekursorami narkotykowymi kategorii 2 i kategorii 3,
- ☐ nadzór w zakresie substancji, preparatów, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym,
- ☐ nadzór nad czynnikami biologicznymi,
- ☐ nadzór nad produktami biobójczymi,
- ☐ nadzór nad produktami kosmetycznymi.

W związku z nadzorem nad warunkami pracy intensywność sprawowania bieżącego nadzoru sanitarnego różnicowana była w zależności od występujących zagrożeń w miejscu pracy.

Pod uwagę brano następujące kryteria:

- ☐ występowanie w środowisku pracy czynników szkodliwych,
- ☐ występowanie przekroczeń najwyższych dopuszczalnych stężeń (NDS) i najwyższych dopuszczalnych natężeń (NDN) czynników szkodliwych dla zdrowia: hałas, pyły, substancje chemiczne, drgania mechaniczne,
- ☐ stosowanie i wprowadzanie do obrotu substancji chemicznych i ich mieszanin,
- ☐ stosowanie prekursorów narkotyków kategorii 2 i kategorii 3,

- ☒ występowanie w środowisku pracy czynników rakotwórczych, mutagennych lub reprotoksycznych,
- ☒ wprowadzanie do obrotu i stosowanie produktów biobójczych,
- ☒ występowanie w środowisku pracy czynników biologicznych,
- ☒ występowanie w środowisku pracy azbestu,
- ☒ zapadalność na choroby zawodowe,
- ☒ obrót produktami biobójczymi,
- ☒ obrót produktami kosmetycznymi.

3. Nadzór nad warunkami pracy – charakterystyka działań naprawczych

Stan sanitarno – techniczny zakładów pracy utrzymuje się na porównywalnym poziomie w stosunku do lat ubiegłych.

W wyniku przeprowadzonych w 2025 r. kontroli w zakładach pracy wydano łącznie 32 decyzje administracyjne, w tym 15 merytorycznych, których nakazy dotyczyły głównie:

- poprawy warunków pracy w zakresie pomieszczeń pracy,
- poprawy warunków pracy w zakresie zaplecza higieniczno-sanitarnego,
- wykonania badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy,
- dokonania i udokumentowania oceny ryzyka zawodowego.

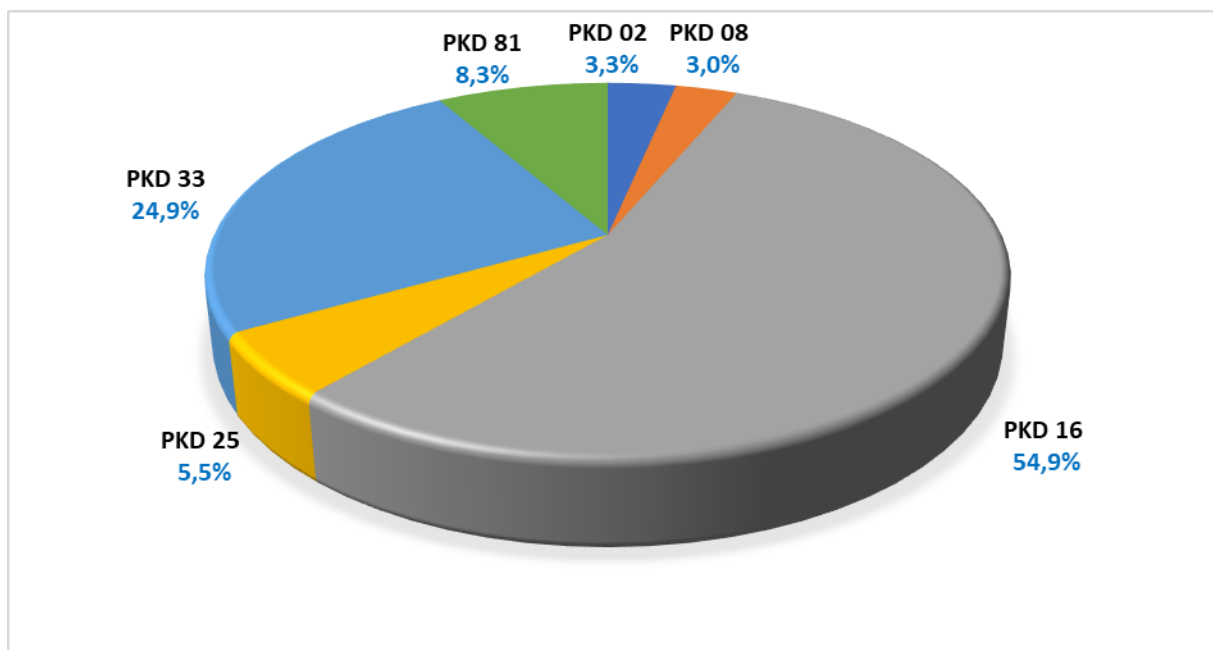
Powyższe nakazy świadczą o potrzebie edukacji zarówno przedsiębiorców, jak również ich pracowników z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy. Z przeprowadzonych w 2025 r. kontroli warunków pracy wynika, iż należy kłaść nacisk na konieczność zapewnienia przez pracodawców zaplecza higieniczno–sanitarnego dla pracowników odpowiedniego do rodzaju prowadzonej działalności, jak również przeprowadzania w zakładach pracy wnikliwej oceny ryzyka zawodowego, celem identyfikacji czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy, aby wyeliminować lub ograniczyć zagrożenia powodujące powstawanie chorób zawodowych.

3.1. Nadzór nad warunkami pracy – przekroczenia NDS i NDN

Spośród 103 zakładów pracy skontrolowanych w 2025 r., w 13 zakładach pracy stwierdzono występowanie przekroczeń NDS i NDN czynników szkodliwych, w przekroczeniach pracowało 397 osób (366 pracowników w przekroczeniach NDN czynników fizycznych oraz 148 pracowników w przekroczeniach NDS pyłów). Tak jak w latach ubiegłych w przekroczeniach normatywów higienicznych najwięcej osób pracuje w przedsiębiorstwach o profilu działalności PKD 16 - branża drzewna (gdzie występują przekroczenia normatywów higienicznych zarówno hałasu, pyłów, jak również drgań mechanicznych) i PKD 33 tj. branży przetwórstwa przemysłowego (przekroczenia normatywów higienicznych hałasu).

Dział PKD	Rodzaj działalności (nazwa działu PKD)	Liczba zakładów pracy, w których stwierdzono przekroczenia NDS/NDN	Liczba osób pracujących w przekroczeniach NDS/NDN	Procent osób pracujących w przekroczeniach NDS/NDN	Uwagi
02	Leśnictwo i pozyskiwanie drewna	3	13	3,3	Hałas
08	Pozostałe górnictwo i wydobywanie	1	12	3,0	Hałas
16	Produkcja drewna i wyrobów z drewna	3	218	54,9	Hałas, Pyły, Drgania
25	Produkcja metalowych elementów konstrukcyjnych	3	22	5,5	Hałas
33	Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	2	99	24,9	Hałas
81	Utrzymanie porządku w budynkach i zagospodarowanie terenów zieleni	1	33	8,3	Hałas
Razem		13	397	-	-

Tabela 2. Wykaz zakładów pracy i osób pracujących w przekroczeniach NDS i NDN w 2025r.

Wykres 1. Procentowy wskaźnik osób pracujących w przekroczeniach NDS/NDN w odniesieniu do PKD zakładu w 2025r.

3.2. Substancje chemiczne i ich mieszaniny, prekursory narkotyków kategorii 2 i 3 oraz produkty biobójcze

W 2025 r. w toku prowadzonego nadzoru nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami oraz prekursorami narkotykowymi kategorii 2 i kategorii 3 przeprowadzono 13 kontroli, natomiast w ramach nadzoru nad produktami biobójczymi przeprowadzono ogółem 20 kontroli. Nieprawidłowości w w/w zakresach nie stwierdzono.

Świadczy to o wysokiej świadomości zagrożeń stwarzanych przez czynniki chemiczne w miejscu pracy zarówno przedsiębiorców, jak i pracowników. Świadomość ta obejmuje wiedzę o rodzaju stosowanych substancji, mieszanin chemicznych, ich wpływie na zdrowie oraz o sposobach ochrony przed zagrożeniami.

3.3. Czynniki biologiczne

W 2025 roku kontynuowano tematykę zagrożeń czynnikami biologicznymi w środowisku pracy. W ramach nadzoru nad przestrzeganiem przez przedsiębiorców przepisów dotyczących narażenia pracowników na szkodliwe czynniki biologiczne przeprowadzono 14 kontroli w 14 obiektach. Łącznie w kontakcie ze szkodliwymi czynnikami biologicznymi gr. 2 i gr. 3 w skontrolowanych zakładach pracowało ogółem 148 osób. W trakcie przeprowadzanych kontroli w powyższym zakresie stwierdzono nieprawidłowości w 1 zakładzie pracy tj. w zakładzie zajmującym się produkcją żywności. Wskazane nieprawidłowości wiązały się z brakiem oceny ryzyka zawodowego na stanowisku pracy. Wdrażanie przez pracodawców przepisów w związku z narażeniem w środowisku pracy na szkodliwe czynniki biologiczne powinno rozpocząć się od dokonania prawidłowej oceny ryzyka zawodowego, uwzględniającej narażenie pracowników na działanie w/w czynników oraz pozwalającej na zastosowaniu odpowiednich środków zapobiegawczych.

3.4. Czynniki rakotwórcze, mutagenne, reprotoksyczne

W ramach nadzoru nad czynnikami rakotwórczymi, mutagennymi i reprotokstycznymi w roku sprawozdawczym 2025 skontrolowano łącznie 10 zakładów pracy. Odnotowano, że w narażeniu i kontakcie z w/w czynnikami, w skontrolowanych zakładach pracowało ogółem 523 osoby. Narażonymi na czynniki rakotwórcze, mutagenne lub reprotoksyczne są:

- ☒ pracownicy pracujący na terenie elektrowni – prace związane z narażeniem na krzemionkę krystaliczną - frakcję respirabilną powstającą w trakcie pracy, prace związane z narażeniem na pył drewna; promieniowanie jonizujące, olej opałowy ciężki;
- ☒ pracownicy warsztatów samochodowych – prace związane z narażeniem na spaliny emitowane z silników Diesla; prace związane z narażeniem przez skórę na działanie olejów mineralnych użytych wcześniej w silnikach spalinowych wewnętrznego spalania w celu smarowania i schładzania części ruchomych silnika;
- ☒ pracownicy laboratoriów – odczynniki chemiczne, prace związane z narażeniem na pył drewna, prace związane z narażeniem na krzemionkę krystaliczną - frakcję respirabilną powstającą w trakcie pracy;
- ☒ pracownicy zakładu wytwórni pasz, premiksów i nawozów – odczynniki chemiczne, surowce paszowe i nawozowe, prace związane z narażeniem na krzemionkę krystaliczną - frakcję respirabilną powstającą w trakcie pracy;
- ☒ pracownicy zakładu przerobu drewna tartacznego - prace związane z narażeniem na pył drewna;
- ☒ pracownicy firm zajmujących się odbiorem wyrobów zawierających azbest;
- ☒ pracownicy zakładu przemysłowego oraz firmy świadczące usługi ochrony przeciwpożarowej – promieniowanie jonizujące.

Podczas kontroli w ramach nadzoru nad czynnikami rakotwórczymi i mutagennymi stwierdzono nieprawidłowości w 1 zakładzie pracy. Wydana decyzja administracyjna dotyczyła nieprzeprowadzenia przez przedsiębiorcę badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia. W odniesieniu do lat ubiegłych sytuacja na terenie powiatu staszowskiego jest porównywalna. W dalszym ciągu należy zwracać uwagę przedsiębiorców na obowiązki stosowania środków zapobiegających chorobom zawodowym i innym chorobom związanym z wykonywaną pracą, w szczególności przeprowadzania na swój koszt badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia, zwłaszcza gdy, dotyczy to czynnika rakotwórczego.

4. Usuwanie azbestu

W ramach rządowego „Programu oczyszczania kraju z azbestu obejmującego lata 2009 – 2032” do PSSE wpłynęło 23 zgłoszenia prac polegających na zabezpieczaniu lub usuwaniu wyrobów zawierających azbest. W/w prace zgłaszane były przez firmy mające siedziby poza terenem powiatu staszowskiego. W 2025 roku przeprowadzono 1 kontrolę w trakcie prac związanych z odbiorem zdemontowanych płyt zawierających azbest - nieprawidłowości w w/w zakresie nie stwierdzono. Corocznie do PSSE w Staszowie wpływa znaczna ilość zgłoszeń prac polegających na zabezpieczaniu lub usuwaniu wyrobów zawierających azbest. Biorąc pod uwagę powyższe, konieczne jest w dalszym ciągu wspieranie właścicieli nieruchomości w działaniach związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest poprzez umożliwienie im pozyskiwanie dofinansowań w ramach regionalnych programów operacyjnych.

5. Produkty kosmetyczne

W zakresie nadzoru nad produktami kosmetycznymi skontrolowano 8 obiektów zajmujących się sprzedażą produktów kosmetycznych. W roku sprawozdawczym poddano weryfikacji oznakowania 26 opakowań jednostkowych produktów kosmetycznych. Stwierdzono nieprawidłowości w zakresie udostępniania na rynku produktów kosmetycznych po upływie daty minimalnej trwałości oraz zawierających w swoim składzie zakazaną substancję o nazwie *Butyllphenyl metchylpropional*, za co nałożono 1 administracyjną karę pieniężną. Ponadto w ramach sprawowanego nadzoru pobrano do badań 4 próbki produktów kosmetycznych, które nie zostały zakwestionowane.

Podsumowując, w dalszym ciągu, podobnie do lat ubiegłych zdarzają się przypadki, oferowania w sprzedaży produktów kosmetycznych po upływie daty minimalnej trwałości, czy też zawierające w swoim składzie zakazaną substancję, która nie powinna być stosowana w produktach kosmetycznych. W związku z powyższym należy zwracać szczególną uwagę na w/w kwestie w trakcie sprawowania bieżącego nadzoru sanitarnego.

6. Choroby zawodowe

Postępowania w przedmiocie podejrzenia chorób zawodowych prowadzone były w oparciu o rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 czerwca 2009 r. w sprawie chorób zawodowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1836).

W 2025 roku wpłynęły 4 nowe zgłoszenia podejrzenia chorób zawodowych, porównawczo w 2024 r. - 3 zgłoszenia. Wydano ogółem 4 decyzje administracyjne, wszystkie 4 o stwierdzeniu choroby zawodowej. W 2024 r. wydano ogółem 3 decyzje – 1 decyzja o stwierdzeniu choroby zawodowej oraz 2 decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej.

Decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej wydane w 2025 r. dotyczyły pozycji:

- 17.1 wykazu chorób zawodowych: Nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi: rak płuca;

- 17.2 wykazu chorób zawodowych: Nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi: międzybłoniak opłucnej;
- 26 wykazu chorób zawodowych: Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa – COVID – 19;
- 26 wykazu chorób zawodowych: Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa – borelioza.

Przepisy prawa pracy nakładają na pracodawcę wiele obowiązków w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy, w tym systematycznego analizowania przyczyn chorób zawodowych związanych z wykonywaną pracą oraz stosowania niezbędnych środków zapobiegawczych. Należy podnosić świadomość pracodawców w kwestii konieczności podejmowania konkretnych działań w zakresie utrzymania właściwego stanu bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładach pracy.

7. Działalność w zakresie promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej w środowisku pracy

W 2025 roku pracownicy Sekcji Nadzoru Środowiska Pracy podczas kontroli zakładów pracy realizowali działania edukacyjno-informacyjne z zakresu higieny pracy. W/w działania przeprowadzono w 60 zakładach pracy, co stanowi 70,58% wszystkich przeprowadzonych kontroli.

Działania edukacyjno-informacyjne dotyczyły:

- ☒ informowania o skutkach narażenia na czynniki szkodliwe, w tym czynniki reprotoksyczne na stanowiskach pracy, a także o bieżących wymaganiach dotyczących bezpiecznych oraz higienicznych warunków pracy,
- ☒ przekazywania informacji w zakresie narażenia na radon w pomieszczeniach, zagrożeń dla zdrowia oraz na temat znaczenia przeprowadzania pomiarów radonu,
- ☒ informowania przedsiębiorców prowadzących obrót produktami biobójczymi o produktach nieposiadających pozwoleń na wprowadzanie do obrotu, jak również o produktach wycofanych z obrotu,
- ☒ informowania przedsiębiorców prowadzących obrót produktami kosmetycznymi o produktach wycofanych z obrotu oraz o nowych zakazanych substancjach w produktach kosmetycznych,
- ☒ promowania Kampanii Europejskiej Agencji Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy (EU-OSHA) w Bilbao „Zdrowe i bezpieczne miejsce pracy” – „Bezpieczeństwo pracy w świecie cyfrowym”, której celem było podniesienie wiedzy na temat wpływu nowych technologii cyfrowych na pracę i miejsca pracy oraz związane z tym wyzwania i możliwości w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy. Kampania planowana była na lata 2023–2025,
- ☒ publikowania na stronach internetowych PSSE w Staszowie komunikatów/informacji nt. zagrożeń środowiska pracy,
- ☒ informowania o negatywnych skutkach czynnego i biernego palenia, przypominano również przedsiębiorcom o objęciu zakazem palenia w miejscach publicznych e-papierosów,
- ☒ zachęcania przedsiębiorców do korzystania z informacji zamieszczanych na stronach internetowych: GIS, IMP Łódź oraz CIOP,

Ponadto w 2025 r. kontynuowano współpracę z Wojewódzkim Ośrodkiem Medycyny Pracy w Kielcach oraz Instytutem Medycyny Pracy im. prof. J. Nofera w Łodzi w zakresie chorób zawodowych oraz kontynuowano współpracę z Inspekcją Weterynaryjną w zakresie nadzoru nad obiektami będącymi również pod nadzorem w/w Inspektoratu.

VII. NADZÓR NAD ŚRODKAMI ZASTĘPCZYMI

W związku z zadaniami wynikającymi z art. 4 ust. 1 pkt 9a ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej dotyczącymi sprawowania nadzoru nad przestrzeganiem przepisów dotyczących zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych, w 2025 roku przeprowadzono 2 kontrole, nie stwierdzono wprowadzania do obrotu środków zastępczych. W związku z powyższym nie wydawano decyzji administracyjnych w trybie art. 27 c ust. 1 i ust. 6 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, nie podejmowano również innych działań w tym zakresie.

Przez cały rok monitorowano zgłoszenia przypadków zatrucić tzw. „nowymi narkotykami” wysyłając informacje do ŚPWIS. Na bieżąco logowano się do bazy SMIOD. Na terenie powiatu staszowskiego w 2025 r. (podobnie jak w 2024 r.) nie odnotowano przypadków zatrucia tzw. „nowymi narkotykami”.

W 2025 r. nie prowadzono postępowań administracyjnych dot. osób fizycznych w zakresie wprowadzania do obrotu środków zastępczych tzw. „nowych narkotyków”.

Państwowa Inspekcja Sanitarna na terenie powiatu staszowskiego prowadzi działania profilaktyczno-informacyjno-edukacyjne w zakresie środków zastępczych. W placówkach oświatowych, świetlicach oraz placówkach wypoczynku letniego organizowano spotkania edukacyjne dot. profilaktyki uzależnień oraz negatywnych konsekwencji sięgania po substancje psychoaktywne, przekazywano również materiały edukacyjno-oświatowe o tematyce antydopalaczowej. Mając na uwagę potrzebę zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego dzieci i młodzieży konieczne jest w dalszym ciągu prowadzenie działań edukacyjnych zwiększających ich wiedzę i świadomość w w/w zakresie.

VIII. NADZÓR NAD PLACÓWKAMI NAUCZANIA I WYCHOWANIA ORAZ PLACÓWKAMI WYPOCZYNKU DZIECI I MŁODZIEŻY

Pod nadzorem Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży znajdują się następujące placówki: żłobki, przedszkola, szkoły podstawowe, licea ogólnokształcące, zespoły szkół, centra szkolenia zawodowego, internaty, młodzieżowe domy kultury, pozaszkolne poradnie specjalistyczne, placówki opiekuńczo – wychowawcze wsparcia dziennego, ośrodki rehabilitacyjno-edukacyjno-wychowawcze oraz placówki wypoczynku dzieci i młodzieży szkolnej. W 2025 roku ogółem było 122 takich placówek. Kontrole sanitarne w placówkach nauczania i wychowania prowadzono w świetle obowiązujących przepisów, w zakresie: oceny stanu sanitarno – technicznego, dostosowania mebli edukacyjnych do zasad ergonomii, tygodniowych rozkładów zajęć lekcyjnych, infrastruktury do prowadzenia zajęć WF, ochrony placów zabaw, terenów rekreacyjnych, sportowych, warunków do utrzymania higieny osobistej, zapewnienia uczniom opieki medycznej, dożywiania, nadzoru nad substancjami i preparatami chemicznymi, oceny stanu sanitarno – higienicznego wypoczynku w formie wyjazdowej, w miejscu zamieszkania oraz obozów organizowanych pod namiotami.

W 2025 roku przeprowadzono ogółem 115 kontroli sanitarnych w tym: 105 kontroli kompleksowych i 10 sprawdzających. Nieprawidłowości w zakresie oceny stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń placówek wraz z ich wyposażeniem oraz terenów wokół ich budynków odnotowano w 8 skontrolowanych placówkach (6,6 %). W wyniku postępowania pokontrolnego wydano 23 decyzje administracyjne, w tym 7 zmieniających termin wykonania zarządzeń wydanych w decyzjach. O prolongatę terminów do PPIS w Staszowie wnioskowali przedstawiciele organów prowadzących poszczególne placówki, uzasadniając trudnościami finansowymi niewykonanie zarządzeń w określonych terminach. Uzasadnione wnioski były rozpatrywane przez PPIS w Staszowie pozytywnie.

Tabela 1. Działalność represyjna, dane za 2025 r.

Rodzaje placówek	Działalność represyjna		
	Liczba wydanych decyzji	Liczba nałożonych mandatów	
		ogółem	na kwotę
Żłobki	0	-	-
Przedszkola	4		
Szkoły Podstawowe	9, w tym 2 zmieniające termin	-	-
Liceum Ogólnokształcące	1	-	-
Zespoły Szkół Ogólnokształcących	7, w tym 5 zmieniających termin	-	-
Internaty	0	-	-
Ośrodki szkolno-wychowawcze	2	-	-
Razem	23	-	-

Decyzje w placówkach szkolnych dotyczyły:

- ❑ złego stanu technicznego ogrodzenia, nawierzchni chodników, schodów wejściowych, dróg i przejść, orynnowania budynków;
- ❑ złego stanu sanitarno – technicznego podłóg, ścian, sufitów w salach edukacyjnych, salach gimnastycznych wraz z zapleczem sportowym, szatniach szkolnych, świetlicach, bibliotekach, pomieszczeniach sanitarnych, korytarzach komunikacyjnych, braku osłon na grzejnikach centralnego ogrzewania, modernizacji oświetlenia oraz osłon na lampach oświetleniowych;
- ❑ złego stanu technicznego stolarki drzwiowej i okiennej, zniszczonych mebli edukacyjnych, złego stanu sanitarno-technicznego armatury łazienkowej;
- ❑ braku zabezpieczenia wolnych przestrzeni pomiędzy biegami schodów oraz poręczy przed zsuwaniem się po nich uczniów;
- ❑ złego stanu technicznego nawierzchni schodów, braku utwardzonego placu pod kontenery na odpady stałe, ubytków glazury i terakoty w pomieszczeniach sanitarnych, zapewnienia odpowiednich warunków do przechowywania odzieży wierzchniej i obuwia, prawidłowego przechowywania sprzętu porządkowego oraz środków czystościowych i dezynfekcyjnych.

Warunki sanitarno – techniczne

Na terenie powiatu zdecydowana większość placówek nauczania i wychowania zapewnia odpowiednie warunki higieniczno – sanitarne. We wszystkich placówkach w pomieszczeniach sanitarnych zapewniona jest bieżąca ciepła i zimna woda. Wszystkie podłączone są do wodociągów oraz kanalizacji centralnej lub miejscowej.

Jeden zespół placówek oświatowych oraz jedna publiczna szkoła podstawowa nie posiadają żadnej sali gimnastycznej (zajęcia WF prowadzone są w tych szkołach na korytarzach szkolnych, w salach lekcyjnych i na boiskach sportowych).

Analiza w zakresie higieny procesów nauczania

Kontrole w zakresie dostosowania mebli edukacyjnych do zasad ergonomii przeprowadzono w 10 placówkach w 30 oddziałach, zbadano ogółem 365 stanowisk pracy ucznia. Stanowisk nieprawidłowych nie stwierdzono, w jednej szkole stwierdzono zły stan sanitarno-techniczny stolików i krzeseł szkolnych. Na usunięcie tych nieprawidłowości została wydana decyzja administracyjna. Oceny dostosowania mebli edukacyjnych do zasad ergonomii dokonano wg Polskiej Normy PN-EN 1729 – 1 i PN-EN 1729-2. Dla porównania w 2024 roku, kontrole w tym zakresie przeprowadzono w 8 placówkach w 16 oddziałach, zbadano ogółem 289 stanowisk pracy ucznia. Stanowisk nieprawidłowych nie stwierdzono, w jednej szkole stwierdzono zły stan sanitarno-techniczny stolików i krzeseł szkolnych. Na usunięcie tych nieprawidłowości została wydana decyzja administracyjna.

Meble edukacyjne w placówkach oświatowych na terenie powiatu staszowskiego są sukcesywnie wymieniane na nowe, spełniające wymagania bezpieczeństwa, posiadające certyfikaty.

Przeprowadzono i opracowano ocenę z działań dotyczących analizy obciążenia uczniów ciężarem tornistrów/plecaków w szkołach podstawowych. Dokonano pomiaru wagi uczniów i ciężaru ich tornistrów/plecaków w 6 placówkach, w 17 oddziałach. Łącznie ważeniem objęto 255 uczniów. W wyniku przeprowadzonej oceny stwierdzono, że: u 171 uczniów waga tornistra/plecaka szkolnego była prawidłowa i nie przekraczała 10% masy ciała, u 42 uczniów ciężar tornistrów/plecaków przekraczał 10 % masy ciała ucznia, ale mieścił się w granicy do 15 %), natomiast u 42 uczniów ciężar tornistrów/plecaków przekraczał 15% masy ciała ucznia. Dla porównania w 2024 roku analizy obciążenia uczniów ciężarem tornistrów/plecaków

w szkołach podstawowych dokonano w 3 placówkach, w 6 oddziałach. Łącznie ważeniem objęto 99 uczniów. W wyniku przeprowadzonej oceny stwierdzono, że: u 75 uczniów waga tornistra/plecaka szkolnego była prawidłowa i nie przekraczała 10% masy ciała, u 15 uczniów ciężar tornistrów/plecaków przekraczał 10 % masy ciała ucznia, ale mieścił się w granicy do 15 %, natomiast u 9 uczniów ciężar tornistrów/plecaków przekraczał 15% masy ciała ucznia.

Uczeń powinien nosić plecak na obu ramionach. Zbyt ciężki i nieodpowiednio noszony może przyczynić się do powstawania nawykowych wad postawy lub pogłębiania już istniejących. Dobry plecak /tornister powinien bez wypełnienia ważyć nie więcej niż 1kg., spakowany powinien w jak najmniejszym stopniu zmieniać naturalny sposób chodzenia i stania ucznia. Przedmioty najcięższe - podręczniki powinny być umieszczane bliżej pleców i na spodzie, lżejsze wyżej. Wagę plecaka można ograniczyć przez kupowanie cieńszych zeszytów w miękkich okładkach, uczniowie powinni nosić tylko niezbędne w danym dniu przybory szkolne i podręczniki.

Higieniczną ocenę rozkładu zajęć lekcyjnych prowadzono w zakresie różnicy liczby godzin pomiędzy kolejnymi dniami tygodnia oraz w zakresie prawidłowego rozpoczynania zajęć edukacyjnych. Oceny dokonano w 36 placówkach, w 600 oddziałach. Nieprawidłowości w tym zakresie nie stwierdzono.

Prawidłowo ułożony rozkład zajęć lekcyjnych wpływa na możliwości psychofizyczne dzieci i młodzieży, a tym samym na jakość pracy uczniów na przestrzeni całego tygodnia i osiągnięte wyniki w nauce. Pierwszymi lekcjami w ciągu dnia powinny być lekcje wymagające mniejszego wysiłku umysłowego, przedmiotom najtrudniejszym należy poświęcać środkową część zajęć, a ostatnie lekcje, na których uczniowie są już bardzo zmęczeni należy rezerwować przedmiotom typu: WF, muzyka, plastyka. Nie powinny następować po sobie lekcje z tego samego przedmiotu – podwaja to czas pracy o tym samym charakterze, zwiększa zmęczenie, wywołuje monotonię i dodatkowo zmniejsza dyspozycję do pracy.

W pracowniach komputerowych kontrole prowadzono w zakresie oceny stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń wraz z ich wyposażeniem. W większości kontrolowanych placówek nie zanotowano znaczących uchybień, monitory ustawione były prawidłowo, w oknach istniała możliwość ochrony przed nadmiernym nasłonecznieniem. Powtarzającą się nieprawidłowością był zły stan sanitarno – techniczny podłóg, ścian i sufitów.

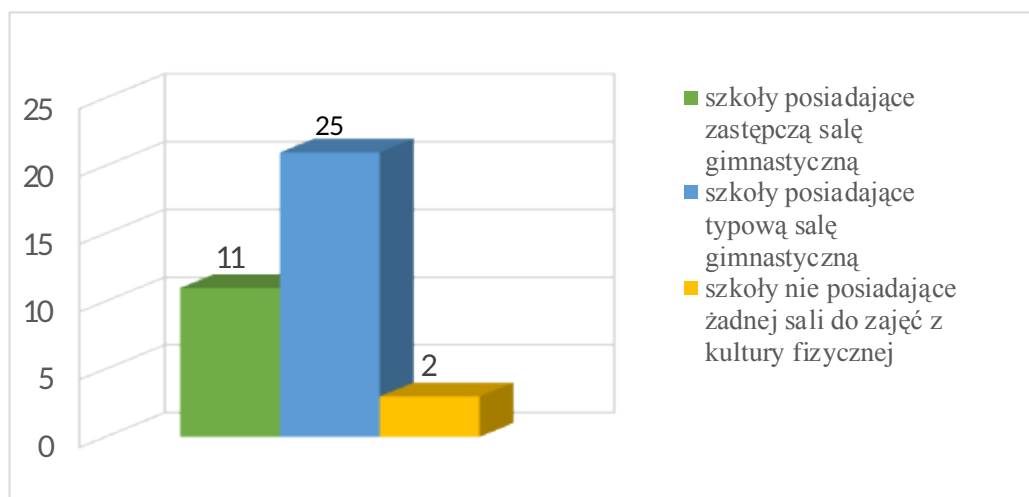
Warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego

Aktywność fizyczna jest ważnym czynnikiem warunkującym prawidłowy rozwój i zdrowie ucznia, stanowi ona przeciwwagę dla wysiłku umysłowego i unieruchomienia ucznia w pozycji siedzącej na pozostałych lekcjach. Wywiera wpływ na organizm, zwiększa ogólną wydajność psychofizyczną, dlatego nie bez znaczenia są warunki środowiskowe, w których prowadzone są zajęcia wychowania fizycznego.

Na terenie powiatu staszowskiego 36 szkół posiada sale gimnastyczne, z czego 26 typową salę sportową, z zapleczem sanitarnym (natryskami, ustępami, umywalkami i szatnią), a w 10 szkołach funkcjonują sale gimnastyczne zastępcze. Powierzchnia i wysokość tych pomieszczeń znacznie ogranicza zakres ćwiczeń fizycznych, gier i zabaw. Dwie szkoły na terenie powiatu nie posiadają żadnej sali gimnastycznej, zajęcia WF prowadzone są w korytarzach komunikacyjnych lub salach lekcyjnych i na boiskach sportowych. Analiza dostępu do natrysków wykazała, że szkoły, które posiadają pełną infrastrukturę do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego z czynnymi natryskami, nie umożliwiają uczniom regularnego korzystania z możliwości umycia się po zajęciach sportowych, spowodowane jest to faktem umieszczenia zajęć w planie lekcyjnym pomiędzy innymi przedmiotami, a także tym, że przerwy międzylekcyjne 10 minutowe są niewystarczająca na skorzystanie z pryszniców.

Od lat sytuacja w zakresie dostępności uczniów do pełnowymiarowych sal sportowych w szkołach nie ulega zmianie, organy prowadzące placówki oświatowe nie podejmują działań zmierzających do ich poprawy.

Coraz częściej też w wyniku dużej eksploatacji stwierdza się zły stan nawierzchni boisk sportowych, zwłaszcza trawiastych, w niektórych szkołach pogorszył się też stan sanitarno-techniczny pomieszczeń bloków sportowych – ściany, sufity, podłogi wymagają bieżących remontów, na w/w nieprawidłowości zostały wydane decyzje administracyjne.

- Ryc. 1 Infrastruktura do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego w szkołach

Opieka medyczna w szkołach

W powiecie funkcjonuje 18 szkół posiadających gabinety profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej, tylko jedna szkoła podstawowa posiada prawidłowo wyposażony gabinet stomatologiczny. Wobec zagrożeń i problemów zdrowotnych jakie mogą występować w szkołach wśród dzieci i młodzieży, liczba gabinetów jest nadal niewystarczająca, konieczna jest poprawa w tym zakresie. Szkoły, które nie posiadają typowych gabinetów profilaktyki zdrowotnej, opiekę medyczną nad uczniami zapewniają w wymaganym zakresie na terenie swoich placówek, ale w pomieszczeniach zastępczych (np. salach edukacyjnych), lub poza szkołą, w podmiotach leczniczych - na podstawie deklaracji wyboru lekarza podstawowej opieki zdrowotnej.

Podczas kontroli informowano dyrektorów, że przy rozwiązywaniu problemu wszawicy mogą korzystać ze stanowiska Departamentu Matki i Dziecka w Ministerstwie Zdrowia oraz stanowiska Głównego Inspektora Sanitarnego dotyczącego profilaktyki i zwalczania wszawicy.

Wypoczynek dzieci i młodzieży

W 2025 roku na terenie powiatu staszowskiego zorganizowano ogółem 28 turnusów wypoczynku, w tym 25 letniego i 3 turnusy wypoczynku zimowego. Z wypoczynku skorzystało ogółem 694 dzieci i młodzieży szkolnej. Wszystkie placówki były zarejestrowane w elektronicznej bazie i zgłoszone do kuratora oświaty. Podczas kontroli sanitarnych przeprowadzonych w trakcie trwania turnusów nie stwierdzono zaniedbań w zakresie bezpieczeństwa dzieci oraz porządku i czystości, nie zanotowano poważnych urazów i wypadków u uczestników. Na turnusach zapewniona była opieka medyczna, wszystkie placówki prowadziły pełne żywienie.

Dla porównania w 2024 zorganizowano ogółem 21 turnusów wypoczynku, w tym letniego 19 i 2 turnus wypoczynku zimowego, ogółem z wypoczynku skorzystało 576 dzieci.

Działalność prowadzona w zakresie dożywiania

Dożywianie w szkołach prowadzone jest w formie obiadów jedno lub dwudaniowych. Z tych form skorzystało ogółem 3595 dzieci i młodzieży szkolnej, co stanowi 38,5 % uczniów szkół, z posiłków dofinansowanych skorzystało 799 uczniów.

Ciepły posiłek w szkole stanowi niezbędny element racjonalnego żywienia, warunkujący prawidłowy rozwój dziecka, jego dobre samopoczucie i zdolność do pracy. Ze względu na długi okres pobytu w szkole, często wydłużony o czas dojazdu, spożywanie posiłków staje się koniecznością, dlatego też istotne jest kontynuowanie działań zmierzających do zapewnienia w szkołach przynajmniej jednego ciepłego posiłku jak największej liczbie uczniów.

Tabela 2. Prowadzenie dożywiania w roku 2025

Rodzaje placówek	Liczba placówek skontrolowanych	Liczba placówek skontrolowanych, w których stwierdzono:								Liczba dzieci i młodzieży korzystających z posiłków dofinansowywanych
		Wydawanie ciepłych posiłków				Organizowanie śniadań szkolnych	Podawanie napoju			
		liczba placówek wydających		liczba korzystających dzieci i młodzieży			liczba placówek	liczba korzystających		
		ogółem	w tym wyłącznie posiłki jednodaniowe	z pełnych obiadów	z posiłków z jednodaniowych					
Szkoły podstawowe	19	19	7	952	852	0	0	0	0	422
Liceum Ogólnokształcące	2	1	0	108	0	0	0	0	0	19
Zespoły szkół	17	12	5	936	759	0	0	0	0	393
Razem	38	32	12	1996	1611	0	0	0	0	834

Prace problemowe

W 2025 r. w Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży wykonano następujące prace problemowe:

- przeprowadzono i opracowano ocenę z dwuetapowej akcji „ocena przygotowania szkół do rozpoczęcia nowego 2025/2026 roku szkolnego”, skontrolowano w tym zakresie 7 szkół. Na podstawie przeprowadzonych kontroli stwierdzono, że szkoły na terenie powiatu są prawidłowo przygotowane. Pomieszczenia szkolne: sale lekcyjne, korytarze komunikacyjne, bloki sportowe, sanitariaty nie stanowią zagrożenia dla przebywających w nich osób.

- przeprowadzono działania edukacyjno - informacyjne uwzględniające nowy model sprawowanego nadzoru w placówkach nauczania, z uwzględnieniem mikroklimatu budynków, pomieszczeń szkolnych, organizacji procesu nauczania, stanowiska pracy ucznia, stanowiska komputerowego, organizacji i prowadzenia zajęć wychowania fizycznego, warunków do rekreacji.
- przeprowadzono działania o charakterze profilaktycznym, m. in. w zakresie wad postawy, wad wzroku czy profilaktyki zdrowotnej uczniów.
- przeprowadzono działania dotyczące zapewnienia właściwego natężenia oświetlenia sztucznego w salach edukacyjnych, w szczególności na ławkach, przy tablicach szkolnych, na stanowiskach komputerowych, w kontekście zapewnienia odpowiednich warunków higieny procesów nauczania, wygody widzenia, czyli zdolności rozróżniania szczegółów bez nadmiernego zmęczenia wzroku, umożliwienia sprawnego czytania, pisania oraz zapewnienia swobodnych warunków pracy, przy których wymagane jest duże skupienie.

Podsumowanie:

Stan sanitarno – techniczny placówek oświatowo – wychowawczych na terenie powiatu staszowskiego jest dobry, pomimo wciąż dużych potrzeb remontowych. Szkoły są stopniowo doposażane w nowe urządzenia, meble edukacyjne, dostosowane do zasad ergonomii, sprzęt sportowy, pomoce dydaktyczne, tablice interaktywne. Placówki zapewniają uczniom możliwość pozostawienia części podręczników i przyborów szkolnych w szafkach indywidualnych do przechowywania obuwia i odzieży wierzchniej lub w zamykanych szafkach w salach edukacyjnych. Zagęszczenie uczniów w klasach jest w normie. Właściwe warunki do utrzymania higieny osobistej zapewniono we wszystkich szkołach, pomieszczenia sanitarne wyposażone są w środki higieny osobistej, standardy dostępności do urządzeń sanitarnych są zachowane.

Mimo to na terenie powiatu nadal funkcjonują placówki zlokalizowane w obiektach, które nie w pełni spełniają warunki do ich prawidłowego funkcjonowania. Niewystarczający jest dostęp uczniów do profilaktycznej opieki zdrowotnej, ze względu na brak stałej, całodziennej opieki pielęgniarskiej oraz opieki stomatologicznej. Niedostateczna liczba szkół posiada pełnowymiarowe sale sportowe, z zapleczem sanitarnym. W niektórych placówkach poprawy wymaga zagospodarowanie i urządzenie boisk sportowych oraz placów rekreacyjnych, łącznie z placami zabaw, a także utrzymanie ich w pełnej sprawności użytkowej. Zastrzeżenia budzi również fakt, że szkoły, które posiadają pełną infrastrukturę do prowadzenia zajęć sportowych i czynne natryski nie umożliwiają uczniom korzystania z nich po zajęciach sportowych. Nie wszystkie szkoły zapewniają właściwy mikroklimat w pomieszczeniach, brak wentylacji mechanicznej, to problem szkół głównie tych, które funkcjonujących w starych budynkach.

IX. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

Sprawowanie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego ma na celu zapewnienie, na etapie planowania zagospodarowania przestrzennego oraz planowania i realizacji inwestycji, właściwego stanu sanitarno-higienicznego w obiektach, w taki sposób, aby w trakcie eksploatacji obiektów nie powodowały one zagrożeń dla zdrowia i życia ludzi.

Zgodnie z ustawą o Państwowej Inspekcji Sanitarnej w ramach sprawowania zapobiegawczego nadzoru sanitarnego Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Staszowie w 2025 r., zajmował stanowiska pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych między innymi w sprawach:

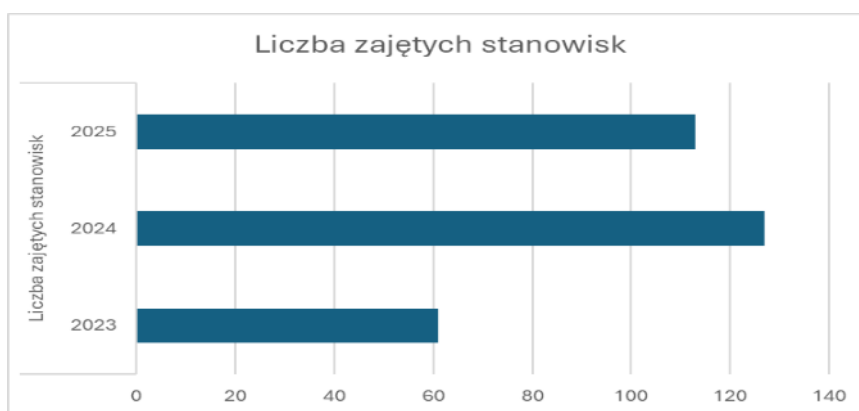
- ☒ opiniowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego;
- ☒ uzgadniania dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych;
- ☒ odbiorów obiektów budowlanych w związku z ich dopuszczeniem do użytkowania;
- ☒ opinii dotyczących potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania planowanych przedsięwzięć na środowisko;
- ☒ uzgadniania decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz warunków zabudowy.

Uczestniczono również w postępowaniach na etapie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko przedsięwzięć w trybie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Dokonywana ocena pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych dotyczyła różnych przedsięwzięć inwestycyjnych obejmujących między innymi obiekty handlowe, przemysłowe, usługowe, turystyczne, hotelarskie, ochrony zdrowia oraz inwestycje liniowe (np. drogi i inne trasy komunikacyjne, wodociągi, kanalizacje).

Łącznie w 2025 r. PPIS w Staszowie zajął stanowisko w formie opinii, pism i uzgodnień w 113 sprawach obejmujących: strategiczne oceny oddziaływania na środowisko, opinie w sprawie oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko, dopuszczenia do użytkowania obiektów budowlanych, uzgadniania dokumentacji projektowych, uzgadnianie decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji o warunkach zabudowy i stanowisk dotyczących innych spraw. Liczba stanowisk nieznacznie zmniejszyła się w porównaniu z rokiem 2024.

Wykres 1. Liczba zajętych stanowisk w latach ubiegłych.

W ramach Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego PPIS w Staszowie zajął następujące stanowiska:

- ☒ Sześć stanowisk w formie opinii dotyczące zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla uchwalenia Planów Ogólnych i Planów Miejsowych (gm. Szydłów i gm. Oleśnica) oraz jedno stanowisko na etapie uzgodnienia projektu planu wraz z prognozą o oddziaływaniu na środowisko. Liczba stanowisk zwiększyła się w stosunku do lat ubiegłych z uwagi na zmianę przepisów i konieczność uchwalenia Planów Ogólnych, które zastąpią obowiązujące Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego.

Wykres 2. liczba stanowisk z zakresu strategicznych ocen oddziaływania na środowisko

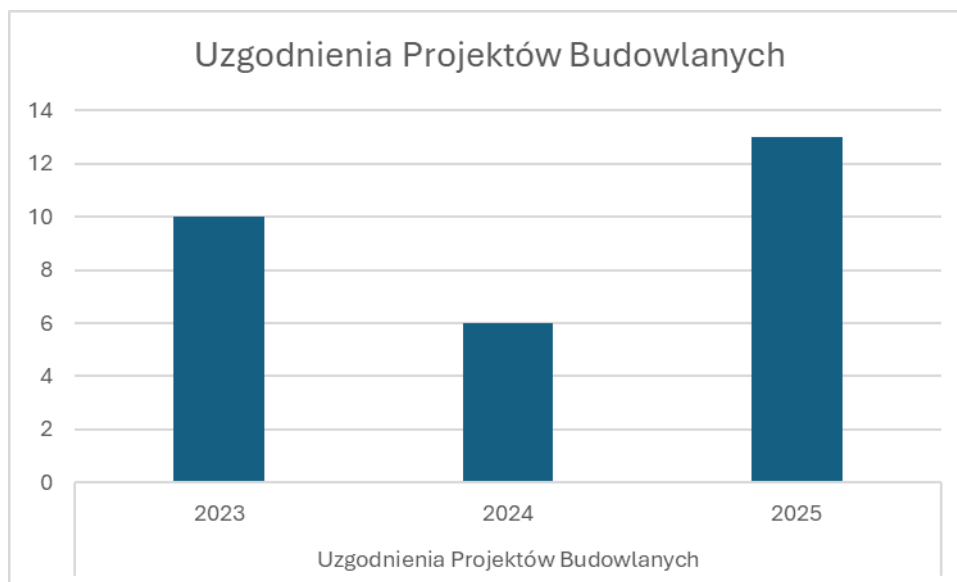
- ☒ 42 opinie, co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. W 41 przypadkach nie stwierdzono konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko. Liczba stanowisk zwiększyła się w stosunku do lat ubiegłych.

Wykres 3 Liczba stanowisk z zakresu opinii co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko

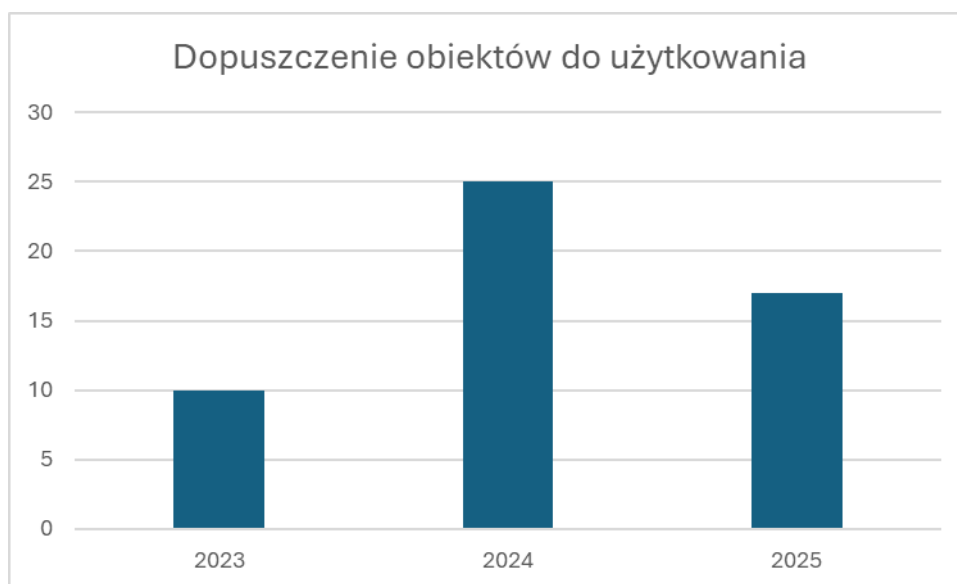
- 2 Dokonano 13 uzgodnień Projektów Budowlanych. Uzgodnienia dokumentacji projektowej wydawano w formie opinii sanitarnej. Projekty Budowlane swoim zakresem obejmowały: sieci wodociągowe i kanalizacyjne, budynek usługowy. Liczba zajętych stanowisk jest większa w stosunku do lat ubiegłych.

Wykres 4. Liczba stanowisk z zakresu uzgadniania Projektów Budowlanych

- 2 Przeprowadzono 17 kontroli w trybie art. 56 ust 1 pkt. 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 roku Prawo budowlane i wydano 17 stanowisk w formie opinii niezgłaszających sprzeciwu w dopuszczeniu do użytkowania obiektów. Kontrole dotyczyły takich obiektów jak: budynki użyteczności publicznej, budynki handlu i usług. Ilość dokonanych kontroli jest mniejsza niż w 2024 r.

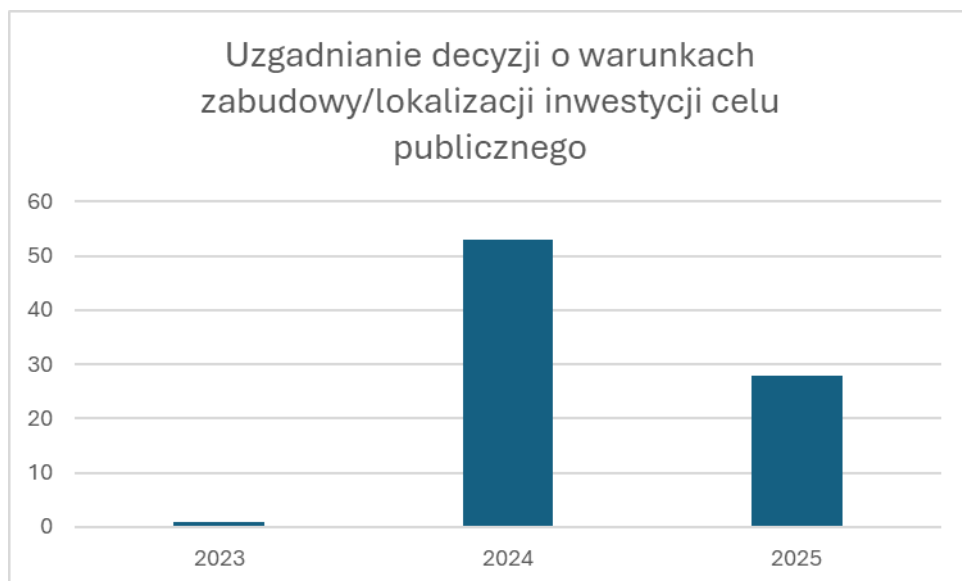
Wykres 5. Dopuszczenie obiektów do użytkowania

- 2 Przeprowadzono 1 odbiór w trybie art. 3 pkt 3 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz wydano 1 stanowisko w formie opinii sanitarnej – pozytywne. Odbiór dotyczył

niepublicznego przedszkola. Ponadto zajęto 28 stanowisk dotyczących uzgodnienia lokalizacji inwestycji celu publicznego oraz warunków zabudowy.

Wykres 6. Uzgadnianie decyzji o warunkach zabudowy/lokalizacji inwestycji celu publicznego

Działalność zapobiegawczego nadzoru sanitarnego dotyczyła kontroli pod kątem zapewnienia właściwego stanu sanitarnego w nowo realizowanych obiektach, takich jak obiekty żywieniowo-żywnościowe, obiekty oświaty, obiekty usługowe, obiekty ochrony zdrowia i zakłady pracy. Mając na uwadze ochronę zdrowia publicznego, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Staszowie w ramach prowadzonych postępowań i uzgodnień w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego zwracał szczególną uwagę na następujące zagadnienia:

- ☐ ochronę ludzi przed nadmiernym oddziaływaniem czynników środowiska pracy (hałas, zanieczyszczenie powietrza, właściwa wentylacja) poprzez egzekwowanie rozwiązań technicznych i odpowiednich materiałów budowlanych służących spełnieniu najwyższych dopuszczalnych stężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy,
- ☐ właściwą gospodarkę wodno-ściekową (zaopatrzenie ludności w wodę do picia),
- ☐ w uzgodnieniach środowiskowych zwracano uwagę na ochronę życia i zdrowia ludzi zamieszkujących w pobliżu planowanych inwestycji.

W ramach profilaktyki inwestycyjnej podejmowano działania w zakresie: uzgadniania dokumentacji projektowych, zapewniając właściwe warunki sanitarno-zdrowotne w miejscach pobytu ludzi, a także odpowiednie warunki pracy osobom zatrudnionym w zakładach pracy.

X. PROMOCJA ZDROWIA I OŚWIATA ZDROWOTNA

Kierunki działania Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej realizowane przez Powiatową Stację Sanitarno–Epidemiologiczną w Staszowie w roku 2025, wynikały z:

- ☒ wytycznych Głównego Inspektora Sanitarnego
- ☒ wytycznych Wojewódzkiej Stacji Sanitarno–Eidemiologicznej w Kielcach,
- ☒ Harmonogramu Realizacji Krajowego Programu Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS na lata 2022 – 2026,
- ☒ sytuacji epidemiologicznej kraju i powiatu oraz posiadanych informacji o potrzebach lokalnych w tym zakresie.

Wszystkie prowadzone działania związane z promocją zdrowia i oświatą zdrowotną realizowane były poprzez kształtowanie odpowiednich postaw i zachowań prozdrowotnych wśród społeczeństwa, oraz inicjowanie, organizowanie, prowadzenie, koordynowanie i nadzorowanie interwencji programowych i nieprogramowych. Działania programowe były skierowane przede wszystkim do dzieci, młodzieży, rodziców, natomiast interwencje nieprogramowe do ogółu społeczeństwa.

W realizacji zadań współpracowano z następującymi organizacjami i instytucjami:

- ☒ Szkołami podstawowymi i ponadpodstawowymi
- ☒ Przedszkolami
- ☒ Podmiotami leczniczym
- ☒ Starostwem powiatowym w Staszowie
- ☒ Urzędem Miasta i Gminy Bogoria
- ☒ Świetlicami Placówki Wsparcia Dziennego JUTRZENKA w Staszowie
- ☒ Świetlicą Socjoterapeutyczną przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Osieku
- ☒ Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bogorii
- ☒ Lokalnymi mediami „Nowiny Łubnickiej Gminy”.

Powyższa współpraca dotyczyła kontynuacji oraz wdrażania w placówkach nauczania i wychowania programów edukacyjnych o zasięgu ogólnopolskim, wojewódzkim i powiatowym i wspierania realizatorów tychże programów. Ponadto współpracowano z instytucjami przy organizacji i prowadzeniu działań oświatowo – zdrowotnych takich jak: konkursy prozdrowotne, kampanie profilaktyczne i interwencje wynikające z aktualnej sytuacji epidemiologicznej.

ZESTAWIENIE INTERWENCJI PROGRAMOWYCH I NIEPROGRAMOWYCH Z ZAKRESU OŚWIATY ZDROWOTNEJ I PROMOCJI ZDROWIA ZREALIZOWANYCH PRZEZ POWIATOWĄ STACJĘ SANITARNO- EPIDEMIOLOGICZNĄ W STASZOWIE W 2025 ROKU

INTERWENCJE PROGRAMOWE

Program „Trzymaj Formę”

Program „Trzymaj Formę” współorganizowany jest przez Główny Inspektorat Sanitarny i Stowarzyszenie „Polska Federacja Producentów Żywności”. To inicjatywa propagująca zdrowy styl życia o unikalnym, dwukierunkowym podejściu: propagującym zbilansowane odżywianie połączone z regularną aktywnością fizyczną. Działania podejmowane w ramach programu

miały służyć promocji aktywności fizycznej i uczyć prawidłowego i zbilansowanego sposobu odżywiania się dzieci i młodzieży, ze szczególnym uwzględnieniem odpowiedzialności indywidualnej za zdrowie i zasady wolnego wyboru. W roku szkolnym 2024/2025 program zrealizowało 14 szkół podstawowych i dotarł do 2718 uczniów i ich rodziców. W porównaniu z rokiem ubiegłym zasięg programu zmniejszył się.

Program edukacyjny dla przedszkoli „Czyste powietrze wokół nas”

Program skierowany jest do dzieci 6-letnich. Stanowi on pierwszy etap nabywania wiedzy na temat szkodliwości dymu tytoniowego. Uczy sposobów radzenia sobie w sytuacjach, w których dziecko narażone jest na przebywanie w środowisku osób palących. Celem programu jest:

- wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy,
- zwiększenie umiejętności dzieci w zakresie radzenia sobie w sytuacjach, gdy przebywają w towarzystwie osób palących.

Program umożliwia wykształcenie umiejętności rozpoznawania różnych źródeł dymów, zwiększa wiedzę na temat skutków palenia papierosów

W roku szkolnym 2024/2025 program realizowały 23 placówki przedszkolne i oddziały „0” w szkołach. Ogółem w programie uczestniczyło 1368 dzieci, co daje zbliżony wynik do roku poprzedniego.

Program „Nie pal przy mnie, proszę”

Przeznaczony jest dla uczniów klas I-III szkół podstawowych. Stanowi on drugie ogniwo w cyklu programów antynikotynowych dla dzieci i młodzieży. Program zawiera uporządkowane wiadomości dotyczące zdrowia, dostosowane do poziomu rozumienia dzieci.

Realizowany jest za pomocą metod aktywizujących. Ma charakter profilaktyczny, ale przede wszystkim jego celem jest wykształcenie u dzieci świadomej umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, w których inne osoby palą przy nich papierosy. W ramach programu Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Staszowie ogłosił Konkurs plastyczny „Nie pal przy mnie proszę”, który cieszył się dużym zainteresowaniem. W roku szkolnym 2024/2025 w powiecie staszowskim w/w program był realizowany w 24 szkołach podstawowych, a działaniami objęto 2243 osób. W porównaniu z poprzednim rokiem szkolnym ilość placówek realizujących program nie zmieniła się natomiast zmniejszyła się liczba uczniów biorących udział w programie.

Program edukacyjny „Bieg po zdrowie”

W roku szkolnym 2024/2025 koordynowano realizację programu antytytoniowej edukacji zdrowotnej „Bieg po zdrowie”, kierowanego do IV klas szkół podstawowych, a więc dzieci w wieku 9-10 lat. Głównym celem programu jest opóźnienie lub zapobieganie inicjacji tytoniowej wśród dzieci i młodzieży oraz pokazanie atrakcyjności życia w środowisku wolnym od dymu tytoniowego. Istotnym celem realizowanej edukacji prozdrowotnej jest zwiększanie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów. „Bieg po zdrowie” realizowało 17 placówek. Program był realizowany przez 851 uczniów i ich rodziców, co daje większą liczbę szkół realizujących program oraz większy zasięg osób uczestniczących w programie.

Program „Znajdź właściwe rozwiązanie”

Program adresowany jest do uczniów starszych klas szkół podstawowych. Główne cele programu to:

- ❑ zapobieganie paleniu tytoniu wśród uczniów starszych klas szkoły podstawowej,
 - ❑ zwiększenie wiedzy w zakresie szkodliwości dymu tytoniowego,
 - ❑ kształtowanie umiejętności dbania o zdrowie własne i swoich bliskich,
 - ❑ uczenie zachowań asertywnych i uczenie mówienia „nie” w sytuacjach nacisku grupowego.
- W roku szkolnym 2024/2025 program realizowano w 18 szkołach podstawowych obejmując swym zasięgiem 1514 osób. Zasięg programu zmniejszył się w porównaniu z poprzednim rokiem szkolnym.

Program „Skąd się biorą produkty ekologiczne”

W roku szkolnym 2024/2025 PPIS w Staszowie koordynował realizację VI edycji ogólnopolskiego programu edukacji ekologicznej „Skąd się biorą produkty ekologiczne”. Program opracowany wspólnie przez Główny Inspektorat Sanitarny i Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, jest przeznaczony dla przedszkoli – dzieci 5 i 6 letnich. Działania programowe skierowane są także do rodziców i opiekunów dzieci. Celem głównym programu jest zwiększanie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat.

Główne założenie programu:

- ❑ zrozumienie czym jest rolnictwo i produkty ekologiczne,
- ❑ kształtowanie umiejętności wyboru produktów ekologicznych,
- ❑ propagowanie zdrowego stylu życia,
- ❑ zwiększanie wiedzy i świadomości przedszkolaków o nawykach higieniczno-zdrowotnych.

Program zrealizowało 16 przedszkoli wśród 928 osób, co dało większy zasięg w porównaniu z poprzednim rokiem.

Program „ARS, czyli jak dbać o miłość?”

Program edukacyjny „ARS, czyli jak dbać o miłość?” dotyczy profilaktyki używania substancji psychoaktywnych, adresowany jest do młodzieży ze szkół ponadpodstawowych. Głównym celem programu jest ograniczenie używania substancji psychoaktywnych przez młodzież (alkoholu, tytoniu, narkotyków i dopalaczy), także w kontekście przyszłych ról rodzicielskich. Podczas realizacji programu młodzieży zaprezentowane zostały narzędzia do pogłębiania wiedzy i zdobycia umiejętności, które ochronią ich w szczególnym okresie życia jakim jest wczesna dorosłość. ARS w roku szkolnym 2024/2025 realizowały 4 szkoły ponadpodstawowe. Program dotarł do 360 odbiorców. Zasięg programu zmniejszył się.

Programy „Podstępne WZW”

Program skierowany dla uczniów szkół ponadpodstawowych jest odpowiedzią na pojawiające się wciąż nowe przypadki zakażeń HAV, HBV i HCV. Celem głównym programu jest upowszechnienie wśród młodzieży szkół ponadpodstawowych wiedzy na temat wirusowego zapalenia wątroby typu A, B i C.

Cele szczegółowe programu:

- ☐ przekazanie wiedzy na temat ryzyka zakażenia HAV, HBV i HCV
- ☐ uświadomienie zagrożeń i zasad profilaktyki w tym zakresie
- ☐ pobudzenie do refleksji nad odpowiedzialnością w zakresie własnych zachowań zdrowotnych
- ☐ kształtowanie postawy tolerancji i zrozumienia wobec osób zakażonych.

PPIS w Staszowie koordynował realizację programu w roku szkolnym 2024/2025 w 6 szkołach powiatu staszowskiego. Program swoim zasięgiem objął 472 osoby i był mniejszy niż w roku poprzednim.

Znamie! Znam je? – czyli co musisz wiedzieć o czerniaku skóry

Głównym celem programu „Znamie! Znam je?” jest upowszechnienie wśród młodzieży wiedzy z zakresu profilaktyki czerniaka – jednego z najbardziej agresywnych nowotworów skóry oraz zachęcanie do regularnych badań i przestrzegania podstawowych zasad ochrony przed czerniakiem. W roku szkolnym 2024/2025 koordynowano i monitorowano realizację tego programu w 5 szkołach ponadpodstawowych. Programem objęto 634 osób. Zasięg programu zmniejszył się w stosunku do roku poprzedniego.

Program „Wybierz Życie - Pierwszy Krok”

W szkołach ponadpodstawowych powiatu staszowskiego koordynowano realizację programu edukacji zdrowotnej „Wybierz Życie - Pierwszy Krok” dotyczącego profilaktyki zakażeń HPV i raka szyjki macicy. Celem głównym programu jest zmniejszenie występowania raka szyjki macicy i umieralności na tę chorobę. Cel jest realizowany poprzez:

- ☐ podniesienie poziomu wiedzy na temat zagrożeń związanych z zakażeniami wirusem HPV i profilaktyki raka szyjki macicy wśród młodzieży oraz ich rodziców i opiekunów
- ☐ kształtowanie świadomości zdrowotnej młodzieży w zakresie roli profilaktyki wtórnej i pierwotnej raka szyjki macicy
- ☐ motywowanie młodzieży do podjęcia roli liderów edukacji zdrowotnej w ich środowisku oraz wpływanie na zachowania zdrowotne rodziców i opiekunów, a zwłaszcza wzrost zainteresowania badaniami profilaktycznymi (np. badaniami cytologicznymi).

Program w 2024/2025 realizowało 4 szkoły ponadpodstawowe obejmując zasięgiem 317 uczniów, co w stosunku do roku poprzedniego daje większy zasięg.

Krajowy Program Zwalczenia AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV

W Krajowym Programie Zwalczenia AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV opracowanym na lata 2022 – 2026 zawarte są strategię państwa w zakresie walki z HIV/AIDS. Główne cele w/w programu to:

- ☒ wzrost poziomu wiedzy o HIV/AIDS u ogółu społeczeństwa,
- ☒ zmiana postaw, ze szczególnym uwzględnieniem odpowiedzialności za własne zdrowie i życie,
- ☒ zmniejszenie poziomu zachowań ryzykownych,
- ☒ informowanie o punktach wykonujących test w kierunku HIV.

Działania edukacyjno-informacyjne podejmowane w ramach programu adresowane były głównie do młodzieży szkolnej, ale również do ogółu społeczeństwa powiatu staszowskiego. W ramach profilaktyki HIV/AIDS i zakażeń przenoszonych drogą płciową przeprowadzono 9 spotkań edukacyjnych, 21 dystrybucji materiałów otrzymanych z Krajowego Centrum ds. AIDS oraz zamieszczono 4 informacje w mediach społecznościowych. W roku 2025 w ramach Światowego Dnia AIDS wspólnie ze Starostwem Powiatowym w Staszowie zorganizowano i przeprowadzono Powiatowy konkurs wiedzy o HIV i AIDS, który honorowym patronatem objął Starosta Staszowski. W konkursie wzięli udział uczniowie szkół ponadpodstawowych. Ogółem działaniami z zakresie profilaktyki zakażeń HIV i AIDS objęto 3008 osób, co daje podobny zasięg do roku 2024.

INTERWENCJE NIEPROGRAMOWE

Światowy Dzień bez Tytoniu 31.05.2025 r. pod hasłem:
„Unmasking the appeal: exposing industry tactics on tobacco and nicotine products”
(„Zdemaskować atrakcyjność: ujawnienie taktyk przemysłu tytoniowego i nikotynowego”)

Celem kampanii było ujawnieniu strategii stosowanych przez przemysł tytoniowy i nikotynowy w celu uczynienia swoich szkodliwych produktów atrakcyjnymi, szczególnie dla dzieci i młodzieży. W ślad za założeniami kampanii, w placówkach oświatowych przeprowadzono z dziećmi i młodzieżą 7 tematycznych spotkań edukacyjnych, podczas których prowadzono dystrybucję materiałów oświatowo-zdrowotnych o tematyce antynikotynowej. Opracowano i zamieszczono we własnych mediach społecznościowych 6 informacji profilaktycznych oraz 1 artykuł w lokalnej prasie „Nowiny łubnickiej gminy” na temat szkodliwości wyrobów nikotynowych, w tym nowatorskich wyrobów i stosowanych przez

przemysł tytoniowy taktyk manipulacyjnych kierowanych do ludzi młodych w celu uzależnienia ich w przyszłości od nikotyny. Działaniami objęto 2246 osób.

Światowy Dzień Rzucania Palenia 20.11.2025 r.

Światowy Dzień Rzucania Palenia przypada corocznie w trzeci czwartek listopada. Celem kampanii jest zwrócenie uwagi na zagrożenia związane z używaniem wyrobów nikotynowych oraz motywowanie palaczy do zerwania z nałogiem. W ramach ŚDRzP wspólnie z pedagogami i uczniami Zespołu Szkół w Osieku przeprowadzono akcję profilaktyczno-edukacyjną w szkole dla uczniów oraz na ulicach miasta, dla mieszkańców gminy Osiek. Wzorem lat ubiegłych w Liceum Ogólnokształcącym w Staszowie odbyła się szkolna akcja związana ze Światowym Dniem Rzucania Palenia. Ponadto w placówkach oświatowych, pracownik Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej przeprowadził 4 spotkania edukacyjne. W czasie spotkań poruszano zagadnienia zdrowotnych skutków palenia tytoniu oraz używania nowatorskich wyrobów nikotynowych. Prowadzono dystrybucję materiałów oświatowo-zdrowotnych oraz zamieszczono na Facebooku PSSE w Staszowie posty informacyjne związane z profilaktyką palenia papierosów. Działaniami objęto 1735 osób.

Profilaktyka uzależnień od środków psychoaktywnych

Celem działań prowadzonych w ramach profilaktyki uzależnień było dostarczenie wiedzy z zakresu szkodliwego wpływu środków psychoaktywnych zawartych w wyrobach alkoholowych, narkotykach i dopalaczach na zdrowie i życie ludzi. Adresatami działań byli uczniowie wszystkich typów szkół, nauczyciele, pedagodzy, rodzice i opiekunowie oraz lokalna społeczność.

W ciągu roku 2025 pracownik Promocji Zdrowia przeprowadził 13 spotkań i warsztatów edukacyjnych, w których uczestniczyło 592 uczniów. W czasie zajęć omawiano negatywne skutki zdrowotne, psychologiczne i społeczne zażywania środków psychoaktywnych oraz przy pomocy narkogogli i alkogogli demonstrowano jak alkohol i narkotyki zaburzają funkcjonowanie zmysłów. Prowadzono dystrybucję materiałów oświatowo-zdrowotnych zawierających informacje o szkodliwości zażywania substancji psychoaktywnych. Wspólnie z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bogorii przygotowano i przeprowadzono Konkurs „Żyj bez nałogów”, w którym udział wzięli uczniowie starszych klas wszystkich szkół podstawowych z terenu gminy Bogoria. Na stronie internetowej i Facebooku PSSE Staszów zamieszczono informacje i ostrzeżenia związane ze szkodliwością zażywania substancji psychoaktywnych. W roku 2025 działaniami z zakresu profilaktyki uzależnień objęto 3380 osób.

Akcja letnia - zdrowe i bezpieczne wakacje 2025

Celem akcji letniej w 2025 r. było:

- ☒ Propagowanie zasad bezpiecznego wypoczynku,
- ☒ Podnoszenie wśród dzieci i młodzieży wiedzy i odpowiedzialności za własne zdrowie,

- ☒ Popularyzacja wiedzy nt. właściwych i bezpiecznych zachowań w miejscach publicznych, w lasach i nad wodą,
- ☒ Przekazanie wiedzy na temat ochrony przed nadmiernym promieniowaniem UV,
- ☒ Pogłębienie wiedzy na temat zapobiegania ukąszeniom przez kleszcze, profilaktyki wścieklizny i zatruc pokarmowych, w tym grzybami, salmonellą.

Powyższe treści adresowane były do dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych przebywających podczas wypoczynku letniego na terenie powiatu staszowskiego.

W ramach Akcji Letniej prowadzone były następujące działania:

- ☒ narady z kierownikami kolonii i półkolonii i wychowawcami,
- ☒ edukacja dzieci i młodzieży poprzez: pogadanki, instruktaże, rozmowy indywidualne, prezentacje multimedialne, emisje filmów – ogółem 17 spotkań,
- ☒ dystrybucja materiałów edukacyjnych – w 20 placówkach pozostawiono do wykorzystania materiały oświatowo zdrowotne - ulotki, plakaty, informacje o tematyce antynikotynowej, antydopalaczowej oraz broszury edukacyjne „Wakacje zdrowe i bezpieczne”, kolorowanki „Kleszczowanki” „Myję ręce bo wiem więcej,”
- ☒ pokaz zaburzenia funkcjonowania zmysłów po zażyciu narkotyków i alkoholu - 4 pokazy,
- ☒ popularyzacja własnych informacji edukacyjnych i profilaktycznych w mediach społecznościowych: „Lecisz na wakacje? Najpierw leć na szczepienie!”, „Przed podróżą!” „Jak postępować w czasie podróży, żeby nie narazić się na ryzyko zachorowania”, „Nawadnianie latem”, „Bezpieczne wakacje z Sanepidem”, „Bezpieczny wypoczynek. Rośliny trujące”, „Kleszcze! Ochrona przed kleszczami”

Oddziaływaniem objęto 5030 osób.

Akcja zimowa- zdrowe i bezpieczne ferie 2025

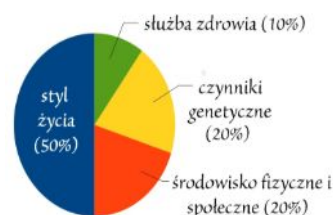

Celem akcji zimowej w 2025 r. było:

- ☒ Propagowanie zasad bezpiecznego wypoczynku w okresie ferii,
- ☒ Podnoszenie wśród dzieci i młodzieży odpowiedzialności za własne zdrowie,
- ☒ Profilaktyka chorób wirusowych przenoszonych drogą kropelkową (grypa, COVID-19)

Przeprowadzono 4 spotkania edukacyjne z uczestnikami wypoczynku zimowego, na których prowadzono dystrybucję materiałów oświatowo-zdrowotnych. Na stronie internetowej i Facebooku PSSE w Staszowie zamieszczono 5 treści na temat zdrowych i bezpiecznych ferii.

Działania profilaktyczne dotarły do 2200 osób.

Promocja zdrowia, zdrowy styl życia, profilaktyka nadwagi i otyłości

Celem działań profilaktycznych związanych ze zdrowym stylem życia było uświadamianie ogółu społeczeństwa o zagrożeniach zdrowotnych płynących ze środowiska oraz sposobach zapobiegania zagrożeniom. W ramach działań promocyjnych prowadzone były akcje i kampanie prozdrowotne: „Profilaktyka wszawicy”, „Seniorzy”, „Jesień bez infekcji”, „EFSA wybieraj bezpieczną żywność”.

Promowano zdrowy styl życia i zachowania sprzyjające zdrowiu w trakcie 7 spotkań profilaktycznych i w 11 opracowanych informacjach na stronę internetową i Facebooka PSSE. Udostępniano również informacje opracowane przez Główny Inspektorat Sanitarny i inne instytucje promujące zdrowe zachowania. Prowadzono dystrybucją materiałów promujących zdrowy styl życia.

Ogółem działania objęły 7500 osób.

Dzień otwarty Inspekcji Sanitarnej w ramach Światowego Dnia Zdrowia

W ramach obchodów Światowego Dnia Zdrowia, który w 2025 roku przebiegał pod hasłem „Zdrowe początki, pełna nadziei przyszłość”, zorganizowano Dzień Otwarty Państwowej Inspekcji Sanitarnej, którego celem było przybliżenie społeczeństwu działalności Inspekcji.

W ramach akcji, w PSSE w Staszowie, gościliśmy uczniów z Publicznej Szkoły Podstawowej Nr 3 w Staszowie, którzy zwiedzili naszą Stację i uczestniczyli w profilaktycznych zajęciach warsztatowych. Ponadto w siedzibie PSSE zorganizowano dyżury specjalistów, którzy w tym dniu udzielali porad i informacji.

Pod hasłem „Zdrowe początki, pełna nadziei przyszłość” pracownik Promocji Zdrowia przeprowadził 4 spotkania edukacyjne z uczniami szkół podstawowych i ponadpodstawowych, podkreślając znaczenie dbania o zdrowie od najwcześniejszych lat życia oraz konieczność inwestowania w zdrową przyszłość, między innymi poprzez stosowanie szczepień

obowiązkowych i zalecanych. Działaniami w ramach Światowego Dnia Zdrowia objęto 2700 osób.

PODSUMOWANIE

W 2025 roku Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Staszowie prowadziła działania nadzorowe określone ustawą z dnia 14 marca 1985 roku o Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Wykonywanie tych zadań polegało na sprawowaniu zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego, działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej oraz oświatowo-zdrowotnej. W/w zadania realizowane były w działalności bieżącej oraz w skali długofalowej. W 2025 roku w dalszym ciągu rozwijano współpracę z instytucjami i jednostkami organizacyjnymi o pokrewnym zakresie zadaniowym.

W roku sprawozdawczym na terenie działania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Staszowie nie zarejestrowano przypadków zawleczenia szczególnie niebezpiecznych chorób zakaźnych. Systematycznie monitorowano sytuację epidemiologiczną powiatu staszowskiego w zakresie wszystkich jednostek chorobowych podlegających nadzorowi, przeprowadzane były analizy wewnętrzne chorób zakaźnych występujących na terenie naszego powiatu i podejmowane działania zmierzające do poprawy sytuacji epidemiologicznej w tym zakresie.

Analizując stan sanitarny obiektów żywnościowo - żywieniowych na terenie powiatu staszowskiego w roku 2025 należy stwierdzić, iż stan sanitarny skontrolowanych obiektów uległ poprawie w stosunku do roku poprzedniego - wydano mniej decyzji na poprawę stanu sanitarno-technicznego, nałożono również mniej mandatów karnych. Wszystkie zakłady posiadają prawidłową dokumentację i wdrożone procedury GMP/GHP oraz zasad systemu HACCP (poza 1 zakładem, który nie posiada prawidłowej dokumentacji – została wydana decyzja administracyjna).

Analizując stan sanitarno – higieniczny powiatu w roku 2025 w zakresie higieny środowiska należy stwierdzić, że utrzymuje się on na zadowalającym poziomie. Stan sanitarny skontrolowanych obiektów użyteczności publicznej jest zadowalający.

Sekcja Nadzoru Środowiska Pracy realizowała obowiązki i zadania ustawowe obejmując nadzorem 312 zakładów zatrudniających 8150 pracowników. Priorytetem w tej działalności było kontynuowanie nadzoru nad przestrzeganiem przez przedsiębiorców przepisów dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy, substancji chemicznych i ich mieszanin, czynników rakotwórczych, mutagennych i reprotoksycznych, czynników biologicznych, produktów biobójczych oraz produktów kosmetycznych.

Oceniając warunki pracy, należy stwierdzić, iż przedsiębiorcy w miarę możliwości poprawiali warunki pracy w swoich zakładach. Ponadto, w przypadkach, gdzie zmniejszenie do granic NDS i NDN działania czynników szkodliwych było niemożliwe ze względów technologicznych, wprowadzano rozwiązania organizacyjne, mające na celu zmniejszenie narażenia zawodowego poprzez stosowanie indywidualnych ochron, rotacji pracowników oraz izolowanie stanowisk pracy. Reasumując, odnotowuje się dalszą poprawę warunków pracy, jak również zwiększającą się świadomość i wiedzę przedsiębiorców m.in. o zagrożeniach związanych z narażeniem pracowników na działanie substancji i mieszanin stwarzających zagrożenie, szkodliwych czynników rakotwórczych, mutagennych i reprotoksycznych oraz znajomości obowiązujących przepisów prawnych w tym zakresie.

W 2025 roku nie wpłynęły do PSSE informacje o przypadku ujawnienia przez policję u osób fizycznych środków zastępczych tzw. „nowych narkotyków”, w związku z czym postępowań administracyjnych nie prowadzono.

Stan sanitarno – techniczny placówek oświatowo – wychowawczych na terenie powiatu staszowskiego jest dobry pomimo wciąż dużych potrzeb remontowych. Nadal funkcjonują placówki zlokalizowane w obiektach nie w pełni spełniających warunki do ich prawidłowego funkcjonowania, które mają trudności z realizacją zaleceń wydawanych w decyzjach administracyjnych z powodu trudnej sytuacji finansowej. Niewystarczający jest dostęp uczniów do profilaktycznej opieki zdrowotnej. Niedostateczna liczba szkół posiada typowe sale gimnastyczne, z pełnym zapleczem sanitarnym. Z punktu widzenia higieny, osoby

odpowiedzialne za kształtowanie środowiska szkolnego powinny kłaść większy nacisk na stworzenie odpowiednich warunków do prawidłowego rozwoju psychofizycznego ucznia oraz prawidłowego stanowiska pracy ucznia.

W ramach działań promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej w roku 2025, realizowano interwencje programowe oraz nieprogramowe, wynikające z planowanych zamierzeń jak również z aktualnej sytuacji epidemiologicznej powiatu staszowskiego. Działania w interwencjach programowych polegały na wdrażaniu i koordynacji programów edukacji zdrowotnej i ekologicznej. Wszystkie programy edukacyjne koordynowane przez inspekcję sanitarną cieszyły się podobnym zainteresowaniem jak w latach ubiegłych. Koordynatorzy i realizatorzy szkolni podejmowali działania, aby programy trafiały do jak największej liczby odbiorców. W roku 2025 zmniejszyła się liczba uczniów realizujących programy edukacyjne, co wynika z mniejszej liczby dzieci w szkołach i poszczególnych klasach. Działania nieprogramowe ukierunkowane były na promocję zdrowego stylu życia, promocję szczepień ochronnych, profilaktykę chorób zakaźnych i nowotworowych, profilaktykę uzależnień od środków psychoaktywnych, zawartych w papierosach, alkoholu i narkotykach. Realizowano kampanie i akcje profilaktyczne kierowane do poszczególnych grup społecznych, których celem było zapobieganie chorobom zakaźnym i promocja zdrowego stylu życia. Ogółem przeprowadzono 92 spotkania edukacyjne, opracowano 80 informacji, postów i artykułów na stronę PSSE, Facebook PSSE oraz do lokalnej prasy, przeprowadzono 174 dystrybucji materiałów oświatowo-zdrowotnych do różnych placówek w powiecie staszowskim. Ogółem w 2025 roku oświata zdrowotna i promocja zdrowia działaniami objęła 46818 osób.

Informacje zawarte w niniejszym opracowaniu wskazują, iż bezpieczeństwo sanitarne mieszkańców powiatu, podobnie jak w latach poprzednich utrzymuje się na dobrym poziomie. Powyższa sytuacja jest zasługą nie tylko służb sanitarnych, ale także współpracy i współdziałania z innymi służbami kontrolnymi oraz rosnącej świadomości społecznej, co do wagi zagadnień sanitarnych i epidemiologicznych.

W 2026 r. działalność Państwowej Inspekcji Sanitarnej nadal ukierunkowana będzie na działania nadzorowe w zakresie:

- ☐ monitorowania sytuacji epidemiologicznej w powiecie, ze szczególnym uwzględnieniem zakażeń szpitalnych oraz niebezpiecznych chorób zakaźnych,
- ☐ dalszej poprawy stanu sanitarno-technicznego zakładów pracy i zakładów prowadzących działalność leczniczą,
- ☐ ochrony zdrowia pracowników narażonych na czynniki szkodliwe w środowisku pracy,
- ☐ bezpieczeństwa żywności i żywienia, w tym wdrażania i dokumentowania zasad GHP, GMP oraz zasad systemu HACCP,
- ☐ prawidłowej jakości wody do spożycia przez ludzi,
- ☐ przestrzegania wymagań higieniczno-sanitarnych obiektów użyteczności publicznej,
- ☐ egzekwowania obowiązku poddania się szczepieniom ochronnym przez osoby zobowiązane,
- ☐ bezpieczeństwa produktów biobójczych, kosmetycznych oraz substancji chemicznych i ich mieszanin, w tym detergentów.

Działania nadzorowe prowadzone będą równolegle z działaniami w zakresie promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej:

- ☐ koordynowanie realizacji programów edukacji zdrowotnej w przedszkolach, szkołach podstawowych i ponadpodstawowych,

- ❑ realizowanie zadań z zakresu profilaktyki uzależnień od środków psychoaktywnych wśród dzieci, młodzieży oraz dorosłej społeczności,
- ❑ promowanie aktywności fizycznej i uczenie prawidłowego i zbilansowanego sposobu odżywiania się dzieci i młodzieży, ze szczególnym uwzględnieniem odpowiedzialności indywidualnej za zdrowie i zasady wolnego wyboru poprzez realizowanie przez szkoły programu edukacyjnego „Trzymaj Formę”,
- ❑ podejmowanie działań profilaktycznych w ramach Krajowego Programu Zwalczenia AIDS i zapobiegania zakażeniom HIV,
- ❑ realizacja kampanii społecznych, w tym akcji profilaktycznych wynikających z bieżącej sytuacji epidemiologicznej.